

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

**ORTAOKUL KADEMESİ MÜZİK EĞİTİMİNDE POPÜLER
EZGİLERİN KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRENCİ
YAKLAŞIMLARI (MALATYA İLİ ÖRNEĞİ)**

Emine ASLAN DUMAN

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2018

ORTAOKUL KADEMESİ MÜZİK EĞİTİMİNDE POPÜLER
EZGİLERİN KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRENCİ YAKLAŞIMLARI
(MALATYA İLİ ÖRNEĞİ)

Emine ASLAN DUMAN

Danışman

Doç. Dr. Serap YÜKRÜK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2018

KABUL VE ONAY

Emine ASLAN DUMAN tarafından hazırlanan “Ortaokul Kademesi Müzik Eğitiminde Popüler Ezgilerin Kullanımına Yönelik Öğrenci Yaklaşımları” başlıklı bu çalışma, 20/06/2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Serap YÜKRÜK (Başkan)

Doç. Dr. Serap YÜKRÜK (Danışman)

Doç. Dr. Hüseyin YÜKRÜK (ÜYE)

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Can PELİKOĞLU (ÜYE)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yerleşkesinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun..... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

[Jüri Tarihi]

[İmza]

Emine ASLAN DUMAN

TEŞEKKÜR

Araştırma süresince denetim, katkı, yönlendirme, eleştiri ve önerileriyle yardımlarını esirgemeyen danışmanım Sayın Doç. Dr. Serap YÜKRÜK' e, görüş ve önerileriyle destek veren Sayın Doç. Dr. Hüseyin YÜKRÜK' e, gerek bilgi birikimi gerekse tecrübesiyle katkıda bulunan Sayın Doç. Dr. Ünal İMİK' e, araştırma süresince bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım Sayın Doç. Dr. İbrahim GÖKTAŞ' a ve tez süresi boyunca her türlü konuda desteklerini esirgemeyen Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitü Sekreteri Servet CAN' a yürekten teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca, çalışmalarım sırasında manevi desteklerini hep yanımda hissettiğim aileme, eşim Mehmet Necip DUMAN ve oğlum Mehmet Emir DUMAN' a teşekkürlerimi sunuyorum.

ÖZET

ASLAN DUMAN, Emine, *Ortaokul Kademesi Müzik Eğitiminde Popüler Ezgilerin Kullanımına Yönelik Öğrenci Yaklaşımları*, Yüksek Lisans Tezi, Van, 2018.

Bu araştırma, ortaokul kademesi müzik eğitiminde popüler ezgilerin kullanımına yönelik öğrenci yaklaşımlarının olumlu ya da olumsuz yönleriyle değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Araştırmada, teknolojinin gelişmesiyle erişebilirliği daha da kolaylaşan ve özellikle genç kitlenin hayatında oldukça önemli bir yere sahip olan popüler ezgilerin, eğitime nasıl bir katkı sağlayacağını anlamak diğer bir amaçtır. Ayrıca bu araştırma ile popüler ezgi kullanımının öğrenciler üzerinde meydana getirdiği sosyo-kültürel ve psiko-sosyal etkilerin neler olduğunun tespit edilmesi de bir diğer hedef olarak belirlenmiştir. Bu araştırma, tarama (survey) modelinde tasarlanmıştır. Çalışmada ortaokul öğrencilerinin, müzik eğitiminde popüler ezgilerin kullanımına yönelik yaklaşımları konusunda durum tespiti yapılacağından, araştırma betimsel nitelik taşımaktadır. Güvenirliliği ön uygulamalar ile test edilerek hazırlanmış anket dört farklı okuldan seçilen örneklemelere uygulanmış, SPSS programı ile analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda, ortaokul kademesi müzik eğitiminde popüler ezgilerin kullanımının bireyler açısından oldukça önemli ve gerekli olduğu, bu ezgilerin kullanılmasının, bireylerin müzik dersini daha kolay anlamasına, müzik dersinin gerektirdiği becerileri daha çabuk kavramasına ve gerçekleştirmesine fırsat verdiği dolayısıyla bireylerin müzik dersi başarılarının da artmasına katkı sunduğu görülmüştür. Bununla birlikte, müzik eğitiminde popüler ezgilerin kullanımının, müzik dersine ilgiyi artırdığı, dersin zevkli ve akıcı geçmesine katkı sağladığı, sınıf içi iletişime ve bireylerin sosyalleşmesine yardımcı olduğu görülmüştür. Ayrıca müzik dersinde yapabilirlik açısından sorun yaşayan öğrencilerin, popüler ezgiler ile müzik dersine daha fazla motive oldukları, müzik dersinde popüler ezgilerden zevk aldıkları böylece ders içerisinde daha çok aktif oldukları ve derse katılımlarının arttığı ulaşılan sonuçlar arasındadır.

Anahtar Sözcükler

Müzik Eğitimi, Ortaokul Kademesi, Popüler Ezgi, Yaklaşım

ABSTRACT

ASLAN DUMAN Emine, *Secondary School Stage, Student Approaches To The Use Of Popular Melodies In Music Education, Graduate Thesis, Van 2018.*

The aim of this research is to evaluate the positive and negative aspects of student approaches to the use of popular melodies in music education in secondary school. Finding out how popular melodies which have become more accessible with the development of technology and also important especially in the life of the young, will contribute to the education, is another purpose of the research. In addition, to be able to determine what kind of socio-cultural and psycho-social influences that popular melody use has on students, is another important aim of this research. This research has been designed in the model of scanning (survey). Because the secondary school students' attitudes towards the use of popular melodies in music education will be investigated, it is a descriptive research. Prepared questionnaire, the reliability of which has been tested with pre-applications, has been applied to selected samples from four different school and has been analyzed by SPSS program.

As a result of research, it has been found that the use of popular melodies in music education in the secondary school stage is very important and also necessary for the individual. Also, it has been found that, the usage of these melodies lets the individual understand the music lesson easier and also gives an opportunity to the individual to realize and get the skills which are needed for the music lesson more quickly. Using popular melodies, contributes to the increase of individual music lesson success. However, it has been observed that using popular melodies in music education increases the interest in music lesson, contributes to making the lesson more enjoyable and fluent also helps to communicate and socialize in class. It is also found that the students who have difficulties in terms of feasibility in music lessons are more motivated to music lessons with popular melodies, they enjoy popular melodies in music lessons, so they are more active in the lesson and that their attendance increases. All these are among the reached results.

Key Words

Music Education, Secondary School Stage, Popular Melody, Approach

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	viii
GRAFİK LİSTESİ	ix
1. BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Cümlesi	8
1.1.1. Alt Problemler	8
1.2. Araştırmanın Amacı.....	9
1.3. Araştırmanın Önemi	9
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	10
1.5. Araştırmanın Varsayımları	10
1.6. Tanımlar.....	11
2. BÖLÜM: KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	12
2.1. Eğitim Kavramı	12
2.2. Sanat ve Sanat Eğitimi	13
2.3. Müzik ve Müzik Eğitimi	17
2.4. Müzik Kültürü.....	20
2.5. Kültür Kavramı	24
2.6. Popüler Kültür	28
2.7. Popüler Müzik	34
2.8. Popüler Ezgilerin Müzik Eğitiminde Kullanımı.....	40
2.9. İlgili Araştırmalar	44

3. BÖLÜM: YÖNTEM	46
3.1. Araştırmanın Yöntemi	46
3.2. Araştırmanın Modeli.....	46
3.3. Evren ve Örneklem	47
3.4. Veri Toplama Araçları.....	47
3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	47
4. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	48
4.1. Demografik Bulgu ve Yorumlar	48
4.2. Popüler Ezgilerin Kullanımına Yönelik Yaklaşımların Bulgu ve Yorumları.....	51
5. BÖLÜM: SONUÇLAR VE ÖNERİLER	75
5.1. Sonuçlar.....	75
5.2. Öneriler	79
KAYNAKÇA	82
ÖZ GEÇMİŞ	85
EKLER	86

KISALTMALAR

G.T.S.M	: Geleneksel Türk Sanat Müziği
G.T.H.M	: Geleneksel Türk Halk Müziği
yy.	: Yüzyıl
%	: Yüzde
Vb	: Ve benzeri
Doç	: Doçent
TV	: Televizyon
CD	: Compact Disk
DVD	: Dijital Video Disk

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1. Örnekleme Grubunu Oluşturan Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	48
Grafik 2. Örnekleme Grubunu Oluşturan Bireylerin Yaşlarına Göre Dağılımı.....	48
Grafik 3. Kurumların Katılım Durumları.....	49
Grafik 4. “Öncelikle Tercih Ettiğiniz ve Severek Dinlediğiniz Müzik Türü Hangisidir” Sorusuna Bireylerin Katılım Durumları.....	49
Grafik 5. “Müzik Dinlerken Daha Çok Hangi Medya Aracını Kullanırsınız” Sorusuna Bireylerin Katılım Durumları.....	50
Grafik 6. “İnternet Bağlantısı İle Sosyal Medya Üzerinden Müzik Dinler misiniz” Sorusuna Bireylerin Katılım Durumları.....	51
Grafik 7. “Müzik Dersi Kapsamında Popüler Müzik İlgimi Çeken Bir Müzik Türüdür” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	51
Grafik 8. “Müzik Dersi Kapsamında “Popüler Müzik” Dinlemekten Hoşlandığım Bir Türdür” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	52
Grafik 9. “Müzik Dersinde Öğretilen Popüler Ezgilerin, Eğlence Amaçlı Olduğunu Düşünürüm” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları.....	52
Grafik 10. “Popüler Ezgi Kullanımı, Müzik Dersinin Kolay Anlaşılmasında Yardımcı Bir Rol Üstlenir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları.....	53
Grafik 11. “Müzik Eğitimi Kitaplarında Yer Alan Popüler Ezgiler Genelde Beğeni Toplar” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları.....	54
Grafik 12. “Müzik Dersinde Popüler Ezgi Kullanımı Oldukça Önemli ve Gereklidir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	54
Grafik 13. “Müzik Dersinde Popüler Ezgilerin Olmaması Üzücüdür” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları.....	55
Grafik 14. “Müzik Dersinde Popüler Ezgiler İle Şarkı Öğretiminin Yapılması Şarkıların Hem Çabuk Hem de Daha Kolay Öğrenilmesini Sağlar” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları.....	56
Grafik 15. “Müzik Dersinde Diğer Müzik Türleri İle Beraber Popüler Müzik Türleri de Sıklıkla Yer Almalıdır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	56
Grafik 16. “Müzik Dersinde Kullanılan (Söylenen, Çalınan vb.) Popüler Ezgiler Sıkıcıdır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları.....	57

Grafik 17. “Müzik Dersinde Popüler Ezgilerin Kullanımı Müzik Dersinin Daha Zevkli ve Akıcı Geçebilmesi İçin Gereklidir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	58
Grafik 18. “Müzik Dersinde Bilinen Popüler Ezgileri Söyleme Fırsatı Bulmak, Derse Olan İlgiyi Arttırır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları.....	58
Grafik 19. “Müzik Dersinde Müzik Aletiyle Popüler Ezgileri Çalma ya da Söyleme Fırsatı Bulmak, Derse Olan İlgiyi Arttırır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	59
Grafik 20. “Müzik Dersinde Popüler Ezgi Etkinliklerine Zorunlu Olması Sebebiyle Katılım Sağlanır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları.....	60
Grafik 21. “Müzik Dersinde Kullanılan Popüler Ezgiler, Bireyin Kendini İfade Etmesine İmkân Tanır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları.....	60
Grafik 22. “Müzik Dersinde Verilen, Popülerlikle İlgili Araştırma ve Ödevleri Yapmak Zevklidir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları.....	61
Grafik 23. “Müzik Dersine Yoğun İlgi Duymayan Öğrenciler Dahi, Popüler Ezgi Kullanımı Sayesinde Derse Katılım Sağlar” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	62
Grafik 24. “Müzik Dersinde Kullanılan Popüler Ezgiler, Bireyi Motive Ederek Çalgı Öğrenmeye Teşvik Edebilir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	62
Grafik 25. “Müzik Dersinde Kullanılan Popüler Ezgilerin Çeşitliliği, Kültürel Zenginliğin Bir Yansımasıdır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	63
Grafik 26. “Müzik Dersinde Kullanılan Popüler Ezgiler Bireye Müzik Dinleme Zevki ve Seçme Alışkanlığı Kazandırır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	64
Grafik 27. “Müzik Dersinde Öğretilen Müfredat Dışındaki (Güncel) Popüler Ezgiler, Derse İlgimi Arttırır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	64
Grafik 28. “Müzik Dersinde Kullanılan Popüler Ezgiler, Ders Saatleri Dışında da Zevkle Dinlenir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	65
Grafik 29. “Müzik Dersinde Popüler Ezgileri Söylemek, Çalmak vb. Etkinlikler Dersi Daha da Zevkli Hale Getirebilir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları.	66
Grafik 30. “Müzik Dersinde Popüler Ezgileri Söylemek, Çalmak vb. Etkinlikler Müzik Dersini Zorlaştırır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	66

Grafik 31. “Müzik Dersinde Popüler Ezgileri Çalmak Derste Başarıyı Artırabilir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	67
Grafik 32. “Müzik Dersinde Popüler Ezgileri Söylemek Derste Başarıyı Artırabilir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	68
Grafik 33. “Müzik Dersinde Kullanılan Popüler Ezgiler, Bireylerin Müzik Dersini Daha da Sevmesine Katkı Sağlar” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	68
Grafik 34. “Müzik Dersindeki Çeşitli Popüler Ezgileri Birlikte Çalmak, Sınıf İçi İletişime Olumlu Katkıda Bulunur” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	69
Grafik 35. “Müzik Dersindeki Çeşitli Popüler Ezgileri Birlikte Söylemek, Sınıf İçi İletişime Olumlu Katkıda Bulunur” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	70
Grafik 36. “Müzik Dersinde Popüler Ezgilerin Kullanımı, Müzik Dersini Daha da Sevdireceğinden Gelecekte Müzik İle İlgili Bir Meslek Seçmek İsteyebilirim” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	70
Grafik 37. “Müzik Dersinde Öğretilen Popüler Ezgileri Çalmak Bireylere Sosyalleşme İmkânı Sağlar” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	71
Grafik 38. “Müzik Dersinde Öğretilen Popüler Ezgileri Seslendirmek Bireylere Sosyalleşme İmkânı Sağlar” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	72
Grafik 39. “Müzik Dersinde Öğrendiğim Popüler Ezgileri Okul Dışında, Kendi Kendime Çalmaktan ve ya Söylemekten Zevk Alırım” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	72
Grafik 40. “Müzik Dersinde Öğrendiğim Popüler Ezgileri Okul Dışında Arkadaşlarımla Beraber Çalmaktan ve ya Söylemekten Çok Zevk Alırım” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	73
Grafik 41. “Müzik Dersinde Popüler Ezgi Kullanımı İle Desteklenen Müzik Eğitimi Sayesinde Yeteneğimin Daha Fazla Geliştiğini Hissederim” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları	74

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Tolstoy'a göre sanat, bir duyguyu yaşayan insanın, o duyguyu bilerek ve isteyerek başkalarına aktarma olayıdır (Tolstoy, 2004: 2). Dolayısıyla insan, hayatı boyunca bilerek ve isteyerek kendini herhangi bir sanat dalı ile ifade etmek ister. Müzik sanatı insanın kendini ifade etmesinin en güzel yollarından biridir.

Say'a göre (2001: 19) müzik, insana duyup düşündüklerini seslerle anlatma olanakları veren bir dildir. Müzik, yaşamın her evresinde ve hemen her alanında insanı saran, insanın neredeyse onsuz edemediği bir olgudur. Ana kucağında ya da beşikte, evde, sokakta, iş yerinde, okulda, eğlenme ve dinlenme yerlerinde, radyo ve televizyonda, tören ve toplantılarda müzikle iç içe oluruz. Anne karnındaki bebek, annesinin kalp atışlarından etkilendiği için doğumdan sonra bu bildik sesi yeniden bulunca rahatlar. Sonraları insanın müzikten etkilenmesi, doğrudan bir ilişki biçimine dönüşür, giderek çeşitlenir, zenginleşerek yaşam boyunca sürer gider.

İnsan eğitime muhtaç ve eğitime elverişli bir bio-psiko-sosyal varlıktır. İnsanın müzik yolculuğu doğumuyla başlar. Müzik, insan için ve insanla var olan, bu varlığıyla yolculuğumuzda bize yön veren, rehberlik eden, eğitim süreçlerimizi kolaylaştıran, yaşam zevkimizi, güzellik duygumuzu geliştiren ve tüm bu özellikleri bilimsel olarak da ispatlanan bir olgudur (Aksu, 2010: 6). Bu çerçevede müziğin insan hayatındaki işlevleri azımsanmayacak kadar çok sayıdadır. Dolayısıyla bireylerin hayatında doğumdan ölüme kadar yer eden müzik olgusu, müzik eğitimi ile farklı boyutlar kazanmalıdır.

Müzik eğitimi, bir toplumun eğitimle bireylere kazandırmak istediği özel ve genel (uzak) hedeflere hizmet eden bir eğitim disiplini. Doğası gereği müzik; bireyin entelektüel, fiziksel, ruhsal ve estetik gelişimine çabuk ve direkt olarak etki eder ve bu etkileşim sonucu bireye oldukça olumlu izler kazandırır (Aksu, 2010: 5).

Yeteneği olsun ya da olmasın her birey hayatında müziksel faaliyetlerde bulunur. Çalma, söyleme, dinleme ve devinim bireylerin kendilerini ifade etmesi için en önemli faaliyetlerdir. Bireyler yetenekleri doğrutusunda desteklendiğinde, müzik yoluyla bilişsel, duyuşsal ve kas gelişimi açısından büyük kazançlar edinebilir. Bu doğrutuda bireylere okul öncesi yıllarından itibaren müzik eğitiminin özenle verilmesi gerekir ki burada hem müzik öğretmenlerine hem de ailelere büyük sorumluluklar düşmektedir.

Müzik, kültürün en önemli unsurlarından biri olduğundan kültür kavramı üzerinde de durmak gerekir. Kültür kavramı ailede başlayan, sosyal süreçler içerisinde öğrenip olgunlaştırdığımız; dil, din, hukuk, sanat, gelenek görenek, örf ve adet, giyim kuşam ve yemek kültürü gibi olguları ele alan, yaşam şeklimiz olan, sürekli değişen toplumsal bir kavramdır. Uçan'a göre kültür, genel olarak bir bütündür. İnsanın yarattığı her şey bu bütün içinde yer alır. İster maddi ve manevi ister olgusal ve kavramsal olsun, insanın oluşturduğu her şey bu bütün içinde kapsanır. Bu bağlamda insan etkinliğinin her ürünü ve ürünle sonuçlanan her etkinlik süreci kültürdür. Geniş anlamıyla kültür denilince insanlar, insan toplulukları, toplumlar ve tüm insanlık tarafından oluşturulup geliştirilen yaşam tarzlarının, yaşam biçimlerinin her biri, toplamı, tümü veya bütünü anlaşılır (Uçan, 2000: 9). Müzik sanatı kültür ögesinin en önemli unsurlarındandır.

Say, toplumsal işlevleri açısından müziğin, bireyler arasında bağlar kurduğunu, ortak duygu ve düşüncelerin oluşmasını sağladığını vurgulayarak, müzik ve kültür arasındaki bağı şu şekilde ifade etmiştir: Müzik aslında kültürel bir olgudur. Kültürün oluşmasını ve biçimlenmesini doğrudan etkiler. Geçmiş ile gelecek arasında bağlar kurar. Kültürün hem nedeni hem de sonucu olan insanı, insan değerlerini dile getirir (Say, 2001: 19). İnsan değerlerini dile getiren, geçmiş ile gelecek arasında büyük bağlar kuran, güncel olan her durumdan nemalanan müzik kavramını anlatırken geleceğin getirisi, günümüzün en çarpıcı konularından olan popüler kültürden yola çıkmak gerekir.

Popüler sözcüğünün birden çok anlamı bulunmaktadır. Kalabalıkların beğenisine uygun, ünü çok yaygın olan, herkesçe tanınan, talep edilen, sevilen, halkın arasında

yaşayan motiflere ve öğelere yer veren, onlardan yararlanan anlamları karşımıza çıkan tanımlar arasındadır. İnsanlar geçmişten bu yana fark etmeseler de üretip tükettikleri popüler kültürün içerisinde dirler. Oktay, popüler kültürü açıklarken “Biçim olarak orta karmaşıklıktadır, aktarımı ya da iletimi, ortam ve teknoloji olarak dolaylıdır. Bilinen bir kaynağı ya da yaratıcısı (üreticisi) vardır, kültürel değerleri ve gelenekleri, yeni formüller biçiminde yansıtır, ürün tüketicieye dönüktür, oldukça ucuza fakat parayla elde edilir” diye ifade etmiştir (Oktay, 1993: 20-21). Günümüzde popüler kültürle ilgili birçok çalışmada, bu kavramın daha çok ticari amaçlarla kullanılan ve eğlence sektöründe büyük yer edinen tüketim kültürü olduğuna dikkat çekilmektedir.

Toplum içerisinde yer alan bireyler her an popüler kültürün etkilerine maruz kalabilmekte ve bu yönde uygulanan satış ve pazarlama stratejilerine karşı savunmasız olabilmektedir. Müzik sanatı, bu pazarlama stratejilerinin bir anlamda en önemli silahlarından biri konumunda olmaktadır. Say, ekonomik işlevleri açısından müziğin giderek önem kazandığını ifade ederek, üretim, dağıtım, tüketim işleyişiyle gelişen müzik teknolojisinin büyüttüğü müzik endüstrisinin, milyarlarca insanı etkisi altına aldığını vurgulamıştır (Say, 2001: 19). Bireylerin en kolay biçimde ulaşılabilceği bir sanat dalı olan müzik, bu sebeple birçok popüler kültür öğesinin en önemli parçası halindedir. Bu durum, toplum içerisinde özellikle genç yaştaki bireyleri daha çok etki altına almaktadır.

Müzik sanatı, insanlık tarihi boyunca her zaman kendini yenilemiş ve güncel halini korumaya yönelik bir tutum içerisinde olmuştur. Bu sebeple birçok yeni müzik türü ortaya çıkmış, insanların duygu ve düşüncelerine tercüman olmuştur. Günümüzde teknolojinin de ilerlemesiyle adından çokça söz ettiren, araştırılan kaynaklara göre anlamını halktan alan ve büyük bir dinleyici kitlesine sahip olan bir tür de popüler müzikler olmuştur. Lull’ a göre (2000: 8), popüler müzik ciddi analizleri hak eden benzersiz ve olağan üstü derecede etkili bir iletişim biçimidir. Müzikte diğer sanat dallarının sahip olmadığı kadar, büyük bir dinleyiciye ulaşım potansiyeli vardır.

Yurga, popüler müziği ezgisi, ritimleri ve çalgılarıyla özellikle gençleri peşinden sürükleyen, dans etmek ve eğlenmek amacını taşıyan müzik çeşidi olarak tanımlamıştır (Yurga, 2002: 17).

Popüler olarak adlandırılan ve güncel olarak toplum tarafından sevilerek dinlenen ve rağbet gören eserlerin radyolarda, televizyonlarda, sosyal medyada birçok kez tekrarlanması ve sık sık karşılaşılması sebebiyle bireylerin belleklerine daha kolay yerleşebilmekte ve ilgisini çekmekte başarılı olabilmektedir. Yapılan eserlerin sözselsel ve ezgisel yapısı dinleyiciyi büyük oranda etkileyebilmektedir. Bu durum popüler müzik endüstrisinin artışıını sağlamaktadır. Bu sebeple, popüler olarak kullanılan ve dinleyicilerin zihinlerinde kalıcı olabilmek adına özel olarak üretilen bu ezgilerin olumlu yönde değerlendirilmesi konusu oldukça önem kazanmaktadır. Her ne kadar bu eserlerin sanatsal derecelendirilmesine yönelik farklı düşünceler olsa da bu eserlerin popüler olması sebebiyle müzik eğitimini cazip hale getirme konusunda yardımcı olabilecekleri konusu dikkatlerden kaçmamalıdır. Özellikle günümüzde medya araçlarının yaygın hale gelmesi ve iletişim konusunda büyük ilerlemeler kaydedilmesi bu durumu daha da önemli bir konuma getirmiştir.

2017/2018 Eğitim ve Öğretim yılı itibari ile ilkokul ve ortaokul kademeleri 1. ve 8. Sınıflarda en son kullanılan 2006 tarihli Müzik Dersi Öğretim Programı değiştirilmiş ve tekrar düzenlenmiştir. Bu programın uygulama aşamasında yapılması gerekenler bölümünde şunlar aktarılmıştır:

Öğrencilerin hazır bulunuşluklarını göz önünde bulundurarak bireysel ilgi ve becerilerini ön plana çıkaracak, öğrencileri aktifleştirecek etkinlikler planlanmalıdır. Çevre şartları da göz önünde bulundurularak öğrenme ortamlarının motive edici, ilgi ve merak uyandırıcı olmasına özen gösterilmelidir.

Müzik eğitiminin amaçlarından biri olan çocukta müzik sevgisini uyandırma durumu olması nedeni ile müzik derslerini öğrencinin zevk alabileceği bir şekilde düzenlemek doğru olabilir. Bu işe müzik derslerinde çocukların gündelik hayatta sevdikleri ve hayranı oldukları popüler ezgileri derste kullanmakla başlanabilir. Çünkü

insan sosyal bir varlıktır, yaşadığı kültürün öğelerini taşır. Bu bağlamda öğrencinin yaşadığı kültür içerisindeki popüler öğelerin eğitim içerisinde kullanımı, öğrenciyi motive etmesi, ilgi ve merakını uyandırması açısından yararlı olabileceği gibi çocuğun hazır bulunuşluğu nedeniyle de eğitimde anlamayı kolaylaştırabilir.

Eğer bir okul, okulun dışında daha geniş bir toplumsal yapı içinde yaşayan çocukların karşılaştıkları müzikal güçlüklerle cevap veren, yaşayan bir müzikal değerler sistemi kurabilirse, çocukların müzikal öğrenmelerinin ve deneyimlerinin kalitesi çok daha geliştirilmiş olacaktır (akt. Aksu, 2010: 117).

Aksu'ya göre, eğitim müziğine yüklenen önemli görevlerden birisi de, bireyleri çevremizdeki olgu ve olaylar konusunda, müzik yolu ile bilgilendirmek ve onlarda ilgi ve tutum oluşturmaktır. Müziğin, bireyin kendisini ifade edebilmesine ve geliştirebilmesine elverişli durumunu çok iyi değerlendirip O'na herhangi bir müzikle ulaştığınızda, o birey artık yeni donatılar için hazır hale gelir. Bunun için çok çeşitli işlem basamakları ile desenlenmiş çok çeşitli tür ve içerikte müzik kullanmak mümkündür (Aksu, 2010: 74-75).

Ayrıca yeni müzik dersi öğretim programı uygulanmasında dikkat edilecek hususlar bölümünde şu ifadeler yer verilmektedir:

1. Bu derste teori amaç değil araçtır. Temel müzik eğitiminde hedeflenen, öğrencilere müzik zevki kazandırmak, öğrencilerin sanat ve estetik algılarını geliştirmek olmalıdır.

2. Müzik dersinin, zevkli ve eğlenceli bir şekilde işlenerek öğrencilerin kazanımlara ulaşabilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.

3. Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olacak kazanımlar için gerekli temel yaşam becerilerinin geliştirilmesine önem verilmeli ve etkinlikler bu anlayışla hazırlanmalıdır.

4. Dinleme, ritimleme, doğaçlama yapma, toplu söyleme ve çalma gibi özel müzik öğretim yöntemleri, öğrencilerin müzik dersini sevmeleri ve dersin etkili bir şekilde

işlenmesi için ayrı bir öneme sahiptir (http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_06/09163358_MYzik_Dersi_YYretim.ProgramY.pdf).

Bu bağlamda öğrenciye müzik zevki kazandırmada, sanat ve estetik algılarını geliştirmede, müzik dersini zevkli ve eğlenceli bir şekilde işlemede, müzik dersinin sevdirmesi ve etkili bir şekilde verilmesinde müzik kültürümüz içerisinde bulunan her türün popüler seçkin örneklerini kullanmak farklı ve faydalı bir yaklaşım olabilir. Hali hazırda yeni müzik dersi öğretim programı içerisinde müzik kültürüne yönelik bölümlerde Geleneksel Türk Müziklerimize ve değerli sanatçılara yönelik etkinlikler yapılması konusunda kazanımlara yer verilmiştir. Bu sene uygulamaya geçen 5. Sınıf öğretim programında da Geleneksel Türk Müziğinin bilindik, sevilen değerli sanatçıları ve eserleri bulunmaktadır. Bunların yanında müzik eğitiminde, eğitimin daha verimli geçmesine katkı sunacak her türün popüler olan seçkin eserlerine de yer vermek öğrencilerin dikkatini müzik dersine çekmek ve sevdirmek anlamında katkı sunabilir. Ayrıca daha önce de üzerinde durduğumuz yeni müzik dersi öğretim programı içerisinde yer alan, “Dinleme, ritimleme, doğaçlama yapma, toplu söyleme ve çalma gibi özel müzik öğretim yöntemleri, öğrencilerin müzik dersini sevmeleri ve dersin etkili bir şekilde işlenmesi için ayrı bir öneme sahiptir” maddesinden yola çıkılarak müzik eğitimini sevdirmeye ve daha keyifli hale getirmeye anlamında popüler ezgilerin kullanımının son derece elverişli bir yaklaşım olabileceği gibi öğrencilere gitar ve benzeri, öğrencilerin çok sevdiği ve talep ettiği, bir çalgı yardımıyla ve popüler bir şarkıyla etkinlikler yaptırılıp öğrencinin dikkati çekilebilir.

Ayrıca son yıllarda popüler müziğin eğitsel işlevleri olduğu üzerine de birçok araştırma yapılmıştır. Say bu konuda şunları aktarmıştır: “Müzik” denince bizde “popüler müzik” akla gelir. Yadırgamayalım ve popüler müziği de küçümsemeyelim, bütün dünyada böyledir: Kitleleri hangi tür müzik daha fazla ilgilendiriyorsa onun gündemde olması doğaldır. Üstelik çağımızda popüler müzik, ekonomik iş görüşü alıp başını gitmiş, büyük bir sanayi ve iletişim sektörüne dönüşmüştür. Oysa popüler müziği sadece “ekonomik” iş görüşüyle değerlendirmek yanlıştır. Bu türün de kültürel ve eğitsel işlevleri vardır. Zaten kültürel ve eğitim işlevi olmayan bir müzik türü müzik olmaktan çıkar (Say, 2007: 162). Dolayısıyla özellikle genç yaştaki bireylerin müzik

eğitimine olan ilgilerinin arttırılmasında ve onlara m¼zik eğitiminin daha etkin biçimde verilmesinde, bu ezgilerin kullanımının önemli bir yer tutacağı mutlaka değerlendirilmesi gereken bir konudur. Bu konuda bazı örnekler olsa da bunların yeterli ilgi ve önemi görmediği düşün¼lmektedir.

Bu çerçevede popüler kültürün ve popüler müziğin etkisi altında kalan ortaokul kademesinde müzik eğitimi alan öğrencilerin, popüler ezgilere ilgilerinin ve bu ezgilerin müzik eğitiminde kullanımına yönelik yaklaşımlarının ne olduğunu bilmek büyük önem kazanmaktadır diyebiliriz.

Popüler müzik örneklerinin, müzik eğitimi standartları göz önüne alınarak düzenlenmesi gerekmektedir. Özellikle eğitim alacak bireylerin ses sınırları ya da çalım teknikleri konusunda yaşayabilecekleri sorunlar da göz ardı edilmemelidir. Müzik eğitimi konusunda, popüler ezgilerin sözlerinin çocukların gelişim düzeylerine uygun olması da üzerinde durulması gereken diğer bir konudur. Bu konuda farklı düşünceler ve yeni fikirler problemlerin aşılmasında önemli rol oynayabilecektir. Özellikle popüler ezgilerin sözlerinin, çocuklar için uygun olmayan bölümünün sadece melodilerinin kullanımı sağlanabileceği gibi yeni sözlerin eklenebilmesi de farklı bir yöntem olabilir.

Yapılan araştırmada, farklı kaynaklarda popüler müziğin olumsuz yanlarından da bahsedilmiştir. Basit, yalın, kolay bulunur bir tür olduğu, belli bir kitle için üretildiği, folk ya da sanat müziği olmayan bir tür olduğu gibi olumsuz yaklaşımlar da ifade edilmiştir. Sakar, (2009: 389) bu konuda popüler müziğin tecimsel kaygılarla üretildiğini, sözel ve görsel içeriklerinde çocuklara zararlı olabilecek unsurların varlığını tartışmasız olduğunu ifade etmiştir. Ancak popüler müziğe ve popüler kültüre olumlu yaklaşımlarda özgürleştirici özelliklerin ve içeriğinde sosyo-kültürel gerçeklerin varlığının da dikkat çekici olduğunu vurgulamıştır.

Günümüzde revaçta olan ve maalesef ki ticari kaygılar taşıyan popüler müziğin seçkin olmayan eserleri de mevcuttur. Yapılması gereken ise müzik eğitimcilerinin popüler müziğin içeriğinde yer alan zararlı unsurlara dikkat edip öğrenciyi seçicilik anlamında eğitmek olmalıdır. Hangi eserlerin doğru mesaj verdiğini, hangisinin ezgisel

yönünün güzel olduğunu ve en önemlisi popüler müzisyenlerin hangisinin doğru müzik yaptığını ifade edebilmelidir. Popüler müzik anlamında gerçek müzik yapan müzisyenlerin öğrenciye tanıtılmasının yanında tamamen ticaret kaygısı taşıyan müzisyenleri de öğrenciye anlatmak doğru bir yaklaşım olacaktır.

Popüler müzik günümüzün gerçeğidir diyebiliriz. Kitleleri etkisi altına alan bu müziğin, farklı bakış açılarıyla yaklaşılarak eğitime nasıl katkı sağlayacağı değerlendirilmesi gereken bir konudur. Popüler ezgilerin müzik eğitiminde kullanımının, bireylerin derse motivasyonunu ve müzik dersine karşı bakış açılarını değiştirip değiştirmeyeceği konusunda belirsizlikler söz konusu olduğu gibi bu konuda yapılan araştırmalar oldukça sınırlı sayıdadır. Dolayısıyla yukarıdaki kavramsal çerçeveden yola çıkılarak ortaokul kademesinde eğitim gören öğrencilerin, popüler ezgilerin müzik eğitiminde kullanılmasına yönelik yaklaşımlarının ortaya çıkaracağı durumları belirlemek amacıyla aşağıdaki problem cümlesinden yola çıkılmıştır.

1.1. Problem Cümlesi

Araştırma, ‘Ortaokul kademesi müzik eğitiminde popüler ezgilerin kullanımına yönelik öğrenci yaklaşımları nelerdir?’ problem cümlesine yanıt arayacaktır.

1.1.1. Alt Problemler

Araştırmanın problemini oluşturan soruya yönelik cevap aranan alt problemler ise şöyledir:

1. Popüler ezgilerin müzik dersinde kullanımının, öğrencilerin müzik dersine karşı ilgileri üzerinde ne gibi etkileri vardır?
2. Popüler ezgilerin müzik dersinde kullanımının, müzik dersinin işleniş üzerindeki etkileri nelerdir?
3. Popüler ezgilerin müzik dersinde kullanımının, müzik dersinin anlaşılabilirliği üzerindeki etkileri nelerdir?

4. Popüler ezgilerin müzik dersinde kullanımının, müzik dersi dışında öğrencilerin kişisel özelliklerinin gelişmesine sağladığı katkılar nelerdir?
5. Popüler ezgilerin müzik dersinde kullanımının müzik dersi dışında öğrencilerin sosyal özelliklerinin gelişmesine sağladığı katkılar nelerdir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırma, ortaokul kademesi müzik eğitiminde popüler ezgilerin kullanımına yönelik öğrenci yaklaşımlarının olumlu ya da olumsuz yönleriyle değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Araştırmada, kitle iletişim araçları ile ulaşılabilirliği kolay olan ve özellikle genç kitlenin hayatında oldukça yer edinen popüler ezgilerin, müzik eğitimine nasıl bir katkı sağlayacağını anlamak ve popüler ezgi kullanımının öğrenciler üzerinde meydana getirdiği sosyo-kültürel ve psiko-sosyal etkilerin neler olduğunun tespit edilmesi hedeflenmiştir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Popüler müzik ve popüler ezgiler, günümüzde kitle iletişim araçları ile hayatın her alanında karşımıza çıkan, bireyleri etkileme gücüne sahip ve kasıtlı varlığı ile adından en çok söz ettiren, hızlı tüketilip sürekli devinim içerisinde olan bir unsur olmuştur. Süratle gelişim ve değişim yaşayan, teknolojinin sınırının olmadığı çağımızda, popüler kültüre eğilim gösteren genç kitlenin dikkatini çeken bu tür, üzerinde durulması gereken bir konu olmuştur. Bu çerçevede popüler kültürün ve popüler müziğin etkisi altında kalan, ortaokul kademesinde müzik eğitimi alan öğrencilerin, popüler ezgilere ilgilerinin ve bu ezgilerin müzik eğitiminde kullanımına yönelik yaklaşımlarının ne olduğunu bilmek büyük önem kazanmaktadır.

Araştırmanın, ortaokul kademesi müzik eğitiminde popüler ezgilerin kullanımına yönelik öğrenci yaklaşımlarını belirlenmeye yönelik tespitler yapması ve özellikle bu eğitim seviyesinde popüler ezgi kullanımının öğrenciler üzerinde meydana

getirdiği sosyo-kültürel ve psiko-sosyal etkileri detaylı bir biçimde irdelemesi yönü ile önemli olduğu düşünölmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, ortaokul kademesi müzik eğitiminde popüler ezgilerin kullanımına yönelik öğrenci yaklaşımları konusunun, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında Malatya ili ortaokul kademelerinin 8. Sınıf (13-14 yaş) öğrencilerinde kullanımıyla, araştırma sürecinin elverdiği koşul ve olanaklar ile sınırlıdır. Araştırma verileri, kaynak taraması ve örneklemlere uygulanan anket ile sınırlandırılmıştır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Bu çalışmada;

- Örnekleme grubunda yer alan öğrencilerin ankete vermiş oldukları cevapların geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.
- Araştırma için hazırlanan anketin yeterli bilgiyi sağlayacağı varsayılmıştır.
- Örneklemlerin evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

Detaylı bir şekilde ifade edilirse bu araştırmanın varsayımları;

1. Örneklemlerin kendilerine yapılan anket sorularını doğru anladıkları,
2. Örneklemlerin kendilerine yapılan anket sorularına doğru ve samimi cevaplar verdikleri,
3. Hazırlanan anketin istenilen yaklaşımları ölçme yeterliliğinde olduğu, şeklindedir.

1.6. Tanımlar

Eğitim: Eğitim; bireyin dış çevreden edindikleri ile kendi içsel dinamiklerinin bileşke davranışları biçiminde oluşan bilgi ve beceri birikimleriyle, karşılaştığı sorunları çözücü, çevreye uyum sağlatıcı, yaratıcı, üretici ve özgürleştirici etkileşimler bütünüdür (Günay, 2006: 87).

Kitle İletişim Araçları: Gazete, dergi, radyo, televizyon, sinema gibi kitlelere ulaşan ve iletişimi sağlayan araçlara kitle iletişim araçları denilmektedir. Kitle iletişim araçlarının amacı düşünce, fikir, haberleri çok kısa zamanda geniş kitlelere ulaştırabilmektir.

Ortaokul Kademesi: Öğrencileri genel eğitim yoluyla bir yandan hayata, bir yandan liseye hazırlayan ilkokul ile lise arasında üç yıllık öğrenim veren okuldur.

Popüler Müzik: Popüler müzik çeşitleri, genelde basit sözler üzerine yazılmış basit melodi ve armonilerden oluşup, doğası gereği basitleştikçe yaygınlaşma şansı artan belki de bu yüzden 'popüler'in kısaltılmışı olan 'pop' dönüşmüş olan müzik türüdür (Say, 2001: 233).

Popüler Kültür: Popüler kültür, gündelik yaşamın kültürüdür ve dar anlamıyla emeğin gündelik olarak yeniden üretilmesinin bir girdisi olarak eğlenceyi içerir. Geniş anlamıyla, belirli bir yaşam tarzının ideolojik olarak yeniden üretilmesinin ön koşullarını sağlar (Oktay, 1993: 20-21).

2. BÖLÜM

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Eğitim Kavramı

Eğitim, çocuk olsun, genç olsun, yaşlı olsun, insanlarda sosyal hayata ve çağa uygun tutum ve davranış değişikliği sağlamaktadır. Eğitimin işlevi topluma sağlıklı bir biçimde uyum sağlayabilmeleri için insanları etkilemektedir. Bu etkilenme geçmişteki sosyal ve ulusal değerleri tanıtip benimsetme, bugünün gerçeklerini gösterme ve geleceğe dönük değerler, hünerler kazandırma yoluyla olur. Çağdaş eğitimin amacı, dünü koruyarak yarını güven altına almaktır (Kavcar, 1982: 1).

Sönmez'e göre (2003: 2), eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istenilen değişiklikleri oluşturma sürecidir. Bu süreçte eğitim süreci, bireyin hem içsel, hem de dışsal yönlerini geliştirmekle sorumlu bir alan olarak belirlemektedir (akt. Satır, 2008: 14).

Eğitim; bireyin dış çevreden edindikleri ile kendi içsel dinamiklerinin bileşke davranışları biçiminde oluşan bilgi ve beceri birikimleriyle, karşılaştığı sorunları çözücü, çevreye uyum sağlatıcı, yaratıcı, üretici ve özgürleştirici etkileşimler bütünüdür (Günay, 2006: 87).

Bireyin aileden ve çevreden edindiği yaşantılar eğitim sürecinde büyük yer oluşturmaktadır. Bireyin bu yaşantılar ile bu süreçte istenilen yönde davranış değiştirmesi beklenir. Eğitimin amacı kişinin aldığı bilgiyi, beceriyi hayatında kullanması, gerektiği zaman bu bilgi ve beceriyle yeni fikirler üretmesi, yeni yollar araması, beklenti ve hedeflere uygun istendik davranışlar geliştirmesi olmalıdır. Öğrenci sadece bilgi ile yüklenmemeli, bilgi ile yeni yaşantılar oluşturmalıdır.

Çağdaş bir eğitim sistemi de, birey olarak insanın düşünsel, bedensel ve duyuşsal süreçlerinin olumlu yönde gelişimine olanak yaratmalıdır. Milli Eğitim Temel Kanununun 2.maddesi, bu düşünce doğrultusunda şöyle tanımlanmaktadır:

Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Türk milletinin bütün fertlerini beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı bir şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmektir (1.Kısım, 1.Bölüm).

Eğitimin çağdaş anlamdaki ağırlık merkezi öğrencidir. Eğitim verilirken onun biyolojik yapısına (büyümesi, gelişmesi), fizyolojik özelliklerine (iç organlarının çalışmaları), psikolojik özelliklerine (zeka, algı, kişilik, ilgi, yetenek) ve aile ortamından akran grupları ile arkadaşlığa, okul süreçlerinden yaşadığı, gidip gördüğü yerlere, medya aracılığı ile elde ettiği bilgi ve görgülere kadar uzanan yaşam süreçlerinde gerçekleştirdiği psiko-sosyal gelişimine dikkat edilmesi gerekir (Günay, 2006: 87).

Eğitim ile ilgili en genel düşünce, sağlıklı bireylerin yetişmesi için hem içsel hem de dışsal yönden donatılması, olumlu, yaratıcı, sorumluluk sahibi, mutlu, özgüvenli ve toplumsal değerlere önem veren bireyler yetiştirmektir, diyebiliriz. Hayata olumlu bakabilen, bakmayı değil görmeyi bilen bireylerin yetişmesi için de sanata ve sanat eğitimine ihtiyaç vardır.

2.2. Sanat ve Sanat Eğitimi

Yalın ve özlü anlamıyla sanat; Duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belli durum, olgu ve olayları, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş gereçlerle anlatan, özgün estetik bir bütündür (Uçan, 2005: 124).

Sanat, karışıklıktan ahenk yaratma faaliyetidir. Sanat, kolayca anlaşılmayan niceliği, çokluğu, kolayca anlaşılacak bir birliğe, duyguyu düşünceye veya düşünceyi duyguya dönüştürür (Boydaş, 2004: 5).

Aristo'ya göre sanat, tecrübeden daha yüksek bir bilgi türüdür, Freud için ise sanat, hem sanatçıyı hem de izleyiciyi dahili gerilimlerden kurtarmayı amaçlayan bir süreçtir (Boydaş, 2004: 6).

Tolstoy, insanın bir zamanlar yaşamış olduğu duyguyu, kendinde canlandırdıktan sonra, aynı duyguyu başkalarının da hissedebilmesi için hareket, ses, çizgi, renk veya sözcüklerle belirlenen biçimlerle ifade etme ihtiyacından sanat ortaya çıkmıştır der. İnsan nasıl duymaya, düşünmeye başladığı günden itibaren kelimenin gerçek anlamıyla hayata girmiş olursa, insanlık da duygularını ve düşüncelerini sesler, çizgiler ve renklerle canlı ve cansız simgeler halinde şekillendirmeye başladığı günden itibaren gerçekten sanat tarih sahnesine girmiş olur (Ersoy, 2002: 5).

Sanat, insanla doğadaki nesnel gerçekler arasındaki estetik ilişkidir. Bu ilişkiyi oluşturan üç aşama vardır. Birinci aşamada sanatçı olan kişi doğadaki maddi özellikleri (renkler, sesler, hareketler ve çeşitli fiziksel dış tepkiler) algılar, ikinci aşamada bu algılar estetik amaçlar göz önünde tutularak hoşça giden biçimlere ve kalıplara dökülür. Son aşamada ise sanatçıda daha önceden var olan duygu ve heyecan durumlarına yeni algılar uydurulur. Sanat yetkinliğinin ve gelişmesinin en üst düzeyine yükseldiği zaman, yarattığı hayallerle, kendi özüne daha uygun düşen bir anlatım türü, gerçeği dile getiren daha iyi bir anlatım biçimi bulur (Ersoy, 2002: 6).

Tüm tanımların ortak noktasına bakıldığında; sanat, insanın duygu ve düşüncelerini, yeteneği ile bütünleştirip estetik yollarla üretme, anlatma çabasıdır diyebiliriz.

Uçan'a göre, bireyleri ve toplumları hazırlama, biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, yenileştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreçlerin başında eğitim gelir. Sağlıklı bir eğitim, bireyleri bedensel, devinişsel, duyuşsal ve bilişsel zihin yapılarıyla dengeli birer bütün olarak ilgi ve yetenekleri doğrultusunda en uygun ve en üst düzeyde yetiştirmeyi amaçlar. Bu amaçla yapılan eğitimin vazgeçilmez boyutları, beden, sağlık ve yaşam eğitimi temel olmak üzere, bilim eğitimi, teknik eğitimi ve sanat eğitimidir.

İyi bir eğitimde bu boyutlar birbirini tamamlar. Bütünler çeşitlendirilir ve zenginleştirilir (akt. Say, 2001: 115). Bu çerçevede bireyin ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarmak, bireyi bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanlarda yetiştirmek ve geliştirmek için sanat eğitime ihtiyaç vardır diyebiliriz.

Sanat olgusu içinde yer alan sanat eğitimi, kişinin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilmek, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir seviyeye ulaştırmak amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsamaktadır. Sanat eğitimi, bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da, bireyin sanatsal davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma süreci olarak tanımlanabilir (Uçan, 2005: 125).

Sanat eğitiminin önemini vurgulamak, konuyu daha net ve anlaşılır hale getirmek için sanatın amaçlarından ve işlevlerinden de bahsetmek gerekir.

Ersoy, (2002, 40-43) sanatın sosyal bir yaşamın ürünü olduğunu belirtmiştir. Bu bakımdan toplumu ilgilendiren çeşitli amaçları vardır. Ersoy'a göre sanat, dinsel, duygusal, faydalı ve ulusal amaçlara hizmet eder ve bunların başında eğitici ve öğretici amacı gelir. Başka bir işlevi ise insanlar arasında iletişim kurmaktır. Kişinin kendinde biriktirmiş olduğu manevi değerleri, başkasına ulaştırmasıdır. Sanatın eğitici işlevi, insanlara yaşantı çeşitlerini göstermesine ve kişinin kendi yaşamı ile herhangi bir olay arasında bir ilişki kurabilmesine dayanır. Çünkü sanat, insanın kendi yaşam süreci içinde duyup yaşayamayacağı şeyleri, duyup yaşamasını sağlar. İnsanı kötü duygulardan kurtararak, onlara iyi duygular aşılar. Sanatın görüldüğü gibi çeşitli amaçları ve işlevleri vardır. Ersoy'a göre bunların içinde en önemli olanı, yaşamın yerini tutması, insanla çevre arasında bir denge sağlamasıdır. İnsanları bireyselliklerinden kurtararak toplumsallaştırmasıdır. Bunu da başkalarında gördüğümüz yaşam biçimlerinin, bizim olabileceğimizi düşünmemizle sağlayabilir. Duygu ve düşünceleri paylaşma yeteneğini yansıtır. İnsanla, yaşadığı çevre arasında hangi toplumda olursa olsun hiçbir zaman tam bir denge sağlanamadığı için, her dönem de sanat, toplumlara gerekli olmuş ve olacaktır.

Kırışoğlu ise (2002, 48-51), sanat eğitiminin, sanatın kendinden kaynaklanan değerlerinin, kişinin sanatsal ve kùltùrel gereksinimine katkısı yönünde saptanması gerektiğini vurgulayarak sanat eğitiminin amaçlarını şöyle sıralamıştır:

1. Sanat eğitimi çocuğa ve gence sanat aracılığı ile iletişim kurma olanağı verir.
2. Sanat eğitimi kişiye görsel okur-yazarlık kazandırır.
3. Sanat eğitimi kişiye, niteliksel ayırmsamaya yönelik eleştirel düşünme kazandırır.
4. Sanat eğitimi kişiye kendi kùltürünü olduğu kadar, öteki kùltürleri öğrenme ve değerlendirme olanağı verir.
5. Sanat eğitimi kişiye duygu, düşünü ve imgelerini bir ürüne dönüştürmede yaratıcı davranış kazandırır.
6. Sanatsal boyutta, topluma değer yargısıyla ve de toplumsal bir kritik olarak yaklaşım yeteneği kazandırır.
7. Çocuklara üretme hazzını tattırmak, sanat eğitiminin bir başka amacıdır.
8. Çok ve gerçek sanat yapıtı görme, bu yapıtlardaki değerleri özümseme kişide bir değer birikimi sağlar. Bu birikim yeni yapıtlar olarak yaratıcı kişilerce geleceğe aktarılır.
9. Sanat, kùltürel ve toplumsal gelişmede katılımcı kişiler yetişmesinde önemli rol üstlenir.

Ayrıca birçok kaynakta, sanat eğitiminin çocuklar üzerinde iyileştirici, rahatlatıcı, boş zamanı dolduracak işlevleri olduğu üzerinde de durulmuştur. Sanat eğitimi, bireyin benlik anlayışının gelişmesine de katkı sağlayacaktır.

Sanatın insan yaşamındaki önemini vurgulayan, bir başka yaklaşım son yıllarda oldukça yaygınlık kazanmıştır. İnsan beynini saç ve sol iki yarım küre olarak ele alan araştırmacılar, saç yarım kürenin artistik, sol yarım kürenin analitik eylemlerle ilgili olduğunu ileri sürerler. Görsel ve uzamsal işlevlerle yükümlü saç yarım kürenin sanatsal eğitime uygun olarak verilmediğinde yarı beynin işlem dışı kalması yanında, kişinin yaşamının bu en önemli deneyiminden yoksun kalacağı vurgulanmaktadır (Kırışoğlu, 2002: 48).

Sanat, insanın kültürel yaşamının, kişisel deneyimlerinin en tikel ve en kapsamlı alanıdır. Sanatın bu anlamda kişiye kazandıracığı değerleri başka hiçbir ders, alan ya da deneyim kazandıramaz (Kırıçoğlu, 2002: 47). Dewey (1934), sanatı yaşama can veren, bir deneyim olarak niteler. Bu, yaşayan organizmaya yaşadığını anımsatan, insanın yaşamında en önemli yeri alan ve en yüksek duygusal deneyimleri tanınır kılan değeri kendinden bir olgudur (akt. Kırıçoğlu, 2002: 47).

Sanat eğitimi sürecinde, insana hissedemediğini hissettiren, güzellik anlayışı kazandıran ve becerilerini ortaya çıkaran alanlardan biri de müzik ve buna bağlı müzik eğitimidir.

Şu sözler de ünlü Çek eğitimcisi Komenski'nindir: "Müzik yarı disiplin bir eğitimidir. İnsanı yumuşatır, geliştirir ve eğitir. İnsanı daha erdemli ve uscu kılar. Müzik bir sanattır, onu öğrenelim" (Say, 2001: 20).

2.3. Müzik ve Müzik Eğitimi

Müzik sanatı, insanın var olduğu günden itibaren, duygu, düşünce ve deneyimlerini ifade etmesini sağlayan ve hayat boyu süren sesler armonisidir, diyebiliriz. Müzik eğitimi konusuna geçmeden önce, müziğin tanımlarına bakmak gerekir.

Müzik, insanın duygu ve düşüncelerini seslerle anlatma olanağı veren bir dildir. Bu dilin anlaşılır olması için, birbirini izleyerek akıp giden seslerin anlam taşıması gerekir. Müziğin anlamı, insanın hayat karşısındaki davranışlarıdır. Bu yönüyle müzik, insanın duygu ve düşüncelerini, izlenim, tasarım ve özlemlerini seslerle anlatma sanatıdır. Sesler aracılığıyla sunulması bakımından müzik, dolaylı, soyut bir ifade biçimidir. Müziğin dili, edebiyat sanatındaki gibi her biri anlam taşıyan sözcüklerden oluşmuş değildir; ama yine de bir müzik eserinde yer alan duygu ve düşünceleri, sevinci, hüznü, şakayı, acıyı, yalvarışı, aşkı, protestoyu, insanoğlunun nice duygularını sezinleriz (Say, 2007: 65).

Müzik duygu ve düşüncelerin ateşli bir dizilişidir ve bu diziliş duygu ve düşünceleri öyle bir ifade eder ki insan yaşamında bir eşi daha yoktur. Müzik varoluşsal özümüzün ve var oluş tarzımızın evrensel ölçekte kabul gören bir sentezidir; kişisel, sosyal ve kültürel anlamlandırmalardan oluşan ve diğer iletişim biçimlerine benzemeyen bir kavramdır. Müzik yaşamdaki tehlikeli duygusal gidip-gelmeleri, zayıflıkları, yenilgileri, kutlamaları ve çatışmaları, özel olarak yaşanabilen ya da diğer insanlarla paylaşılabilen hipnotik ve reflektif tempolara dönüştürür ve böylece hem yaratıcılarına ve hem de dinleyicilerine aykırı deneyimler yaşatır (Lull, 2000: 11).

Alpagut'a göre (1998: 7), müzik, hayatımızı sarmalayan, varlığımızın ilk gününden son gününe kadar işlevi bitmeyen bir olgudur. Anne karnında, annenin kalp atışlarını dinlemekten başlayarak, yaşam boyunca insanı saran bir olgudur müzik. Kucaktan beşiğe, evden sokağa, okuldan sinemaya, radyo ve televizyondan kasetçalara, eğlence yerinden çalışma yerine kadar müzikle birlikte değil miyiz? Müzik olgusunun bilincinde olmak için insan özellikleri yeterlidir ve bundan ötürü milyarlarca insan müzikle etkileşim içindedir.

Uçan'a göre ise (2005: 15-16), sanat olarak müzik; Duygu, düşünce tasarım ve izlenimleri veya başka gereçlerin de katkısıyla belli durum, olgu ve olayları, belli bir amaç ve yöntemle, belli bir güzellik anlayışıyla birleştirilip düzenlenmiş uyumlu/uylaşımli seslerle, estetik bir yapıda işleyip anlatan bir bütündür.

Açıklamalardan yola çıkılarak, müzik, doğumdan ölüme kadar hayatımızın her sürecini onula ifade edebildiğimiz, sesleri bir ifade şekline dönüştürdüğümüz, en derin hislerimizi ve hayatta var olan karmaşık da olsa her duyguyu anlatabildiğimiz bir olgudur, diyebiliriz.

Müziğin toplumu nasıl etkilediği, farklı kesimler tarafından nasıl algılandığı, benimsendiği ve eleştirildiği hakkında çeşitli düşüncelerimiz olmaktadır. Yapılan her etkinlikte, müzik duyguların canlı tutulmasını sağlamıştır. Müzik insanın var olduğu günden itibaren toplumsallaştıkça bir iletişim aracı olarak ön plana çıkmıştır. Ölümde

(ağıt), düğünde (dans) sanatsal gösterilerde (tiyatro, opera, bale, sinema vb.) duygularla gelenek ve göreneklerin bütünleşerek bir iletişimsel dil yeteneğinin yapısal özelliklerini belirlediğinden söz edebiliriz (Bırol, 2003: 2).

Müzik toplumların en önemli ifade şekillerinden biridir ve toplumların kültür ve yaşayış durumlarından da nemalanan en önemli iletişim aracıdır, diyebiliriz. Bu çerçevede müzik nerede olursa olsun, birçok toplumun ulusal ve evrensel iletişiminde kendiliğinden bağlar kurar. Herhangi bir ezgi ile dünyanın iki farklı ucundaki insanlar hislenebilir, ortak duyguları hissedebilirler.

Hayatın her aşamasında hislere tercüman olan müzik olgusunun, yetişen insan kalitesini artırmaya faydası olmalıdır. Bu anlamda müzik eğitimi büyük önem kazanmaktadır. Okullarda eğitim gören bireylerin müzik ve diğer sanat dalları ile donatılması topluma duyarlı insanların yetişmesini sağlayacaktır. Ayrıca eğitim kurumlarında verilen sanat derslerinin bireylerin hem kültürlenmelerine hem de farklı bakış açıları kazanmalarına büyük oranda yardımcı olacağını da söyleyebiliriz. Geleceğimizin temeli olan çocukların var olan yeteneklerini fark etmek ve olgunlaştırmak için ise müzik eğitimi büyük önem kazanmaktadır.

Uçan'a göre, yalın ve özlü anlamıyla müzik eğitimi, “bireye kendi yaşantıları yoluyla amaçlı olarak müziksel davranışlar kazandırma” ya da “bireyin müziksel davranışlarını kendi yaşantıları yoluyla amaçlı olarak değiştirme” sürecidir. Buna kısaca “müziksel davranış kazandırma süreci” ya da “müziksel davranış değiştirme süreci” denebilir. Bu sürece giren bireyin müziksel davranışlarda önceden belirlenen amaçlar doğrultusunda, kendi yaşantılarının ürünü kalıcı değişiklikler olması beklenir. Bu beklentinin gerçekleşmesiyle, bir bakıma “müziksel öğretme ve öğrenme” gerçekleşmiş olur (akt. Say, 2001: 115-116).

Müzik eğitiminin amacına ulaşması için çocukta müzik sevgisini uyandırmak, hayal dünyasını geliştirmek ve yaratıcılığını ortaya çıkarmak doğru bir yol olacaktır. Müzik eğitimi bu amaçların dışında sadece nota öğretimi yapmakla olmazsa içerikte daha verimli olabilir. Çocuğun ilgisini çekecek anlam ve içerik müzik eğitimi

kolaylaştıracaktır. O'nu, yaşayışı içerisindeki durumlarla yakalamak eğitimin hem daha zevkli hem de daha verimli geçmesini sağlayacaktır. Hector Villa-Lobos, müzikte anlam konusu üzerinde de durulması gerektiğini, müzikte anlam, ruh ve yaşam mevcut olmadığı zaman, bu sanatın canlılığını yitireceğini ve müziğin baştan sona yaşam dolu bir güç biçiminde, tıpkı bir dil gibi öğretilmesi gerektiğini vurgulamıştır (Say, 2001: 28).

Çocuklarımızı, gençlerimizi müziğe, müzik etkinliklerine yönlendirmekten çekinmeyelim. Müziği seven çocuk, insanı sever, insanları, toplumu sever, yaşamı sever, eşsiz bir ruh kudreti ve zenginliği kazanır. Eflatun' un da inandığı gibi estetik eğitim, ahlak eğitimini de etkiler, insan ruhu güzelliklerle yücelir. Sokrates, gecikerek de olsa öğrenmeyi hiç öğrenmemeye yeğleyerek yaşlılığında müzik dersleri almıştır (Say, 2001: 20).

Günay, (2006: 95) eğitim ve müzik eğitiminin, bireyi bağımsızlaştırması ve giderek özgür bir özneye dönüştürmesi gerektiğini vurgulayarak, eğitimin, kararlarını kendi veren, bunu yaparken seçimlerini kendisi için en uygun olanları arasından ayıklayarak yapabilen bireyleri yetiştirmesi için var olduğunu ifade etmiştir. Bireye dönük olsun ya da topluma dönük olsun, her iki eğitimin birbiri ile etkileşimli, birbirini tamamlayıcı olduğunu ekleyip, sonuçta her iki eğitimin düşüncesinin bireyin mutluluğu ile toplumun sağlık ve refahına, odaklanmış olduğunu belirtmiştir.

2.4. Müzik Kültürü

Dünyaya gelen her birey, kendi farklı özellikleriyle hayatta yerini alır. Yaşama gözlerini açtığı çevreyle etkileşim içerisinde toplumun bir parçası haline gelir. Doğumla başlayan hayatı, büyüyerek çeşitlenir, farklılıklar kazanır. Çocuklar, daha bebeklik döneminden itibaren müziğe ilgi duyarlar. Sevdikleri şarkılarla dans ederek, öğrendiği şarkıları söyleyerek kendilerini ifade etmeye başlarlar. Bu süreç doğumdan, eğitim kurumlarına gidene kadar devam eder ve orada öğrendiği müzik çeşitlenmeleriyle farklı boyutlar kazanır. Kitle iletişim araçlarındaki müzik dünyası da çocuğun dikkatini

çekerek, onun farklı müzik alanlarını tanımasına zemin hazırlar. Bu süreçler çocuğun müzik kültürü oluşturmasında ilk adımlardır.

Günay, (2006: 99) müzik kültürünü, toplumun bir üyesi olarak insanoğlunun, genel kültürünün yanında kazandığı müzik sanatına ilişkin bilgi, beceri, tutum ve davranışlar ile müzik ortamlarında geçerli ahlak kuralları, gelenekler ve benzeri diğer yetenek ve alışkanlıkları kapsayan karmaşık bir bütün olarak tanımlamıştır.

Çağdaş eğitim kavrayışı, insanın doğduğu günden başlayarak eğitilmesini öngörür. Gerçekte bu dolaylı / dolaysız ya da bilinçli / bilinçsiz biçimlerde ister istemez gerçekleşir. Çünkü insan bir ortamın içine doğar ve ortamı tarafından koşullandırılarak yetişir. Amaç bir insanın tüm insanlığa yararlı olacak biçimde yetişmesi, eğitilmesi ise, bu eğitim sürecinin yaşama ilk adımın atıldığı günden bilinçli olarak başlaması ve uygulama alanına konması gerekir. Aynı ilke müzik eğitimi içinde geçerlidir. Müzik ortamının içine doğan çocuk, daha ilk günden onu yaşamın bir parçası olarak algılar. Yeteneği hangi ölçüde olursa olsun, bu ortamdan etkilenir, kendince bir beğeni kazanır (akt. Say, 2001:113).

Bireyin beğeni kazandığı ilk yaş dönemlerinden itibaren hem ailenin hem de okul müzik eğitimcilerinin yaklaşımları çocuğun müzik kültürü oluşturmasında büyük değer taşımaktadır. Müziği çocuğun yaşantısı içine sokan aile ve eğitim kurumları çocukta belli bir müziksel beğeni oluşturup çocuğun müzik kültürünü algılayışına katkıda bulunabilirler. Bireyler belli bir yaş itibari ile desteklendiklerinde, temelden ele alındıklarında yaşantıları farklı yönlerde ilerleyebilir, çalgısal çalışmalarla desteklendiğinde ise geleceğe büyük mezziyetler kazanarak ilerleyebilirler.

Kültürün en önemli boyutlarından, en temel alanlarından ve başlıca değişkenlerinden biri müziktir. Müzik, insanlığın var oluşundan bu yana bireyi ve toplumu besleyen başlıca “insanca yaşam ve kültür” damarlarından biridir. Müzik kültürü bu damardan bireye ve topluma akan kendine özgü bir kültürel ‘özsu’dur. Müzik kültürü, temel kaynağı insanla birlikte geçirdiği evrim sürecinde, bazen çabuk bazen yavaş, ama sürekli oluşkan-gelişken, değişken ve dönüşken bir özellik gösterir.

Bu özellik, genel kültürel evrim sürecinin belli aşamalarında kendini daha çok belli eder (Uçan, 2000: 10).

Müziğin çocuk yaşamındaki yeri ve önemi çocuğun kendini seslerle ifade etme, özgün olanı ve güzeli seslerle arayıp bulması ile başlar. Anlama ve anlatma gereksinimini karşılamanın yanı sıra, yaşamın değişik dönemlerinde müziğin çok yönlü işlevlerinden yararlanır (Uçan, 2001: 5).

Çocuklar yaşadıkları her türlü durumu dans, devinim ve şarkı söyleme şeklinde yansıtırlar. Özellikle daha okul öncesi döneminden itibaren derslerde, dışarıda, oyunlarda şarkı en önemli araç olarak kullanılır. Çocuğun kendini anlatma olanağını çoğu zaman, şarkı söyleme eğilimi ile gerçekleştirdiğini söyleyebiliriz.

İnsan ve müzik ilişkisinde çeşitlenen etkiler kuşkusuz ki bireyin içinde yaşadığı doğal, toplumsal, kültürel koşullar ve olanaklarla sınırlıdır. Bu koşul ve olanakların niteliği, toplumun ve müziksel çevrenin gelişkinlik düzeyine bağlıdır (Say, 2001: 19).

Toplumun ve müziksel çevrenin gelişkinlik düzeyi, önce ailede sonra okulda kendini gösterecektir. Ailede başlayan müziksel davranışlar, okulda çeşitlenip büyüyecektir. Çocuk, hayat içerisinde müzik sanatı ile ilgili ne kadar uyarana karşılaşır o kadar farklı bakış açısı geliştirecektir. Bu yüzden hem ailede hem de eğitim kurumlarında müzik kültürü çocuğa yaşayışı içerisinde özenle kavratılmalıdır. Müzik kültürü, çocukların geçmiş ile bağlantı kurmasını, içerisinde yaşadığı toplumun müzikal renklerini, çeşitliliğini ve daha birçok değeri öğrenmesine katkı sağlayacaktır.

Okullardaki müzik dersinin adı bile yanlıştır. Bu dersin adı ‘müzik kültürü’ olmalı, çocuklarımıza müzikal ifadenin ipuçları kazandırılmalıdır. Böylece insanımız, müzik yoluyla kendisini ifade etmeyi, kendisini gerçekleştirmeyi deneyecektir. Müzik sevgisi, iyi bir dinleyici olmaktan, iyi bir yorumcu, hatta besteci olmaya kadar içimizde bazı saklı güçler taşır (Say, 2007: 213).

Çocuk, kültür ve müzik aslında yaşam dolu, rengarenk olgulardır. Şöyle başlamalıyım söze: Yeryüzünde kültür üreten tek varlık insandır, ama kültür üretiminde en içtenlikli, en yürekli davranan, yaratıcılığını bir çırpıda ortaya koyabilen çocuklardır. Onların söylediği her şarkı, insanoğlunun evrensel saf tarafını dile getiren eşsiz yorumlardır. Yaptıkları her resim, düş gücünün ürünü, yüreklice kullanılan renklerden oluşmuş tasarımlardır. Çocuklar bazen öyle sözler söyler ki, büyük şairlerimizin şiirlerinde zor bulursunuz o dize değeri taşıyan çarpıcı sözleri. Ve çocuklar, sözlü anlatımda zorlandıkları zaman, hareketleriyle taklitçiliğe başvururken yetenekli bir tiyatro sanatçısına taş çıkarırlar (Say, 2007: 80).

Çocuklar hayal gücü geniş varlıklardır. Aslında fark etmeden özgün eserler üretirler. Bu davranışları eğitim ile yoğrulunca ortaya bambaşka güzellikler ortaya çıkar. Bu açıdan çocuğun müziksel faaliyetler ile kendini tanımaya, anlamaya, güzel davranışlar geliştirmeye başlaması ve güzel değerler kazanması ailenin yanında, okul müzik eğitimi ve müzik kültürü ile olur.

Muammer Sun, okul müzik eğitiminin önemli olduğunu vurgulayarak, müziğin toplumsal ve kültürel önemi ile etkileme işlevi de ancak eğitsel müzik öğretimiyle okulda yönlendirilebileceğini belirtmiştir. Okulda edinilen değerler, iyi ve kötü yönleriyle, giderek ailede ve toplumda da yaşanılır olmaya başlar. Bu müzik içinde doğrudur. Öğrenciye okulda kazandırılan müzikler, müzik anlayışı ve beğenisi, gitgide ailede ve toplumda da yerleşecek, bütün toplumun insanlarıncaya yaşanılır olacaktır. Bu bakımdan eğitsel müzik öğretimi, bir toplumun müzik yaşamının ve müzik geleceğinin temelidir, denilebilir (akt. Say, 2001: 87-88).

Hızla gelişen teknoloji, hayatımıza getirdiği birçok yenilik ve kolaylıkla beraber birçok dezavantajını da hayatımıza dahil etmiştir. Günbegün daha da yalnızlaşan, kendini gerçek dünyadan soyutlayıp, sanal dünyaya biraz daha yakınlaşan bir toplum meydana gelmektedir. Özellikle çocukların çağımızda kitle iletişim araçları ile büyümesi ve bunlara olan meraklarının gitgide artması tehlikeli boyutlara gelmektedir. Tam da bu noktada sanatın ve müziğin sihirli dokunuşlarından yararlanmak gerekir. Geleceğin büyükleri olan çocuklarımızın, bu süreçte sanat eğitimi ve müzik kültürü ile

donatılması, kendisiyle barışık ve mutlu nesiller yetiştirmek için büyük bir adım olacağı bilinen bir gerçektir. Çocukların gelişiminde, iletişiminde müziğin mucizevi etkilerinden faydalanmak gerekir çünkü çocuklar için müzik, tüm renklerin, seslerin, nesnelerin hayat melodisine dönüştüğü eğlenceli bir yolculuktur diyebiliriz.

Sanat ancak, sanat kültürü almış, aydınlara sahip toplumlarda rahat soluk alır ve gelişir (Say, 2001: 20).

2.5. Kültür Kavramı

Kültür kavramının geçmişten günümüze gelene dek birçok farklı tanımı yapılmış ve kültür kavramı, üzerinde çok tartışılan bir konu olmuştur. Kültür kavramı olarak detaylı incelenmesi ve araştırılması gereken bir uzmanlık alanıdır. Kültür kavramının değişkenlerinin çokluğu nedeni ile bir o kadar da çok tanımı yapılmıştır. Güvenç, Kültür Kavramı ve Kuramı başlıklı bölüme, bu konuda şöyle bir giriş yapmıştır: Sosyal/Kültürel Antropolojinin konusu, tek kelimeyle kültürdür. Ancak kültürü, değil bir kelime, başlı başına bir denemeye bile anlatmak, tanımlamak kolay bir iş değildir. Amerikalı iki antropolog, (Kroeber ve Kluckhohn, 1952) kültür konusunda yayınladıkları bir antropolojide, kültür ve kavramının 164 farklı tanımını derlemiş ve tartışmışlardır (akt. Günay, 2006: 98). Bu açıdan kültür kavramına çeşitli görüşlerden yola çıkarak birkaç tanımına bakmak ve açıklamaya çalışmak, kültür kavramını anlamayı kolaylaştıracaktır.

Erdoğan ve Alemdar'a göre (2005: 20), aynı ve benzer ideolojik çerçeveler içinde bile kültürün tanımlanmasında tek bir tanım üzerinde fikir birliği bulmak hemen hemen olanaksızdır. Kavram Latince "cultura" kavramından gelir. İlk zamanlarda kültür kavramı bir şeyi ekip yetiştirme veya bakma sürecine verilen isim olarak kullanıldı. Orta çağlardan sonra, özellikle Aydınlanma çağında, bu tanım insan beyninin geliştirilmesi anlamında kullanılmaya başlandı. Önce Fransızca ve İngilizce, sonra Almancada görüldü. Kavram bazen "uygarlık" ile eş anlamda, bazen de karşılaştırmalı olarak ayrı bir anlamda kullanıldı. Uygurlık (Medeniyet) Latince "civilis" kavramından gelir. Uygurlık kavramı İngilizce ve Fransızca on sekizinci yüzyılın sonlarına doğru,

barbarlık ve ilkelikten kurtulup incelmeye, yontulmaya, düzene ve ileriye doğru giden insan kalkınması olarak kullanıldı. On sekizinci yüzyılın sonlarında, Almanya’da karşılaştırmalı bir şekilde kullanılmaya başlandı: ‘Zivilisation’ (=uygarlık) negatif ve kültür pozitif anlam taşımaya başladı. Uygarlık, kişilerin kibarlık ve incelik gibi davranışlarını değerlendirmeye ilgili olarak kullanıldı. Böylece uygar olmayan da tanımlandı. Kültürse daha çok yaratıcılığın ifade edildiği entelektüel, artistel/sanatsal ve ruhsal ürünler için kullanıldı.

Kültür tümüyle öğrenilmiş ve sosyal olarak aktarılmış davranıştır. Kültür halkın paylaştığı bütün değerler, kaideler, adetler ve alışkanlıklardır. Kültür bireylerin etkileşimlerinde neyin doğru ve önemli olarak düşündükleridir. Kültür aynı zamanda değerli olan objelerdir. Kültür insanların kendi yaşam deneyimleriyle biçimlenmiştir ve onların yaşam biçimlerinin bütünü oluşturur (Erdoğan ve Alemdar, 2005: 21-22).

Marshall’a göre (1999: 591), kültür, antropolojinin merkezi kavramı olup, insanların tüm ortak bilgisini, teknolojileri, değerleri, inançları, adetleri ve davranışlarını kapsar (akt. Beşiroğlu 2003: 105).

Kültürde, insanın ve insan alışkanlıklarının önemli bir unsur olduğunu vurgulayan Solmaz’a göre (2009: 1), kültür, kavram olarak insanın doğaya eklediği maddi manevi değerlerin bütünüdür anlamını taşımakla birlikte bireyin ya da bir topluluğun yaşamlarının bütünü oluşturarak alışkanlıkları, gelenek, görenek, örf vb. davranış ve inançlarının tümü olarak açıklanmaktadır.

Günay, (2006: 100) doğanın kendisi dışında, insanla ilgili objeler ilişkiler, duygular, düşünceler, ürünler gibi birçok unsurun, kültür kavramının kapsama alanının içinde olduğunu, kültürün tüm insan yaşamını, onun tarihi ve coğrafyalarını kapsadığını belirtmiştir. O’na göre kültür’ün en önemli değişkeni insandır. Onun dil öğrenmişliği, eğitilmişliği, yeniliklere açıklığı, yaratıcılığı, kültürün en önemli güçleridir. Kültür, insanların insanlara kendi içsel çevreleri ile ve doğa ile karmaşık etkileşimleri sonucunda sürekli olarak ürettikleri, biriktirdikleri, tükettikleri, değiştirdikleri, geliştirdikleri somut ve soyut tüm yaşam varlıklarıdır.

Kültüre farklı bakış açısından bakan Z. Bauman, kültürün yapay bir düzen olduğunu savunur ve kültür tanımları arasında, onun bazı özelliklerine değinirken dolaylı olarak kültür-insan ilişkilerini ima etmektedir. Kültür, şeyleri olduklarından ve aksi halde olacaklarından farklı yapmak ve onları bu halde, yapay şekil içinde tutmaktır. Kültür, bir düzen yaratmak ve onu korumak, düzeni bozan ve bu düzen açısından kaos görünen her şeyle mücadele etmektir. Kültür, doğa düzeni (yani şeylerin insan müdahalesi olmaksızın oldukları durum) yerine yapay, tasarlanmış bir düzen koyma ya da ekleme işidir. Kültür, böyle bir yapay düzeni getirmekle kalmaz, ona değer de verir. Kültür, bir tercih sorunudur. Kültür bir düzeni en iyi hatta belki de tek iyi düzen olarak göklere çıkarır. Bütün alternatifleri bayağı ya da tümünden düzensizlik olarak tanımlar (akt. Günay, 2006: 104).

Kültür insanlığın geçmişten bugüne getirdiği yaşantılar, gelenek görenek, hukuk, dil, din, ekonomi, örf ve adetlerdir. Bu durumda insanın kültürel evrimi de önem kazanmaktadır. Uçan İnsanın kültürel evrimini (a) yaşantılar, deneyimler ve sınavımlar geçirme, edinme, kazanma, (b) araç (alet) ve gereç yapma, üretme, kullanma ve geliştirme, (c) dil(ler) oluşturma-kullanma-geliştirme, (ç) bütün bunları biriktirme, birikimini koruma, aktarma ve geleceğe taşıma yoluyla biçimlendiğini ifade etmiştir. Bu olgunun, bütünüyle insanın müziksel evrimi için de geçerli olduğunu vurgulamıştır (Uçan, 2000: 10).

Yukarıdaki tanımlar çerçevesinde, kültür doğumdan ölümümüze kadar hayatımızda var olan, yaşayış şeklimizi neredeyse tümüyle etkileyen, alışkanlıklar, değerler, inançlar, gelenek ve görenekleri kapsayan teknoloji ile de sürekli farklılaşan ve gelişen bir kavramdır, diyebiliriz.

İnsan materyal hayatını ve bu hayatın bilincini üretme biçimiyle belli zaman ve yerde kendinin ve topluluğunun kimliğini anlatır ve kaçınılmaz olarak kendini ötekilerden ayırır. Bu ifade tarzı insanın oluşturduğu topluluk yapısını, üretim tarzını, ilişki tarzını ve kültürünü oluşturur. Dolayısıyla, kültürü yaratan örgütlü ilişkilerdeki insandır. Kültür insanın sosyal içindeki kendini ve dolayısıyla sosyal yaratıştaki ifade

biçimidir. Bu ifade biçimi dinamik bir karaktere sahiptir. İnsan toplumsal üretim tarzı ve ilişkilerinde (kendini üretme biçiminde) yaptığı değişikliklerle yaşam biçimini ve kültürünü de değiştirir (Erdoğan ve Alemdar, 2005: 14).

Kültür ilişkisel ve tarihseldir çünkü kültürel biçimlenme ve değişim birbiriyle içten bağlı iki boyuta sahiptir: Kültür hem bilinçli şekilde seçen ve deneyimlerinin muhasebesini yapan insanlar tarafından inşa edilir, hem de aynı anda, geçmişteki insanların seçim ve değerlendirmelerinden miras kaldığı için, seçim ve etkinliklerin önceden belirlenmiş kurucusu işlevini görür (Erdoğan ve Alemdar, 2005: 23).

Bu çerçevede kültürü oluşturan, geliştiren, taşıyan ve zaman içerisinde değişikliğe uğratan insan unsurudur. Dolayısıyla insanoglu geçmişten günümüze yaptığı her etkinliği özümseyip, kimliği haline getirmiş nesilden nesile aktarmıştır. Tarihsel tüm unsurlar kültür vasıtasıyla günümüze taşınmıştır.

Erdoğan ve Alemdar, (2005: 20) aynı kaynakta “kültürlü insan” kavramının tanımını da yapmışlardır: Kültür günümüzde genel olarak eğitilmişlikle, entelektüel olmayla ve değerli olmayla eşleştirilir, “sanatta, davranışta, anlayışta vs mükemmel olan” anlamında kullanılır. Bunun karşıtı olan kültürsüz kavramıyla eğitilmemiş, kaba, maganda, zevksiz, bilgisiz olan anlatılır. Böylece kültür belli bir grubun veya sınıfın yaşam, düşünce ve davranış tarzını anlatan öznelliğe indirgenir.

Kültür kavramı, insan unsurunun yanında, içerisinde kültürün oluşumunu sağlayan birçok unsur barındırmaktadır. Dil, din, ekonomi, sanat, hukuk, eşya, giyim, yemek ve müzik bu unsurlardandır. Görüldüğü üzere müzik de kültürün taşıyıcı kuvvetlerinden biridir. Kültürü meydana getiren unsurlar geçmişten bugüne birbirinden farklı ve bağımsız değildir. Dolayısıyla müzik toplumların yaşayışları sürecinde, onların din, dil, gelenek ve göreneklerine göre değişiklik göstermiştir ve tüm bu unsurlardan da nemalanmıştır. Toplumlar, yaşayışları içerisinde neleri görmüş ve hissetmişlerse bunu müziğe aktarmışlardır. Dolayısıyla kendi müzik kültürlerini oluşturmuş, bunu geleceğe taşımışlardır. Geçmişten günümüze kültür ve müzik birbirini etkileyerek geliştirmiş, ortaya çıkan müzik kültürü toplumları etkilemiştir, diyebiliriz.

Müzik kültürün hem nedeni hem de sonucu olan insan değerlerini dile getirir. Farklı kıtalardan, farklı ülkelerden, farklı uluslardan, farklı dinlerden, farklı kültürlerden farklı insanların buluşabildiği, birleşebildiği, anlaşabildiği tek türdür müzik (Say, 2007: 123).

Evrensel bir dil olan müzik, tarih boyunca insanın kültürünü ve duygularını dışa vuran en ortak dildir.

2.6. Popüler Kültür

Popüler kültür kavramına geçmeden önce popüler kelimesinin anlamına bakmak gerekir. Popüler kelimesinin birden fazla anlamı olmakla beraber, halk arasında yaşayan motiflere, öğelere yer veren, onlardan yararlanan, halkın kullandığı, kalabalıkların, yığınların beğenisine uygun, halkça tutulan beğenilen, ünü çok yaygın olan ve herkesçe tanınan anlamındadır. “Pop”, “popüler” sözcüğünün kısaltılmış halidir. İngilizce kaynaklı bu sözcüklerin etimolojisi Latin kökenli olup Populus-dan people’a yani “halk” olan sözcükten türediği sanılmaktadır.

Akarpınar, (2002: 2) “popüler” sıfatının modern çağa gelene değin anlam genişlemesine uğradığını ifade eder ve ekler: Bugün sözcük, daha çok, iyi bilinen, beğenilen, tutulan, ilgi gösterilen, yaygınlık kazanan, kitle tarafından benimsenen vb. anlamlarıyla bilinmektedir. Günümüzde çoğunlukla kitle kültürünü tanımlamak üzere kullanılmaktadır.

Sosyal bilimler alanında güncelliğini daima koruyan, geleneklilik-modernlik geçişliliği; kültürel yeniden yapılanma, kültürel değişim; kültürel değişim süreci gibi konuları ele alan çalışmalarda önemli bir tanım olarak yerleşen “popüler” sözcüğünün kullanım alanlarını sosyal bilimci Raymond Williams ise şöyle açıklamaktadır:

1-Popüler, pek çok kişi tarafından beğenileni tanımlamak;

2-Popüler, yüksek/seçkin kültür ve kitle kültürü arasındaki zıtlığı belirlemek;

3-Popüler, kitlenin kendi zevk ve seçimleri doğrultusunda oluşturduğu kültürel birikimi belirlemek;

4-Popüler, ticari kazanç elde etmek amacıyla sunulan ve çeşitli yollarla kabul ettirmeye çalışılan her tür yayını (Easthope 1996: 76) tanımlamak üzere kullanılan bir sözcüktür (akt. Akarpınar, 2002: 2).

Özbek ise (1991: 83), popüler kelimesinin iki tanımı olduğunu belirtiyor. Birinci tanımda popüler yaygın olarak beğenilen, tüketilen anlamına geliyor. İkinci tanımda ise, halka ait anlamında ifade ediliyor. Özbek, halka ait kullanılan yaklaşımların popülere olumlu anlam yüklediğini, ticari amaçlı ilk yaklaşımın ise insanları güdüp yönetme, istenileni zorla dayatması olarak ifade ediyor.

Yapılan birçok tanım gösteriyor ki popüler kelimesi halkın sevdiği, beğendiği, talep ettiği, genel beğeni anlayışına uygun olan, kitlenin kendi seçimleri ve beğenileri doğrultusunda şekillenen, ticari amaç güden, kitle tarafından benimsenen anlamındadır. Popüler kavramı gibi popüler kültür kavramının da kesin ve ortak bir tanımının var olduğunu söylemek mümkün değildir.

Popülerleşme sürecinin kültürel yansıması, popüler kültür olarak adlandırılmaktadır. Erdoğan'a göre (1999: 9), popüler kültür, gerçekten çetrefilli ve çatışmalı bir alandır. Öyle ki üzerinde yapılan onca çalışma ve tartışmaya karşın popüler kültür kavramının anlamı üzerinde bile henüz bir anlaşma sağlanabilmiş değildir (akt. Sakar, 2009: 386). Kimilerine göre popüler kültür, “popularis” kelimesinden türediği ve kelimenin “halka ait” anlamına karşılık gelmesinden ötürü halkın müziği olarak görülmesine karşın, halk kavramı üzerindeki anlaşmazlıklardan ötürü, kimilerine de işçi sınıfı veya “alçak kültür”e ait bir kültürel etkinlikler dizisi olarak ele alınır (Sakar, 2009: 386).

Popüler kavramı “halk”, “nüfusun büyük çoğunluğu”, “halk/çoğunluk için “halk/çoğunluk” tarafından terimlerini içine alır; Dolayısıyla, kavramın ilk bakışta verdiği anlama göre popüler kültür belli bir gurubun ürünü değildir, belli bir gurubun sahipliğini içermez: Popülerdir, yani herkesin olmasa bile hemen herkesindir. Kavram

kitle kültürü, folklor, işçi sınıfı kültürü ve alt grupların kültürü ile şaşırtıcı derecede çakışır. Kavram aynı zamanda din, edebiyat, danslar, bilimkurgu, korku filmleri, folk Türküleri/şarkıları, kırsal/köylü gazelleri ve güfteleri gibi geniş bir alanı kaplar. (Erdoğan ve Alemdar, 2005: 33).

Erol, Stuart Hall'un 1981'de yayınlanan "Popüler Olanın Yapbozumu Üzerine Notlar" çalışmasında popüler ve popüler kültür üzerine yaptığı tanımları aktarmıştır. Stuart Hall, dönemleştirme ile ilgili uzun bir çözümleme yaptıktan sonra 'popüler' sözcüğü üzerinde durur. Bilinen, hepsi kullanışlı olmayan ve bir dizi farklı anlama gelebilecek iki tanım verdikten sonra üçüncü bir popüler tanımı için yola koyulur:

1)Halk kitlelerin, satın aldığı, tükettiği ve azami derecede hoşlanır görüldüğü şeylere 'popüler' denir.

2)Popüler kültür halkın yapmakta olduğu bütün şeylerdir.

3)Popüler kültür, güçlünün kültürüne karşı ve onun için verilen mücadelenin iç içe geçtiği yerlerden biridir. Aynı zamanda mücadelenin içinde kazanılacak ya da kaybedilecek bahsin kendisidir. Bir rıza ve direnme alanıdır (akt. Erol, 2000: 45).

Sosyal bilimler sözlüğüne bakıldığında popüler kültür, en genel anlamıyla hızlı üretilen ve hızlı kaybolan, tarihsel önem, derinlik ya da süreklilik iddiası olmayan, elitlik özelliği taşımayan, ortalama insanların sahip olduğu kültürel özellikler olarak ele alınmaktadır. Solmaz, bu tanımı şöyle yorumlamıştır: Dikkat edilirse tanımda hızdan bahsedilmektedir. Burada hızın anlattığı yalnızca zamansallık değildir. Hızı yaratan teknoloji de dikkate alınmalıdır. Üretim sürecinin hızı teknolojinin de hızını belirlemektedir. Hızlı kaybolan ise, hızlı tüketilen anlamı da taşıyabilmektedir. Süreklilik ise; kalıcılığı simgelemektedir. Hızlı tüketilen olması nedeni ile kalıcılık beklentisi olamamaktadır. Ancak üretilen ürünün tüketiciye dönük olması, satış unsurunu gündeme getirir. Satışın geniş bir alanda gerçekleşebilmesi, insanların ortalama kültürel özelliklerine uygun ya da kültürel yapısı satışa uygun hale getirilmiş (koşullandırılmış) –ki burada reklam devreye girer- olmasıyla gerçekleşebilmektedir (Solmaz, 2009: 1-2).

Popüler kültür, birçok kaynakta çoğunlukla tüketim kültürü olarak değerlendirilmektedir. Bunun nedeni popüler kültürün halk tarafından kolay bir şekilde benimsenen, üretimi ve tüketimi rahatlıkla yapılan, kitle iletişim araçları ve gelişen teknoloji ile çabuk yayılan bir unsur olmasıdır.

Erdoğan ve Alemdar, (2005: 34) televizyon, basın vs. iletişim araçlarının popüler kültür üzerindeki etkisinin önemini vurgulamış, popüler kültür kültürel 'şeylerin' teknolojik araçlarla üretimi ve geniş iş bölümü etrafında kurulan kapitalist mal üretimi, pazarlaması, dağıtımı ve tüketimi biçimlerine dayanan bir kültür olduğunu aktarmışlardır. Bu biçim olmayınca örneğin teknolojik çoğaltma, seri üretim tv ve basın olmayınca, bu araçlara dayanan böyle bir kültür biçiminin de olamayacağını belirtmişlerdir.

Popüler kültürde hızlı bir üretim ve tüketim söz konusudur. Kitle iletişim araçları ve medya, bu kültür için taşıyıcı ve vazgeçilmez unsurlardır. Yapılan birçok çalışmada bu kültürün olumsuz özelliklerinden söz edilmektedir. Bunun nedeninin de kalıcılığının olmaması, gündelik hayatın bir ürünü olması ve içerikte sıradan olması gibi etkenler belirtilmiştir. Günümüzün, üstünde en çok tartışılan ve eleştirilen konusu olmuştur. Bunun yanı sıra popüler kültüre olumlu yaklaşan bakış açıları da vardır. Her iki bakış açısına örnekler ile bakmak gerekir.

Oktay'a göre (1993: 20-21), popüler kültür gündelik yaşamın kültürüdür ve dar anlamıyla, emeğin gündelik olarak yeniden üretilmesinin bir girdisi olarak eğlenceyi içerir. Geniş anlamıyla, belirli bir yaşam tarzının ideolojik olarak yeniden üretilmesinin ön koşullarını sağlar. Popüler kültür biçim olarak orta karmaşıklıktadır, aktarımı ya da iletimi ortam ve teknoloji olarak dolaylıdır, bilinen bir kaynağı ve yaratıcısı vardır, kültürel değerleri ve gelenekleri yeni formüller biçiminde yansıtır, ürün tüketiciye dönüktür ve oldukça ucuzdur. Popüler kültür ürünlerinin de gerçekliği televizyon gibi çok çekici biçimler altında değiştirerek sunduğu, olumsuzlukların gerçek nedenlerinin anlaşılmasını olanaksızlaştıracak biçimde yansıtır.

Popüler kültür ve popüler müziğe kötümser bakış açısının köklerini Frankfurt Okulu (Eleştirel kuram) geleneğinde aramak gerekir. Adorno'nun öncülüğünde çok daha gelişen okul literatürü, popüler kültürü kitlelerin endüstriyel üretim mantığıyla ele alınmış ve dolayısıyla kapitalist sistem içerisinde metalaşmış 'kültür endüstrisi' ürünleriyle 'kültürel aptallara' dönüştürdüğü fikri üzerinde son derece ısrarcıdır (akt. Sakar, 2009: 386). Popüler kültürü, kitle toplumu ve dolayısıyla kitle kültürü ile ilişkili ele alan görüşler, popüler kültürün ve dolayısıyla popüler müziğin halkın çoğunluğu tarafından oluşturulan ve tüketilen bir kültür olarak niteliksiz olduğu üzerine ısrarcıdır. Frankfurt Okulu'nda ve buna yakın duran kötümser bakış açılarında bireyleri atomlaştıran, tektipleştiren, eleştirel düşünme biçiminden alıkoyan yani bilincin etki altına alınması sürecinde popüler kültürün aracılık rolü üslendiği ile ilgili olarak tek sorumlunun teknoloji olduğuna vurgu yapılır. Sakar'a göre bu görüş kısmen doğrudur da (Sakar, 2009: 386).

Popüler kültür ve müziğe kötümser bakış açılarının yanında iyimserlerini de barındırır. Popüler kültür ister işçi sınıfı tarafından olsun, ister halk tarafından olsun, isterse de endüstri tarafından üretilmiş olsun sonuç olarak bir kültürdür. Dolayısıyla incelenmeyi ve ciddiye alınmayı hak eder. Bu görüşün çıkış noktası Birmingham Okulu'dur (Sakar 2009: 387). Richard Hoggart, Stuart Hall gibi bilinen öncüleriyle Birmingham Okulu ya da İngiliz Kültürel Çalışmaları adıyla bilinen ekol, sonradan "Kültürel Çalışmalar" (Cultural studies) adıyla anılır olmuştur. Ekolün diğer bir ismi Raymond Williams, kültürü toplumların sürekli dönüşümüne vurgu yaparak değişim tarzlarını ve dolayısıyla toplumsal, kültürel değişim ve gelişmelerin bütünü kavrayabilmeyi teklif eder. Williams'a göre sanat bile genel toplumsal süreçler içerisinde yalnızca öznel bir biçimdir. Bu anlamda kültür seçkin değil, sıradandır (akt. Sakar, 2009: 387).

Popüler kültüre olumlu bakış açılarından yaklaşanlardan biride John Fiske'dir. Fiske, popüler kültürü, tüketim değil bir kültür olarak ve toplumsal bir sistem içinde anlamları ve hazları yaratan, onları dolaşıma sokan etkin bir süreç olarak görmektedir. Popüler kültürü üreten halktır, kültür endüstrisi değil (Erol, 2000: 47).

Erdoğan ve Alemdar'a göre (2005: 35), popüler kültür bir kullanım ve tüketim kültürüdür. Kullanım ve tüketim popülerin üretiminin ilk safhasından son kullanım ve atma safhasına kadar her aşamasında vardır. Popülerin yaratılmasında, aynı zamanda diğer popülerler kullanılır: Popüler spor, popüler sporcular ve sanatçılar, popüler televizyon ve televizyon programları, popüler magazin bunlardan birkaçıdır. Bu popülerler de kullanılarak paketlenmiş popülerleri tüketiciler alır, boğazlarına takarlar, saçlarına ve yüzlerine sürerler, midelerine indirirler, üstlerine alırlar giyerler, bilinçlerine katarlar ve diğer insanlara gösterirler. Böylece malın ve bilincinin popülerleştirilme sürecini tüketerek ve pazarlamasını yaparak tamamlarlar.

Bu çerçevede aslında bir yandan üretimin kalıcılığı ve devamlılığı sağlanırken bir yandan da yeni popüler kavramlar üretilerek tüketicinin dikkati sürekli farklı yönlere çekilir, diyebiliriz. Konuya farklı bir bakış açısından bakacak olursak, yapılan birçok tanımlamanın ve açıklamanın derininde kitle iletişim araçları ile popüler kültür, insanların bir şekilde birbirini takip etmesini, popüler olanı bir şekilde denemesini ve farkında olmadan pazarlamasını da sağladığını söyleyebiliriz.

Kitle iletişim araçlarının büyük kitlelere ulaşması ve bu kitleleri derinden etkilemesi toplum kültür yapısını farklılaştırmıştır diyebiliriz. Kalay'a göre, en genel anlamda kitle iletişim araçları: gazete, dergi gibi basılı olanlar, radyo gibi işitsel ve televizyon gibi görsel işitsel olanlardır. Tüm kitle araçlarının ortak özelliği çok sayıda bireye seslenmeleri ve onları etkileyerek toplumun kültür yapısının biçimlenmesinde son derece etkili bir konuma sahip olmalarıdır (Kalay, 2008: 17).

Kitle iletişim araçlarının ve teknolojinin dur durak bilmeyen ve sınır tanımayan gelişmesi insanoğlunu etkilemiş ve popüler kültür anlamında insanı savunmasız bir hale getirmiştir. İnsan büyük bir merakla ve istekle bu teknolojinin takipçisi olmuş ve bu teknoloji onu büyük bir tüketime sevk etmiştir. Popüler kültür günümüzün gerçeği olmuştur. Giyimden yaşayış şekline, davranışlardan, dinlenen müziklere kadar insanları etkisi altına almıştır. Verdiği her ürünle hem kendini kabul ettirmiş hem de hayatı değiştirmiştir. Popüler kültür, insan zevklerinin sürekli değişmesine neden olmuştur. Sürekli değişen zevkler kendini müzik alanında da göstermiştir.

2.7. Popüler Müzik

Popüler müzikler, büyük ölçüde tüketim nesnesi olarak üretilmiş ya da böyle olmamasına karşın bir süre sonra bu tür bir özelliğe bürünmüş, biçimi kendine özgü sektörel işleyişin ölçütleri içinde yapılandırılan ki söz konusu ölçütlerin oluşumunda temel alınan değerler, belirli bir toplu kesimin kültürü içindeki beğeniye dayanmayıp, büyük ölçüde bileşik kültüre ait müziklerdir (https://www.turkcebilgi.com/populer_muzikler).

Daha önceki bölümlerde popüler kelimesinin detaylı tanımlarına yer verildiğinden, bu bölümde popüler kelimesine kısaca değinip popüler müziğe yönelik aktarımlara yer verilecektir ancak popüler kavramı gibi popüler müzik kavramının da net bir şekilde tanımlamak kolay olmayacaktır.

Popüler kelimesi, herkes tarafından bilinen, tanınan ve sevilen anlamında kullanılmaktadır. Avrupa ve Amerika’ da pop müzik terimi bu anlam altında kendisini bulmuş ve gerçek anlamda kullanılarak geleneksel müziklerden, çalgıları ve seslendirmedeki farklılığı ile belirlenmiş kalıplara oturmuştur. Popüler kelimesinin kökü pop ise de, son yarım yüzyılda bu iki kelime arasında ortam ve zaman kavramlarıyla farklılıklar oluşturarak ayrıldığı görülür (Yurga, 2002: 1).

Say, popüler müzik çeşitlerini genelde basit sözler üzerine yazılmış basit melodi ve armonilerden oluştuğunu, doğası gereği basitleştikçe yaygınlaşma şansının arttığını ve belki de bu yüzden ‘popüler’ in kısaltılmışı olan ‘pop’a dönüştüğünü ifade eder (Say, 2001: 233).

Popüler müzik şu ya da bu oranda eğlenceye dönüktür, genel özelliğiyle asık yüzlü olamaz. Öte yandan müziğin eğlenceye yatkınlık oranı ne kadar fazlaysa, yaygınlık şansı o kadar artar. Popüler terimi buradan kaynaklanmıştır: Geniş kitleler tarafından benimsenen ve yaygınlaşmış olan anlamındadır (Yurga, 2002: 7).

Bilindiği üzere müzik türleri, genel olarak geleneksel müzik, klasik müzik ve popüler müzik olarak gruplandırılmıştır. Yurga, (2002: 7) bu müzik türlerini şöyle açıklamıştır:

“Geleneksel müzik, bir halkın birikimini dile getiren gereksinimleri temsil eder; klasik müzik, sanatsal doyumu karşılamayı amaçlar; popüler müzik ise genellikle eğlence gereksinimine yönelir”.

Gerçekte popüler müzik türünün bütün dönemlerde daha fazla ilgi gördüğü söylenebilir; ancak 20. yy.’ da onun yaygınlığı, radyo, televizyon, plak ve film endüstrisinin kazandırdığı ivme ile olağan üstü derecede genişlemiştir. İstatistiksel bilgilere göre, günümüzde kaset ve kompakt disk satışına popüler müzik türünün payı % 92 dolayındadır. Ayrıca tüketicinin büyük çoğunluğu genç nüfustur. Bu verilerin sergilediği gerçeklik yönünde, başta müzikçiler, müzik eğiticileri ve müzik bilimciler olmak üzere, bilim ve sanat insanlarının değerlendirme yapabilmek için popüler müzikle ilgili ayrıntılar üzerinde durması gerekmiştir (Yurga 2002: 7).

Yapılan araştırmada birçok kaynakta, popüler müziğin eğlence amaçlı olduğu üzerinde durulmuş bu yüzden basit ve yalın ezgiler içerdiği ve dolayısıyla popüler müzik endüstrisinin bu doğrultuda yönlendiği aktarılmıştır.

Ülkemizdeki dinleyici kitlesinin çoğunluğunu 12-25 yaş grubundaki gençlerin oluşturduğu popüler müzik, büyük kitleleri etkisi altına almış ve günümüz şartlarında özellikle ekonomik yönü ile ön plana çıkmayı başarmıştır. Türk toplumu, gelişen ve değişen şartlara göre yeni alışkanlıklar, tutumlar ve davranış tarzları geliştirmektedir. Bu yeni alışkanlık ve tutumların her an kendini yenileme ve güncel tutma çabası içerisindeki popüler müziklerde kendini göstermesi kaçınılmaz bir gerçektir (İmik, 2007: 10-11).

Kavramsal çerçevede popüler müzik, özellikle genç kitlenin dikkatini çeken ve gündelik hayatta sık sık dinlediği bir tür olmuştur. Ayrıca son zamanlarda kitle iletişim araçları ile gelişimi daha da artırmıştır. Dolayısıyla bu durum, bu türün daha da

yayılmasını sağlayarak, ticari kaygıları nedeniyle de büyük bir sektör haline getirmiş ve gelişmesine neden olmuştur.

Popüler müzik, temalarının tekrarlanıp durması sayesinde, beklide diğer sanat biçimlerinin hiçbirinde görülmedik ölçüde dinleyicilerinin bilincine nüfuz etme yeteneği gösterir. Şarkılar bazı melodik unsurların (riff' ler ya da korolar) insanların dikkatini çekmesi sonucunda popüler olurlar. Popüler şarkıların bu kolayca ayırt edilir unsurları 'çengel' olarak adlandırılır ki bu kavram şarkıların dinleyicilerin ilgisini çekme ve bu ilgiyi sürdürme yeteneğine işaret eder. Çengel genellikle şarkının içinde birkaç kez tekrarlanır. Dans müzikleri çalan radyo istasyonları ve dans kulübü diskjokeyleri sık sık bir şarkının çengelini diğer şarkıların enstrümantal bölümlerine yedirirler ve böylece etkisini daha da artırır. Ve diğer kitle iletişim araçlarının sunduğu biçimlerden farklı olarak, müzikteki 'top hit' ler radyo istasyonlarında tekrar tekrar çalınır, böylece şarkıların içerdiği temel enformasyon geniş bir dinleyici kitlesine ulaştırılır. Popüler müzik tekrar tekrar çalınma sayesinde, piyasaya ilk çıkış popülerliği süresince toplumun bağrına belli müziksel ve sözsel fragmanlar gönderir ve sonra 'eski hitler' kisvesi altında sistematik aralıklarla tekrar gündeme gelir (Lull, 2000: 14-15).

Bu bağlamda popüler ezgilerin içerisinde var olan, sürekli tekrar eden ezginin ve dinleyicinin ilgisini çeken sözlerin bireylerin akılda kalıcılığını sağlayarak devamlılığının sağlandığını söyleyebiliriz.

Şüphesiz hali hazırda pek çok popüler müzik türü bulunmaktadır ve bunlara sürekli yenileri eklenmektedir. Ancak ürettiği sound ve içerdiği anlam ne olursa olsun, müzik insanların sosyal ve kültürel dünyasında ortaya çıkar ve yaşar. Müziğin bestelenişi ve yorumu (canlı ya da plağa alınmış çalışmalar) tüm toplumlarda son derece itibar gören bir iletişimsel etkinliktir. Dünyanın gelişmiş ülkelerindeki müzikseverler için, topluluk üyelerinin karanlık sahneye çıktıkları, enstrümanlarını ellerine alıp ışıklar yanmadan ve müzik başlamadan önce son gitar akortlarını yaptıkları ve simballeri çarptıkları anı beklemekten daha keyif verici bir şey yoktur. Popüler müzisyenler sevilir, hatta onlara tapılır. Bunda yalnızca şarkı yazma ve şarkılarını kalabalık önünde yorumlama yetenekleri değil, aynı zamanda dinleyicileriyle 'konuşma' yetenekleri de

rol oynar. Dinleyiciyle tek teması milyonlarca satan CD ve kasetlere dayanan bir sanatçı bile bir şekilde her bir dinleyiciyle ‘kişisel’ bir iletişim kurmaktır (Lull, 2000: 13).

Popüler müziklerin bu kadar revaçta olmasının sebeplerinden biride bu müziği yapan müzisyenlerin sevilmesi, tanınması ve yaptıkları bestelerin dinleyiciye hitap etmesi nedeniyle olabilir. Ayrıca bu dönemde sosyal medya ve diğer kitle iletişim araçları popüler müzik dinleyicisi ile popüler müzik yapan müzisyenler arasında bağı artırıp, büyük bir iletişim sağlayabilmektedir.

Genel inanca göre insanlar yalnızca en sevdikleri şarkıları (en iyi çengellere sahip şarkıları), tekrar tekrar, bıkip usanana kadar dinlemek isterler. Belli bir şarkıyla bu gerçekleştiğinde, bu şarkının yerini radyo istasyonundaki bir başka potansiyel favori şarkı alır. Rotasyon sistemi radyo programcılarının çoğu tarafından kullanılır ve belli bir formata özgü değildir. Rock, country-western, pop, urban, nostalji ve diğer tüm formatlar tipik olarak rotasyon sistemleri ve “sıkı şarkı listeleriyle” iş görürler. Tutarlı ve önceden-kestirilebilir bir yayın soundu yaratma sevdasındaki radyo programcıları, elbirliğiyle dinleyicilerine sınırlı, kendi kendine yeten bir popüler müzik evreni olduğunu göstermişlerdir (Lull, 2000: 17).

Popüler müzik dinleyicisi, dikkatini çeken ve onun hislerine tercüman bir eserle karşılaştığında eseri tekrar tekrar dinleyebilir. Bu nedenle popüler müzikte revaçta olan eserler, uzun bir süre dinlenilip ekonomik bir başarı sağlar. Radyolarda, televizyonda, diğer iletişim araçlarında bu eserler sıklıkla çalınır ve dinleyicinin dikkati devamlı canlı tutulur diyebiliriz.

Müzisyenlerin ve toplulukların popüler olmaları ve ses getirebilecekleri konumlara ulaşmaları için, yarattıkları ses dokularının büyük çaplı bir endüstrileşme sürecinden geçmesi gerekmektedir. Popüler olmak isteyen sanatçılar ve topluluklar plak/kaset/disk endüstrisiyle sözleşmeler yapmak ve radyo istasyonları ve müzik klip kanalları yoluyla çalışmalarını kamuoyuna duyurmak zorundadır. Bu nedenle müzik endüstrisi ve elektronik kitle iletişim araçları endüstrisi bu iletişim biçimiyle yakından ilgilidir (Lull, 2000: 13).

Bu bağlamda popüler müzik, kitle iletişim araçları ile sınımsıkı bir ilişki içerisinde. Popüler müziğin yayılması ve kabul görmesi bu ilişki ile olmaktadır. Bu müziği yapan birçok kişi, bu sayede kendini ifade edecek ve büyük kitlelere ulaşacaktır. Popüler müzik endüstrisi ancak bu şekilde ilerleyecektir.

Popüler müzik insanların kültürel kimliklerini inşa ettikleri, pekiştirdikleri, teyit ettikleri ya da dönüştürdükleri hem bir kaynak hem de çok anlamlılığı yüzünden bir anlam deposudur. Popüler müziğin gerek müziksel gerekse müzik dışı bileşenleri, zihinsel inşa olarak kolektif bir toplulukta hem benzerliğe hem de farklılığa hizmet eder. O halde bir popüler müzik incelemesinde yapılması gereken kültürel çeşitliliğin ona kazandırdığı ya da ondan kazandığı şeyi bulmak için çaba harcamaktır (Erol, 2005: 105).

McClary ve Walser'e göre, müzikologların popüler müzik politikalarına yapabileceği katkının yolu bellidir; güçlü uğrakların müziğe nasıl eşlik edebildiğini yorumlamak; insanları heyecanlandıran, endişelendiren ya da zevk verebilen etkilerin ne olduğunu açıklamak; ayrıca bilim adamlarının rasyonelitesinde dehşete yol açsa da, dikkati daha çok yetişkinliğin zembereğini müzik yoluyla boşaltan veçheler üzerine vermek (akt. Erol, 2009: 167). Popüler müziğin dinleyiciler üzerinde muazzam bir etkiye sahip olduğu konusunda hiç kimsenin kuşkusu yoktur. McClary ve Walser'in vurguladığı gibi "müzik söyler/çalar, beden hareket eder/oynar". Buna karşın hiç kimse bir senfoni orkestrası konserinde dans etmeyi aklından geçirmez (Erol, 2009: 167-168).

Say'a göre (2001: 219-220), farklı özelliklerinden ötürü türler, farklı beğenileri cevaplar. Bu doğaldır; çünkü türlerin her biri, değişik toplumsal ve bireysel gereksinimleri karşılamak üzere doğmuştur. İnsan, hayat karşısında sessiz kalmaz: Hangi türde olursa olsun müzik, insanın duygu ve düşüncelerini, izlenim, tasarım ve dileklerini anlatır. Türlerin işlediği ortak konuların kaynağında daima insan değerleri vardır: Sevinç, aşk, hüzn, şaka, mutluluk, keder, özlem, acı, protesto, yalvarış, tutku ve insanın daha nice durumu. Türler arasındaki farklar, onların öngördüğü amaçlara bağlıdır: Dünyada genelde "halk müziği" özelliğiyle öne çıkan geleneksel müzikler,

kendi halkının yaşantısını ve beğenisini dile getirmeyi amaçlar, dolayısıyla yereldir. Sanatsal müzikler, bütün halklar için geçerli olan kalıcı değerlerle insanlığa seslenen üst düzey artistik beğeniye amaçlar, dolayısıyla uluslararasıdır. Popüler müzikler ise daha çok güncel becerilerin geniş toplumsal kesimlerde kolayca benimsenmesi yolundan yaygınlaşmayı amaçlar, dolayısıyla uluslar arası yaygınlaşma potansiyelini taşıdığı kadar, yöresel sınırlar içinde de kalabilir. Türler konusunda dikkatle üzerinde durmamız gereken nokta, onlar arasında ayırım gözetmemektedir. Üç müzik türü de belirli toplumsal ve bireysel ihtiyaçların sonucunda doğmuştur. Ünlü özdeyişi anımsayalım “Şu ya da bu tür müzik yoktur iyi müzik vardır”.

Yapılan kuramsal açıklamalar gösteriyor ki her müzik türü farklı toplumsal ihtiyaçlar üzerine ortaya çıkmıştır ve her türün toplum üzerinde farklı etkileri vardır. Müzik türlerini birbirinden ayırmadan her türün farklı güzelliklerini görmek ve işlevlerini anlamak doğru bir yaklaşım olacaktır. Her ne kadar estetik kaygısı gütmese de günümüzde insanları büyük ölçüde etkisi altında bırakan popüler ezgilerin de hayat içerisinde işlevlerinin olduğunu anlayıp bu türden nasıl faydalanılacağını kestirmek araştırmacıların en ortak düşüncesidir.

Dünyada eğlence kültürü içinde popüler müzikler ile ilgili unsurlar 19. Yüzyılda operet, vodvil ve benzeri müzikli oyunlarda yer alan popüler parçaların gördüğü geniş ilgiyle başlamıştır. 19. Yüzyılın sonlarına gelindiğinde, Avrupa ve Kuzey Amerika'nın büyük kentlerindeki sanayileşme sonucunda popüler şarkılar hızla yaygınlaşmış, radyo ve plaklar yayılmayı daha da hızlandırmıştır (Say, 2001: 233-236).

Türkiye’de ise popüler müzikler Cumhuriyet’in ilk kırk yılında, batıyla yakınlaşmanın görünümünden birini yansıtıyordu. Başlangıçta “tango” yaygınlaşmış, Seyyan Hanım, Fehmi Ege, Celal İnce, Zehra Eren, Şecaettin Tanyerli gibi tango sanatçıları ün kazanmıştı. Kısa bir süre sonra “swing” ve Latin müziğinin çeşitleri ‘popüler’ olmuştu. 1960’lı yıllarda Anglo-Amerikan popunun serpintileri Türkiye’ye de gelmiş, ancak bu stil pek benimsenmediği için Türkçe sözlü şarkılar öne geçmiştir. Dönemin başta gelen söz yazarları arasında Fecri Ebcioğlu ve Sezen Cumhuriyet Önal vardır. 1960’lı yıllarda halk müziğimizden yararlanma yolu denenmiş, Modern Folk

Üçlüsü, Moğollar, Cem Karaca, Barış Manço, Fikret Kızılok ve Esin Avşar gibi topluluk ve şarkıcılar, geleneksel müziğe saygılı şarkılarla ün yapmışlardır. Bu dönemin katkısı, geleneksel müzikle çoksesli müzik arasında köprüler kurarak yeni bir beğenin aşılması çabaları olarak özetlenebilir (Say, 2001: 238).

Müzik, her çeşidinde ve türünde kendi hedef kitlesini bulmaktadır. Kitleler 'kendileri için olanı' bulup tüketmektedirler. Dünyada çok değişik yapıda insan olduğunu, insanların günlük yaşamlarına göre müzik ihtiyaçlarının da çok değişik konularda ve düzeylerde olduğunu düşünmek zorundayız. Bu düşünce bizi, sanat değerleri bakımından değişik düzeylerde ve etkilerde müziklere ihtiyacımız olduğu gerçeğine götürür. Bu ihtiyaç nerede, (evde, yolda, satış merkezlerinde, okulda, fabrikada, diğer işyerlerinde) ; kimler için, (birey için, gruplar için, terapi amaçlı, zevk alma amaçlı, eğlenme amaçlı...) ; ne yaparken, (uyumaya, okumaya, dinlenmeye, öğrenmeye, ütü yapmaya, yemek yapmaya, alış-veriş yapmaya çalışırken...) ; nasıl müzik, (dinlendirici, canlandırıcı, uyutucu, hüzünlü, neşeli, sakın, eğlendirici, düşündürücü) ; ne kadar müzik, (ihtiyaca yanıt verebilecek kadar devam eden) ; hangi kaynaklardan, (canlı konserlerden, videodan, radyodan, televizyondan, CD'den) biçiminde ele alınarak tartışılabilir. Yeniden anımsatmakta yarar gördüğümüzden yazalım; bireyler, toplumsal gruplar, mekanlar için ihtiyaca göre uygun müzik seçilerek, gerektiği kadar dinletilmesi, yapılması kuşkusuz dağarı iyi tanımaktan ve her müzik çeşidine ve türüne açık olmaktan geçer (Günay, 2006: 72).

2.8. Popüler Ezgilerin Müzik Eğitiminde Kullanımı

Sun'a göre, eğitsel müzik öğretiminin kültürel açıdan önemi büyüktür. Bir toplum, ekonomi ve kültür alanlarında yarattığı, kendi yaşayışına ve insanlığın yaşayışına kattığı, çağına uygun değerlerle varlığını sürdürebilir. Kültür alanının bir dalı da müziktir; toplumun bu alanda da varlığını sürdürebilmesi, yarattığı ve yaşayışına kattığı, çağına uygun müziklerle (sanat müziği, ordu müziği, eğlence müziği ve eğitsel müzik türlerindeki yapıtlarla) sağlanabilir. Müzik alanında bunlar gerçekleştirdiği ölçüde toplum müzik varlığını sürdürebiliyor, olmadığı ölçüde sürdüremiyor denilebilir.

Böyleyse müziğin, müziğin bütün türleriyle hem toplumsal hem de kültürel açıdan önemi var, demektir (akt. Say, 2001: 87).

Popüler müziği ağırlıklı yönüyle salt “eğlence müziği” olarak görsek bile, eğlence müziğinin de toplumsal ve kültürel, hatta eğitim yönlerinden işlevleri bulunduğunu anlamak zorundayız (Say, 2007: 162).

Popüler kültür ve popüler müzik tarihsel koşullarda değişikliklere uğrasalar bile kavramsal olarak belli bir çerçeve çizebilmiştir. Bugün popüler kültür her yerdedir. Her alana sızar. Bunlardan en etkilisi popüler müziktir. Ancak bu doğrultuda popüler müziğe olumsuz bir yaklaşımla bakmak, bir anlamda resmi bir ideolojinin mirasıdır. Oysa popüler müzik geniş kitlelere yayılma gücüyle bugün birçok alanda etkin kullanılabilir. Hatta bu fayda müzik eğitiminde de ortaya çıkabilir (Sakar, 2009: 1-2). Bu çerçevede popüler müziğin büyük kitleleri etkilediğini düşünerek, müzik eğitiminde de işlevlerinin olabileceği konusu dikkatlerden kaçmamalıdır. Bireyi, onun dikkatini çeken unsurlarla yakalamak ve dikkatini çekmek, müzik eğitimine katkı sağlayabileceği gibi hayatımızın her alanında karşımıza çıkan popüler kültür unsuru konusunda da bireylere seçkinliği öğretmek anlamında katkı sunabilir.

Popüler müziğin ilk avantajı popüler müziğe eğilimli çocukların, en azından çoğunluğun heyecanlarıdır. Kayıt teknolojisinin ilerlemesini, buna paralel herkesin evinde kes-yapıştır (cutand mix) yaklaşımıyla potansiyel bir müzik üreticisi olduğunu görebiliriz. Popüler müziği okullarda eğitimi verilen yalnızca tek tür olarak öne sürmek gibi bir niyet yok. Popüler müzik bir başlangıç noktası olabilir. Ümit ediyoruz ki müzikle ilk elden deneyimle yapılmış müziksel kontak, öğrencilerin bugünün yapılmış müziksel dil çeşitliliğine ilişkin bilgilerini genişletip derinleştirecektir. Hali hazırda müzik eğitiminin zorlayıcı olmayan pratik bir tarzda değişim gösterebilmesi için popüler müziğin kullanımı son derece elverişli bir yaklaşım olacaktır. Örneğin öğrencilere gitar gibi popüler müziğin ve öğrencilerin gözdesi bir çalgı yardımıyla ve popüler bir şarkıyla, basit üç akorla (tonik-sudominant-dominant) ve melodilerle, temel armoni bilgisi verilebilir. Üçlü formdaki (kadans) bileşenleri açıklamak için yalnızca popüler müzikteki kullanımı göstermek yeterli olacaktır. Pop melodileri aynı zamanda

aralıkların analizinde de kullanılabilir. Örneğin, şarkıdaki iki hece arasında dörtlü aralık varsa çok sayıdaki örneklerle öğrenci bu aralığı ve diğerlerini çok daha kolay anlayabilecektir (Sakar, 2009: 390).

Müzik eğitiminin şarkı odaklı olması nedeni ile müzik derslerinde şarkı öğretimi önemli bir yer tutmaktadır. Aksu, şarkı tanımını şöyle yapmıştır: Şarkı ‘ses’in gür, yumuşak, kuvvetli, dengeli, alçak, yüksek, uyumlu veya uyumsuz tınlarıyla, ‘söz’ün vurucu, akıcı, lirik, edebi ve şiirsel iletisinin birleştiği ve bu şekilde iletilmek istenen mesajın daha etkili bir hale sokulduğu müzikal bir ifade biçimidir (Aksu, 2010: 26).

Şarkılar çoğu zaman hedefe götüren araçlardır. Ancak programın hedefleri doğrultusunda oluşturulan ve organize edilen öğrenme yaşantıları ve eğitim durumlarının (içerik ve organizasyonu) işe koşulması aşamasında, şarkılar vazgeçilmez unsurlar olarak devreye girerler (Aksu, 2010: 27).

Konuya şarkı eğitimi ve şarkı içerikleri açısından yaklaşırsak, müzik dersi kitaplarında yer alan şarkıların güncel hayatın içerisinde olan unsurlar ile donatıldığında bireylerin müzik eğitimine ilgilerinin artabileceği konusu üzerine düşünülmelidir. Sosyo-kültürel ve ekonomik farklılıklar içerisinde yaşayan günümüz gençlerinin müzik eğitiminde hangi ezgileri kullanarak ya da hangi içeriği kullanarak dikkatlerinin çekilebileceği, değerlendirilmesi gereken bir konudur.

Aksu, çocukların bildikleri ve içinde oldukları için direkt olarak etkilendikleri olguları anlatan şarkıların, onların ilgilerini daha fazla çekme potansiyelinin değerlendirilmesinin gerektiğini vurgulayarak, müzik eğitimcilerinin hep şikayetçi oldukları, “ilgiyi yeterince çekemeyen okul şarkıları” sorununun da bir dereceye kadar giderilme durumu söz konusu olabileceğini ifade etmiştir (Aksu, 2010: 75).

Çocukların, şarkı söylemeyi sevmeleri dikkate alınarak ve duygularını bu yolla ifade ettiklerini düşünerek bir eğitim programı hazırlanabilir. Aynı zamanda şarkı içeriğinde bulunan unsurlar, çocuğun yaşamı içerisinde bulunan unsurlar dikkate alınarak yapılırsa başarı kaçınılmaz olacaktır. Yükrük, (2003: 104) Müzik

Eğitimcilerinin Hazırladıkları Programlarda, Şarkı Seçiminde Gösterdikleri Yaklaşım, üzerinde yaptığı çalışmada öğrenci açısından bakarak, öğrencinin, öğrenilecek içeriğe ilgi duyduğu anda ve güdülendiğinde öğrenmenin daha çabuk olacağını ve kişinin öğrenmeye istekli olacağı kaçınılmaz olduğunu vurgulamıştır. Hazırlanan içerik, bireye uygun, bireyin motivasyonunu artırarak, gereksinimlere cevap verecek biçimde organize edildiğinde, bireyin öğrenme isteğini uyandırmakta ve artırmaktadır. Buradaki gereksinimleri toplumsal ve bireysel gereksinimler olarak düzenlemek ise, ulaşılabilecek sonuç açısından önemli bir temel teşkil edecektir.

Esnek müzik programları ile öğrencilere müzik türünü seçme özgürlüğü verilmeli, onu programın öngördüğü türlerle sınırlamamalıdır. Macropodis, bu konuda, Yunanistan’da ki müzik eğitiminin gelişmesinde önemli faktörlerden birisi olarak öğrenciye seçme özgürlüğü veren geleneksel, jazz ve farklı türlerdeki çağdaş müziğin (rock, pop, vb) yaratılmış olmasını göstermektedir (Aksu, 2010: 117).

Türkiye’nin müzik coğrafyasında popüler müziklerin ağırlığını giderek hissettirmeleri, bu müzik türlerinin eğitim programlarında da kapsanması gerektiğini gözler önüne sermiş ve sonuçta fark edilen popüler müzik türü ile ilgili konular ve örnekler, ilköğretim müzik programına ve müzik ders kitaplarına yansıtılmıştır. Ayrıca daha önce müzik türleri kapsamında işlenen popüler müzikler, başlı başına bir yüksek öğrenim dersi bünyesinde “güncel/popüler müzikler” dersi olarak müzik öğretmenliği lisans programına konulmuştur. Böylece müzik öğretmenin, kavram olarak ucu çok açık olan bu müziğin işlevi ve etkileri konusunda öğrencilerine daha bilinçli yaklaşımları hedeflenmiştir (Aksu, 2010: 92-93).

Uçan’a göre (2005: 110-112), müzik türlerinin varlığı, çokluğu, farklılığı ve çeşitliliği, müziksel gereksinim, işlev ve katmanların varlık, çokluk, farklılık ve çeşitliliğinden kaynaklanır. İçinde yaşanan müziksel gerçekliği tüm yönleri ile bir bütün olarak algılamamada ve yaşamada, insanın müzikle ilişkilerini değiştirme ve geliştirmede, insanın müziksel gelişimini sağlamada ve müziksel gereksinimlerini karşılamada, müziğin insan yaşamındaki işlevlerini yerine getirmede, insanın müziksel yaşantı birikimini zenginleştirmede, insanın içinde bulunduğu müzik çevresiyle

bütünleşmesini sağlamada “hiçbir müzik türü tek başına yeterli değildir, yeterli olamaz” demekte ve devamla; genel müzik eğitiminde ve bu eğitimi yürütmekle yükümlü olan genel müzik eğitimcisi yetiştirmede kapsanan “ortak-genel müzik kültürü” nün “çok tür” üzerine temellendirilmesi gerektiğini vurgulayarak, öğrenci ve öğretmenin müziksel kimliklerinin, ancak müzik türlerini eksiksiz bir bütün olarak gören bir anlayışla sağlıklı bir yapıya kavuşturulacağını, böyle bir anlayışta kişiyi müziksel yönden esnekleştireceğini müziksel önyargılardan uzaklaştıracağını ve giderek özgürleştireceğini vurgular (akt. Aksu, 2010: 79-80).

2.9. İlgili Araştırmalar

Sakar’ın (2009) Popüler Müzik ve Müzik Eğitimi başlıklı makalesi, ilköğretim ve orta dereceli okullarda eğitim gören 12-18 yaş arası çocukların, gündelik yaşamda tüketicisi oldukları popüler müziği, resmi müzik eğitim sistemi içerisine dahil edip etmemeyi tartışır. Bu sayede çocukların müziğe ve sanata yönlendirilebilmeleri ve bilinçli birer tüketici olmaları için popüler müziğin elverişli bir başlangıç noktası olup olmadığını irdeler. Araştırma sonucunda, eğitim açısından müzik derslerinin şimdiki kültür ve güncel hayat çerçevesinde yeniden yorumlanmasına ihtiyaç olduğu ve bunun kesinlikle ticari arzularına rağmen geçmişten daha etkili bir biçimde insanların bugüne ait içinde buldukları şartları anlatan popüler müzik olduğu sonucuna varılmıştır.

Koç, (2015) popüler müzik kültürünün lise gençliğine etkileri üzerine yaptığı tez çalışmasında, popüler kültür ve popüler müzik olgusuyla yaşayan, her alanda popüler müziğin etkisi altında kalan, tüketim kültürü altında yetişen ve ilerleyen genç neslin olgunlaşma süreçlerini de kapsayan bir çalışma yapmıştır. Böylece, popüler müzik kültürünün lise grubu gençlere etkileri araştırılmak istenmiştir. Araştırma sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin müzik beğenilerinin yaş ilerledikçe değişiklik gösterdiği, arkadaşlarının müzik beğenisinden azda olsa etkilendikleri, ayrıca lise öğrencilerinin dinledikleri sanatçıların davranışlarını, giyim tarzını, saç stilini, konuşma ve şarkı söyleme stilini taklit etmedikleri sonucuna varılmıştır.

Talışık (2009) tarafından yazılan tez çalışması, müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin, ilköğretim müzik derslerinde popüler müziğin öğretim materyali olarak kullanımına ilişkin görüşleri inceler. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin ilköğretim müzik derslerinde popüler müziğin kullanımına yönelik görüşleri, öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık göstermez iken, öğrencilerin sevdikleri müzik türlerine göre farklılıklar göstermiştir. Ayrıca popüler müziğin öğretim materyali olarak kullanımına yönelik görüşleri yine öğrencilerin popüler müziğe olan yaklaşımlarından etkilenmektedir, sonuçlarına varılmıştır.

Yürekir (2015) tarafından yazılan tez çalışmasında, ortaöğretim okulları müzik derslerinde popüler müziğin kullanılabilirliği ve öğrenciler üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Araştırmanın sonucunda, ortaöğretimde müzik dersi alan öğrencilerin popüler müziğin kullanılmasıyla müzik dersleri ilgilerinde bir değişikliğe rastlanmamışken, başarılarına olumlu yönde katkı sağladığı sonuçlarına varılmıştır.

Yüksel (2007) tarafından yapılan tez çalışmasında, genel lise ve imam hatip lisesi öğrencilerinin popüler müziğe yaklaşımları araştırılmıştır. Popüler müzik, belirli müzik türlerinin belirlenip incelenmesi anlamında kullanılmamış, kültürel değişim süreci içerisinde şekillenen ve değişen kültürel bir görünüm olarak incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin müzik dinleme eğilimlerinin yüksek olduğu, dinlenen müzik türlerinin belirlenmesinde bireylerin psikolojik durumu, ruh halleri ve kendilerini nasıl hissettiklerinin en etkili durum olduğu, genel lise ve imam hatip lisesi öğrencilerini müziğe yaklaşımlarında özellikle kültürel açıdan ve insana etkisi açısından farklılık olduğu, dinlenen müzik ve müzik türleri ile ilgili kanaatlerinde açık bir farklılık olmadığı sonuçlarına varılmıştır.

3. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması bölümleri açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın birinci aşamasında, kaynak taraması yapılmış, konu ile ilgili yazılı ve dijital literatür taranmıştır. Daha sonra ise güvenilirliği ön uygulamalar ile test edilen 41 sorulu anket, örneklemelere birebir uygulanmıştır. Araştırmanın son aşamasında ise, elde edilen veriler SPSS 20 veri analiz programı yardımı ile kolay anlaşılabilirliği bakımından basit frekans değerleri ve yüzdelik oranlarına dönüştürülerek grafikler halinde yorumlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, tarama (survey) modelinde tasarlanmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2005: 77).

Çalışmada; ortaokul öğrencilerinin, müzik dersinde popüler ezgi kullanımına yönelik düşünceleri konusunda durum tespiti yapılacağından, araştırma betimsel nitelik taşımaktadır. Betimsel (descriptive) araştırmalar, verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar. Eğitim alanındaki araştırmada, en yaygın betimsel yöntem ankettir çünkü araştırmacılar bireylerin, grupların ya da (bazen) fiziksel ortamların (okul gibi) özelliklerini (yetenekler, tercihler, davranışlar vb) özetler (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2008: 19).

3.3. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Malatya ili ilköğretim okullarındaki müzik dersini alan 8. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Örneklem grubu ise 2017-2018 eğitim öğretim yılında Malatya ilinde bulunan Sadiye Ünsalan Ortaokulu, Vali Galip Demirel Ortaokulu, Sümer Ortaokulu, Feyzullah Taşkınsoy Ortaokullarındaki öğrencilerdir. Örneklem grubu, dört okuldan birbirine denk 35' er kişilik sınıfların seçilmesiyle elde edilmiştir. Anket 420 öğrenciye uygulanmıştır.

3.4. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada yer alan nitel veriler kaynak tarama yolu ile nicel veriler ise araştırmacı tarafından hazırlanmış, öğrencilere uygulanan anket yolu ile toplanmıştır. Anket formu iki bölümden oluşturulmuştur. İlk bölümde öğrencilerin demografik özelliklerini tespit etmek amacıyla 6 sorudan oluşan çoktan seçmeli kısmı yer almaktadır. İkinci bölümde ise ortaokul kademesinde müzik eğitimi gören öğrencilerin popüler ezgilerin kullanımına yönelik yaklaşımlarını ölçmek amacıyla 35 soru ve 5' li likert derecelendirmesinden oluşan kısım yer almaktadır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Ankette yer alan soruların yanıtları incelenmiş, elde edilen bulgular değerlendirilirken SPSS Veri analizi programı kullanılarak, yüzdeler grafikleri oluşturulmuştur. Elde edilen istatistiksel veriler sonucunda ulaşılan bulgular, mevcut durum doğrultusunda yorumlanmıştır. Ankette bulunan ilk üç soru bireylerin, kişisel bilgilerini, sonraki üç soru müziksel beğeni ve tercihlerini, otuz beş soru ise bireylerin popüler ezgilerin kullanımına yönelik yaklaşımlarını ölçmek amacıyla düzenlenmiştir.

4. BÖLÜM

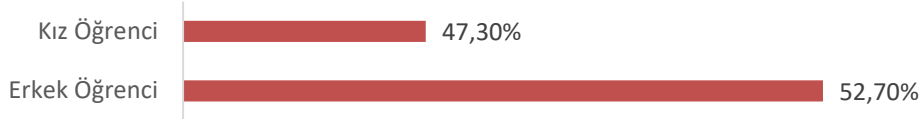
BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma sürecinde elde edilen bulgular ve bu doğrultuda geliştirilen yorumlara yer verilmektedir.

4.1. Demografik Bulgu ve Yorumlar

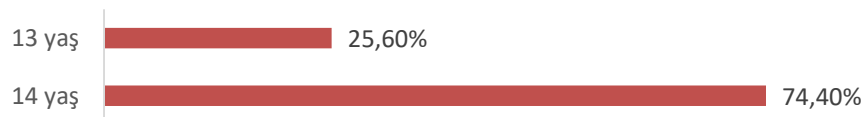
Anketin bu bölümünde, bireylerin cinsiyet, yaş gibi kişisel bilgileri ile okulların katılım durumları, ayrıca bireylerin müziksel beğeni ve tercihlerine yönelik yanıtları incelenmiştir.

Grafik 1. Örneklem Grubunu Oluşturan Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Grafik 1 incelendiğinde erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla ankete katılımı daha yoğundur. Dolayısıyla sınıfları oluşturan bireylerin çoğunluğunu erkek öğrenciler oluşturmaktadır diyebiliriz.

Grafik 2. Örneklem Grubunu Oluşturan Bireylerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Grafik 2 de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 13 ve 14 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Grafikteki istatistik sonucuna göre öğrencilerin %

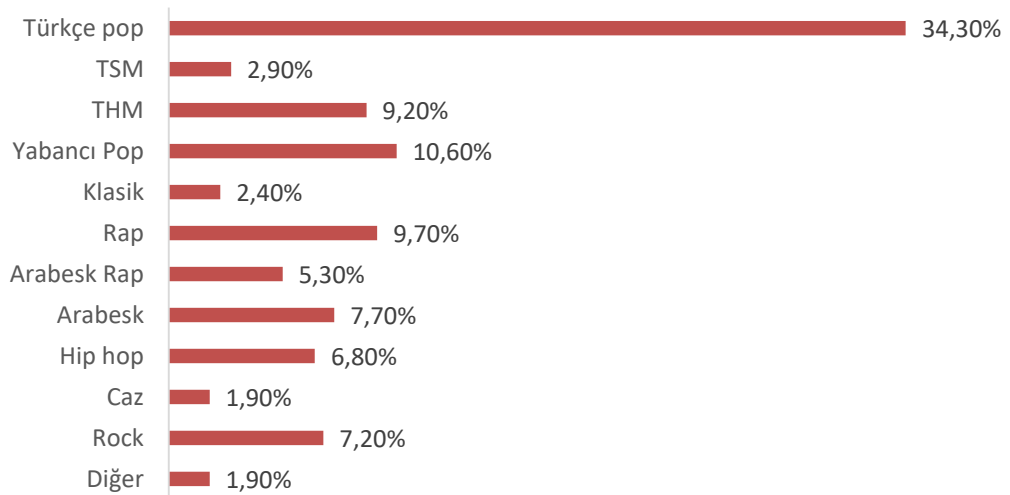
74, 40'lık gibi büyük bir çoğunluğu 14 yaşındadır. Bu çerçevede 8. Sınıf öğrencilerinin genelinin 14 yaşında olduğu ancak 13 yaşında öğrencilerinde bu sınıflarda yer aldığı görülmüştür.

Grafik 3. Kurumların Katılım Durumları

Grafik 3'te kurumların katılım durumlarına bakıldığında, hemen her kurumun oranlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Ancak % 28, 50'lik az bir oran farkı ile Sadiye Ünsalan Ortaokulu'nun ankete daha yoğun bir katılım sağladığı görülmektedir.

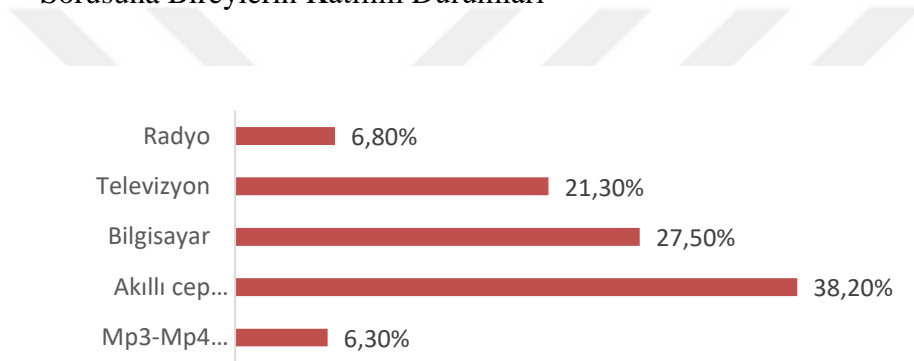
Grafik 4. “Öncelikle Tercih Ettiğiniz ve Severek Dinlediğiniz Müzik Türü Hangisidir” Sorusuna Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 4'te bireylere en çok tercih ettikleri ve severek dinledikleri müzik türü sorulmuştur. Grafik incelendiğinde, bireylerin birçok müzik türünü tercih ettikleri ve

dinledikleri söylenebilir. Ancak 13 ve 14 yaşındaki 8. Sınıf öğrencilerinin % 34,30'luk bir oranla Türkçe Pop türünü tercih ettikleri ve daha sıklıkla dinledikleri gözlenmiştir. Ayrıca bu yaş grubunun Türkçe popu takiben % 10,60'lık bir oranla Yabancı popu, % 9,70'lik bir oranla Rap türünü, % 9,20 oranıyla da Türk Halk Müziği türünü tercih ettikleri ve sevdikleri görülmüştür. Bu bağlamda bu yaş grubundaki bireylerin azda olsa her türü dinledikleri ama büyük oranda pop müzik türüne büyük ilgi duydukları gözlenmiştir. Ayrıca Caz müzik, Klasik müzik ve Türk Sanat Müziği türlerini çok az tercih ettikleri ve dinledikleri de dikkat çeken bir sonuçtur.

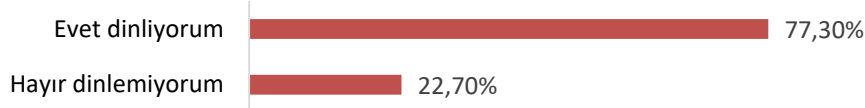
Grafik 5. “Müzik Dinlerken Daha Çok Hangi Medya Aracını Kullanırsınız” Sorusuna Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 5 incelendiğinde, bireylerin medya araçlarından, büyük oranda akıllı cep telefonunu tercih ettikleri görülmektedir. Ayrıca ulaşılabilirliği açısından bilgisayar ve televizyon araçlarının akıllı cep telefonunu takip ettiği belirlenmiştir. Bu doğrultuda bu yaş grubundaki bireylerin, akıllı cep telefonlarına her an her yerde ulaşmalarının daha çabuk olduğunu ve akıllı telefonların günümüzde artık bir müzik dinleme aracı haline geldiğini söyleyebiliriz.

Genel olarak bakıldığında bireylerin her medya aracından müzik dinlediğini gözlemlenmiştir ancak son yıllarda bireyler Mp3 ve Mp4 çalar gibi müzik dinleme araçlarının eskisi kadar kullanılmadığı belirtmişlerdir. Radyo aracı ise çok az bir oranla müzik dinleme aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda teknolojinin ilerlemesi ile çağın getirdiği medya araçlarının da değişmekte olduğunu söylemek mümkündür.

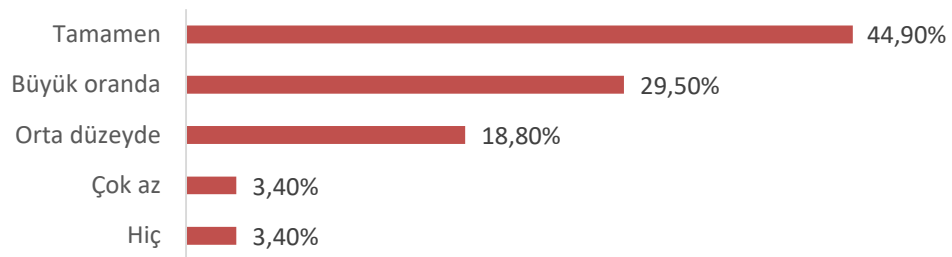
Grafik 6. “İnternet Bağlantısı İle Sosyal Medya Üzerinden Müzik Dinler misiniz” Sorusuna Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 6’da görüldüğü üzere, bireylerin sosyal medya mecrasında % 77,30 gibi büyük bir oranla müzik dinledikleri görülmektedir. Sosyal medyadan müzik dinlemeyen bireylerin oranı ise % 22,70’lik gibi bir oranla az sayıdadır. Hayatımızı büyük bir oranda etkisi altında bırakan sosyal medya unsuru, müzik dinleme anlamında da günümüzde büyük bir yer edinmeye başlamıştır diyebiliriz.

4.2. Popüler Ezgilerin Kullanımına Yönelik Yaklaşımların Bulgu ve Yorumları

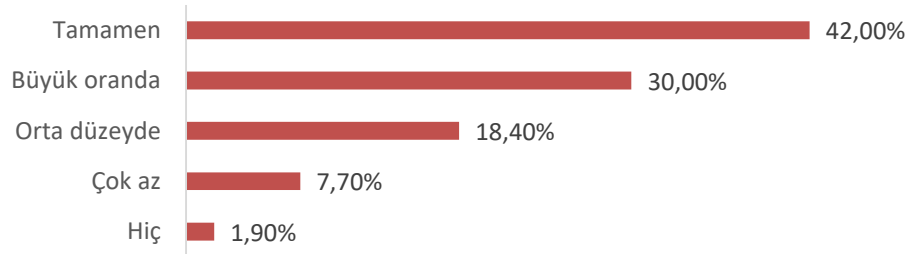
Grafik 7. “Müzik Dersi Kapsamında Popüler Müzik İlgimi Çeken Bir Müzik Türüdür” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

“Popüler müzik ilgimi çeken bir müzik türüdür görüşüne hangi oranda katılırsınız” sorusuna yönelik örneklem görüşlerinin sergilendiği grafik 7 incelenecek olursa, bireylerin büyük oranda olumlu bir yaklaşımın sergilediği görülecektir. Elde edilen verilere göre öğrenciler, % 44,90’lık bir oranda popüler müziğin ilgilerini en çok çeken müzik türü olduğunu belirtmişlerdir. Bu oranı % 29,50 oranıyla yine büyük bir

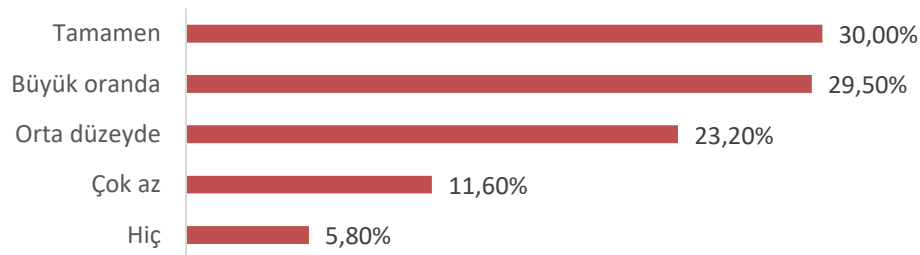
rakam takip etmektedir. Dolayısıyla bireyler toplamda % 74,4 lük bir rakamla popüler müziği açık ara dinlediklerini belirtmişlerdir. Günümüzde bu yaş grubundaki bireylerin popüler müziği sıklıkla takip etmeleri, bu türün son yıllarda daha da dikkat çekmeye başlamasında ve artışında etkili olduğunu söylemek mümkündür. Bu verilere göre, 8. Sınıf öğrencilerinin çok büyük bir kısmının popüler müziğe karşı ilgilerinin oldukça fazla olduğu görülmektedir.

Grafik 8. “Müzik Dersi Kapsamında “Popüler Müzik” Dinlemekten Hoşlandığım Bir Türdür” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

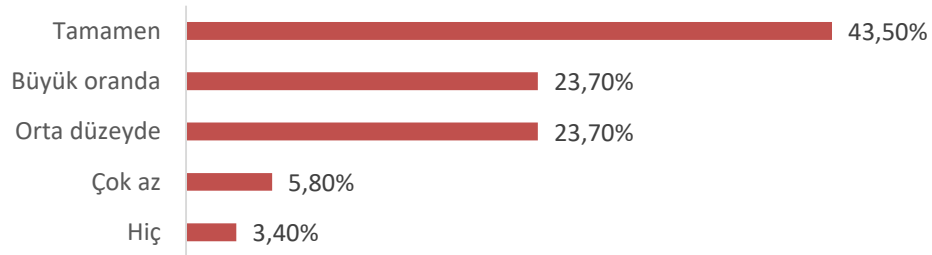
Grafik 8 incelendiğinde bireylerin % 72,00 oranındaki büyük bir çoğunluğu popüler müzikten hoşlandığını belirtmiştir. Orta düzeyde yanıt verenler % 18,40 iken, çok az yanıtını verenler % 7,70, hiç yanıtını verenler ise % 1,90 oranındadır. Bu verilere göre ortaokul kademesindeki 8. Sınıf öğrencilerinin büyük bir kısmının popüler müzikten büyük oranda hoşlandığı görülmektedir.

Grafik 9. “Müzik Dersinde Öğretilen Popüler Ezgilerin, Eğlence Amaçlı Olduğunu Düşünürüm” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

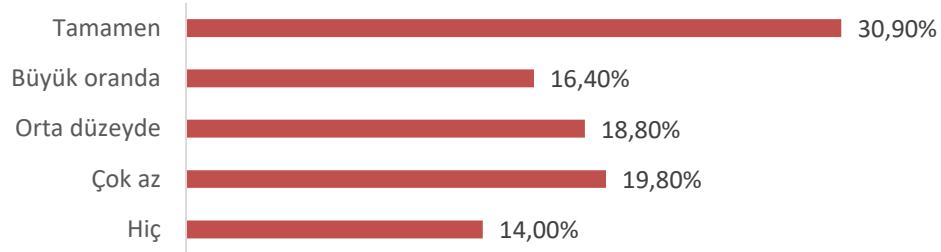
Grafik 9 da bireylere, müzik dersinde öğretilen popüler ezgilerin eğlence amaçlı olduğunu düşünüp düşünmedikleri sorulmuştur. Elde edilen verilere göre bu yaş grubundaki öğrencilerin % 59,5 gibi yüksek bir orandaki çoğunluğu, derste öğretilen popüler ezgilerin eğlence amaçlı olduğunu düşünmektedir. Bunun yanında % 23,20 oranındaki orta düzeyde yanıtını veren bireylerin cevabı da dikkat çekmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun cevapları, müzik eğitimi esnasında öğretilen popüler ezgilerin eğlence amaçlı olduğu yönündedir. Buna göre popüler müziğin bireyler tarafından eğlenme amaçlı algılandığını söyleyebiliriz.

Grafik 10. “Popüler Ezgi Kullanımı, Müzik Dersinin Kolay Anlaşılmasında Yardımcı Bir Rol Üstlenir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

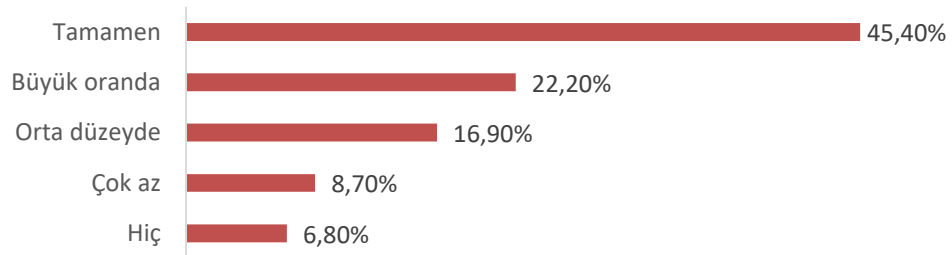
Grafik 10 incelendiğinde, öğrenciler, popüler ezgi kullanımının müzik dersinin kolay anlaşılmasında yardımcı bir rol üstlendiğine oldukça olumlu yanıtlar vermişlerdir. Grafikte tamamen ve büyük oranda yanıtını verenlerin toplamı % 67,20'dir. Dolayısıyla bireylerin büyük bir çoğunluğu, popüler ezgiler ile müzik dersini daha kolay anlayabildiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca orta düzeyde diyenlerin oranı da % 23,70 oranıyla dikkat çekmektedir. Popüler ezgiler gündelik hayatta sık sık dinlenilmesi, bu ezgilerin müzik eğitiminde kullanılması öğrencilerin hazır bulunmuşluğu nedeniyle müzik dersinin ve kullanılan popüler ezgilerin hem daha çabuk anlaşılmasını hem de zamandan tasarruf edilmesini sağlamıştır, diyebiliriz. Bu açıdan popüler ezgilerin kullanımının, müzik dersini anlamaya olumlu yönde etkisi olduğunu söylemek mümkündür.

Grafik 11. “Müzik Eğitimi Kitaplarında Yer Alan Popüler Ezgiler Genelde Beğeni Toplar” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 11 incelendiğinde bireyler, müzik eğitimi kitaplarında yer alan popüler ezgilerin yakın oranlarda hem beğenildiğini ve hem de beğenilmediğini belirtmişlerdir. Bu görüşe olumlu bakanların oranının toplamı % 47,30 iken, bu görüşe orta düzeyde görüş bildirenlerin oranı da % 18,70 gibi bir rakamla dikkat çekmektedir. Grafik sonucuna göre, 8. Sınıf öğrencileri müzik kitabında bulunan popüler ezgilerin beğeni toplaması konusunda az bir farkla olumlu yanıt sergilemişken aynı zaman da oransal taban da yakın görüşler de sergilemişlerdir.

Grafik 12. “Müzik Dersinde Popüler Ezgi Kullanımı Oldukça Önemli ve Gereklidir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 12 de bireylerin, müzik dersinde popüler ezgi kullanımının önemli ve gerekli olup olmadığı konusunda görüşleri incelenmiştir. Ortaya çıkan verilere göre öğrencilerin % 45,40’lık bölümü tamamen yanıtını verirken % 22,20’lik bölümü de büyük oranda yanıtını belirtmişlerdir. Bu çerçevede bireyler, popüler ezgilerin müzik eğitiminde kullanımının oldukça önemli ve gerekli olduğunu düşünmektedirler. Ayrıca

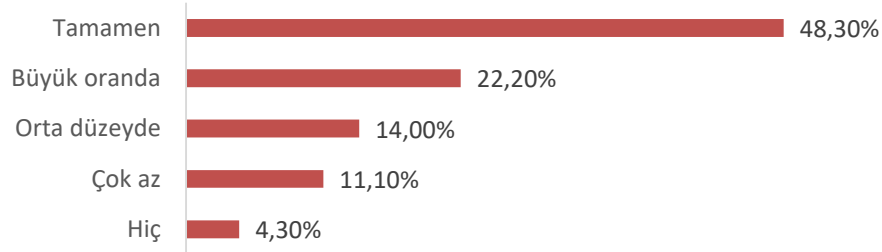
popüler ezgilerin sadece tek bir türü ifade etmediğini belirtmekte yarar vardır. Dolayısıyla bireyler her türün popüler ezgilerinin müzik eğitiminde kullanımının gerekli ve önemli olduğunu belirtmişlerdir diyebiliriz. Çağımızda genç kitlenin popüler müzik unsuru ile oldukça iç içe oldukları düşünüldüğünde, bu unsurların müzik eğitiminde yer almasının bireylerin hayatlarının içerisinde buldukları bazı unsurlarla bağ kurması mümkündür.

Grafik 13. “Müzik Dersinde Popüler Ezgilerin Olmaması Üzücüdür” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

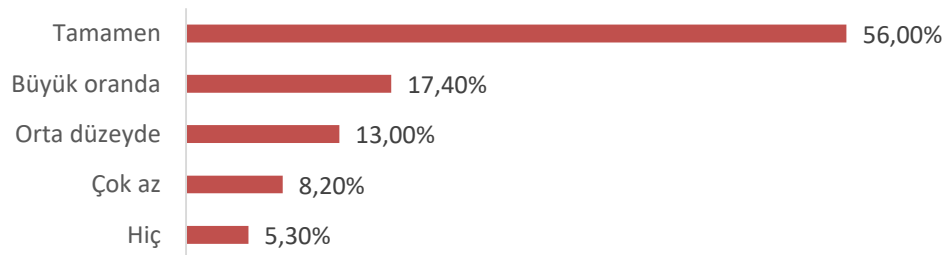
Grafik 13 incelendiğinde bireyler, müzik dersinde sevilen popüler ezgilerin olmaması üzücüdür, görüşüne çok yakın oranlarda yanıt belirtmişlerdir. Bireylerin % 25,10'luk bölümü bu görüşe tamamen yaklaşımını sergilemişken, % 19,30'luk bir oranı da büyük oranda bir katılım sergilemiştir. Dolayısıyla bu görüşe olumlu yaklaşanların toplamda oranı % 44,40'tır. Bunun yanında % 17,40 oranı ile çok az yanıtını verenler ve % 15,90 oranı ile hiç yanıtını verenlerin oranları da dikkat çekicidir. Grafik verileri sonucunda, öğrenciler, popüler ezgilerin müzik dersinde olmamasına büyük oranda üzülürken, bu orana yakın kısmı da popüler ezgilerin olmamasına üzülmemektedir. Buradan yola çıkılarak, bireyler müzik eğitiminde popüler ezgilerin olması konusunda gereklilik görürken, popüler ezgilerin olmamasına üzülmeye eğilimlerinin oranı farklılık göstermektedir.

Grafik 14. “Müzik Dersinde Popüler Ezgiler İle Şarkı Öğretiminin Yapılması Şarkıların Hem Çabuk Hem de Daha Kolay Öğrenilmesini Sağlar” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

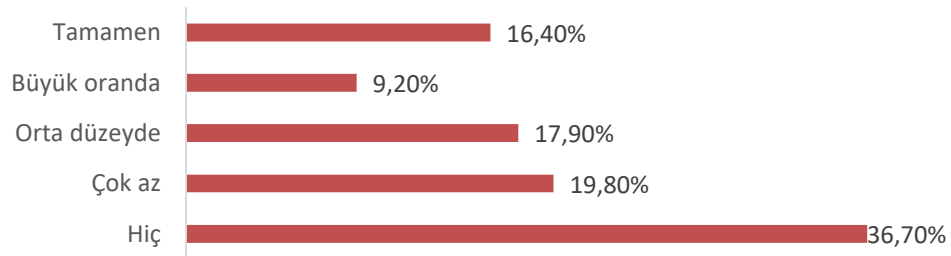
Grafik 14’te müzik dersinde popüler ezgiler ile şarkı eğitiminin yapılmasının şarkının hem daha çabuk anlaşılması hem de kolay öğrenilmesi üzerindeki etkileri incelenmiştir. Ortaya çıkan verilere göre, öğrencilerin % 70,50 oranla büyük bir çoğunluğu popüler ezgiler ile şarkı eğitiminin yapılmasının şarkıların daha çabuk ve daha kolay öğrenilmesi görüşüne oldukça olumlu yaklaşmışlardır. Orta düzeyde diyenlerin oranı % 14,00 iken bu görüşe çok az yanıtını verenlerin oranı % 11,10, olumsuz bakanların oranı da % 4,30’da kalmıştır. Bu çerçevede popüler ezgileri kullanarak şarkı eğitiminin yapılmasının şarkının daha rahat anlaşılmasına, öğrenilmesine, başarının artmasına, bireylerin derse bakış açısını değiştirmesine ve bireylerin müzik eğitimine katılım sağlamasına büyük katkılar sağlayacağı söylemek mümkündür.

Grafik 15. “Müzik Dersinde Diğer Müzik Türleri İle Beraber Popüler Müzik Türleri de Sıklıkla Yer Almalıdır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

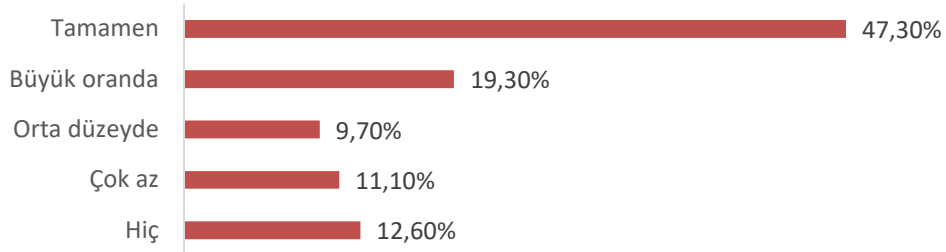
Grafik 15’de örneklem grubunu oluşturan bireylerin yanıtlarına bakıldığında, bireyler, müzik dersinde diğer müzik türleri ile beraber popüler müzik türleri de sıklıkla yer almalıdır görüşüne % 73,40 oranında oldukça olumlu yanıtlar belirtmişlerdir. Bu görüşe orta düzeyde yanıtını verenlerin oranı da % 13,00’tür. Buna göre öğrencilerin, müzik dersinde diğer müzik türleri ile beraber popüler müzik türlerinin de sıklıkla yer alması gerektiğini ifade ettiklerini görmekteyiz. Dolayısıyla bireylerin müzik dersinde, tüm müzik türlerine yer verilmesini istedikleri anlaşılırken, popüler ezgilerin örneklerine de daha fazla yer verilmesini istediklerini görülmektedir.

Grafik 16. “Müzik Dersinde Kullanılan (Söylenen, Çalınan vb.) Popüler Ezgiler Sıkıcıdır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

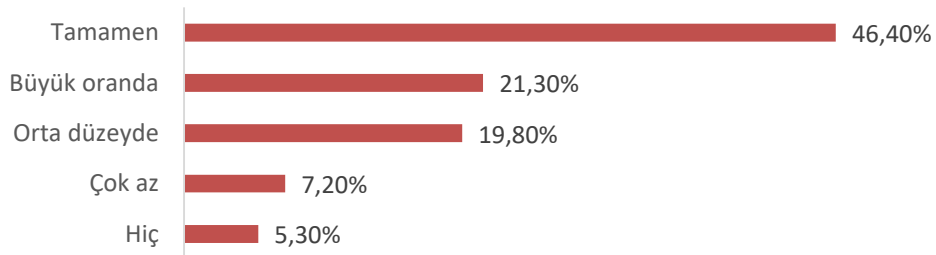
Grafik 16 incelendiğinde bireyler müzik dersinde söylenen veya çalınan vb. etkinlikler sıkıcıdır görüşüne % 36,70 oranla hiç, % 19,80 oranında çok az yanıtını belirtmişken, % 17,80 oranında orta düzeyde yanıtını belirtmişlerdir. Buna göre bireylerin büyük bir bölümü bu etkinliklerden sıkılmadıklarını belirtmişlerdir. Buna karşın, tamamen ve büyük oranda görüşünü belirten öğrenci sayısı da toplamda % 25,60 oranındadır. Bu verilere göre öğrencilerin az bir kısmı ise bu etkinliklerden sıkılmaktadır. Dolayısıyla bireylerin genel olarak popüler ezgileri çalma, söyleme vb. etkinliklerden sıkılmadıklarını, bireylerin bu etkinliklerden hoşlandıklarını söyleyebiliriz.

Grafik 17. “Müzik Dersinde Popüler Ezgilerin Kullanımı Müzik Dersinin Daha Zevkli ve Akıcı Geçebilmesi İçin Gereklidir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 17’de müzik dersinde popüler ezgilerin kullanımının, müzik dersinin daha zevkli ve akıcı geçebilmesi açısından gereklidir görüşünün yanıtları incelenmiştir. Bireyler popüler ezgilerin kullanımı ile müzik dersinin daha zevkli ve akıcı geçmesi görüşüne % 47,30 oranında tamamen, % 19,30 büyük oranda yanıtını belirtmişlerdir. Grafikten çıkan sonuca göre, bireyler bu görüşe oldukça olumlu yaklaşmışlardır. Buna göre popüler ezgilerin müzik dersini daha zevkli ve akıcı hale getirdiği bu sayede öğrencilerin müzik dersine daha büyük katılım sağlayarak verimliliklerini artırdıklarını söylemek mümkündür.

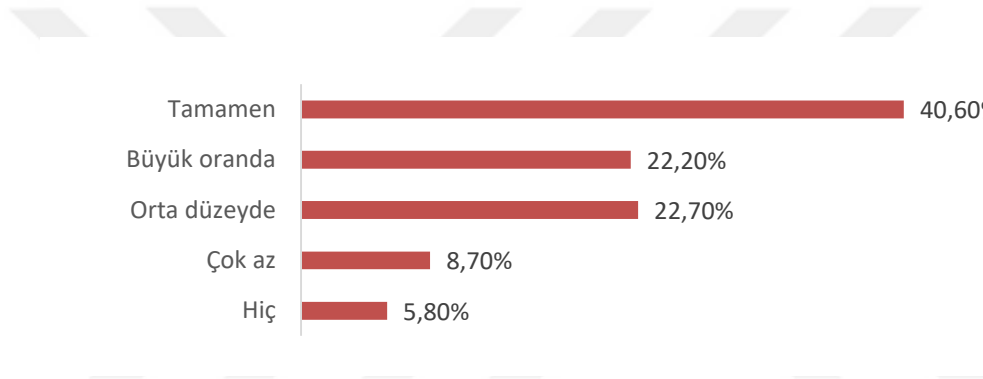
Grafik 18. “Müzik Dersinde Bilinen Popüler Ezgileri Söyleme Fırsatı Bulmak, Derse Olan İlgiyi Artırır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 18 incelendiğinde bireyler müzik dersinde bilinen popüler ezgileri söyleme fırsatını bulmanın derse ilgiyi artıracak görüşüne oldukça olumlu yanıtlar vermişlerdir. Grafik sonucuna bakıldığında, bu görüşe olumlu yanıt verenlerin toplamı % 67,70 iken orta düzeyde cevap verenler % 19,80, çok az yanıtını verenler % 7,20, hiç

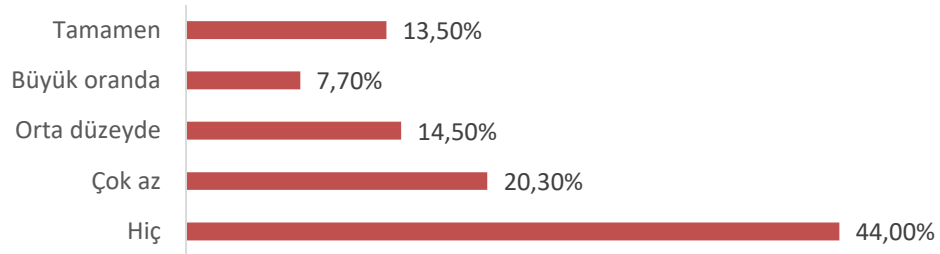
yanıtını verenler ise % 5,30 oranlarındadır. Buna göre, bireyler müzik dersinde bilinen popüler ezgileri söyleme fırsatı bulmanın, derse olan ilgiyi artırdığını düşünmektedirler. Ayrıca özellikle bu yaş grubundaki bireylerin şarkı söylemeyi sevme eğilimleri olduğundan ve popüler müziğe farklı bir ilgi duyduklarından, popüler ezgileri müzik dersinde seslendirmenin öğrencilerin derse ilgilerinin artmasına ve derste daha aktif hale gelmelerine katkı sunacağını söylemek mümkündür.

Grafik 19. “Müzik Dersinde Müzik Aletiyle Popüler Ezgileri Çalma ya da Söyleme Fırsatı Bulmak, Derse Olan İlgiyi Arttırır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

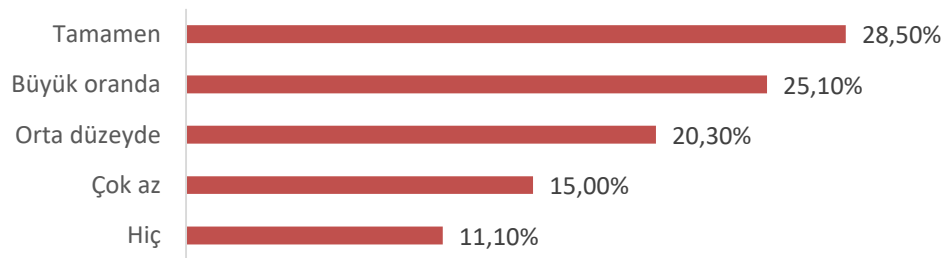
Grafik 19 incelendiğinde, bireyler müzik dersinde müzik aleti ile popüler ezgileri çalma ve söyleme fırsatı bulmanın derse olan ilgi artıracağı görüşüne % 40, 60 ile tamamen % 22,20 ile büyük oranlarda olumlu yaklaşımlar sergilemişlerdir. Orta düzeyde yanıtını verenler % 22,70 iken çok az ve hiç yanıtını verenlerin toplamı % 14,5 oranındadır. Dolayısıyla bireylerin bu görüşe % 62,80 oranıyla oldukça olumlu yaklaşımlar sergiledikleri görülmektedir. Genel olarak bakıldığında toplumumuzda çalgı çalabilme merakı oldukça fazladır. Aileler çalgı eğitiminin erken yaşta gerçekleşmesi konusunda günümüzde oldukça bilinçlenmiştir. Bu sebeple bireyler çalgı ile derste kendini ifade ederek derse olan dikkatlerini artırma fırsatı bulabilirler. Tüm grafiklerden çıkan sonuçlarda, bireylerin, popüler ezgilere ilgilerinin yoğun olduğu düşünüldüğünde, popüler ezgilerin kullanımı ile çalgı eğitimi desteklenebilir.

Grafik 20. “Müzik Dersinde Popüler Ezgi Etkinliklerine Zorunlu Olması Sebebiyle Katılım Sağlanır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 20 incelendiğinde, bireyler, müzik dersinde popüler ezgi etkinliklere zorunlu katılım sağlanması konusunda toplamda % 64,30 oranıyla çok az ve hiç yanıtlarını belirtmişlerdir. Buna karşın, tamamen ve büyük oranda yanıtını veren bireylerin oranlarının toplamı % 21,2'dir. Grafikten çıkan sonuca göre öğrenciler müzik dersinde popüler ezgi etkinliklerine zorunlu katılmadıklarını belirtmişlerdir. Buna göre bireylerin, popüler ezgi etkinliklerini yapmaktan zevk aldıklarını söylemek mümkündür.

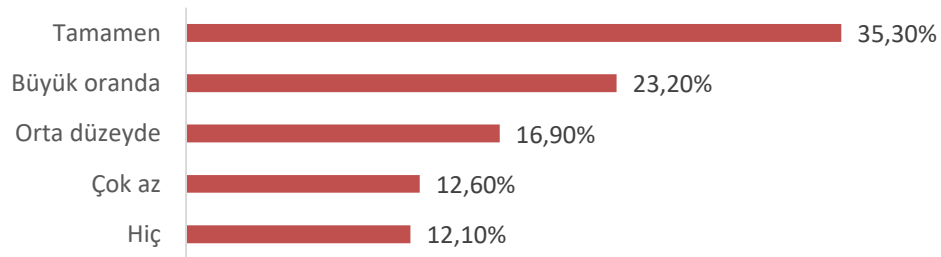
Grafik 21. “Müzik Dersinde Kullanılan Popüler Ezgiler, Bireyin Kendini İfade Etmesine İmkân Tanır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 21’de, müzik dersinde kullanılan popüler ezgiler bireyin kendini ifade etmesine imkân tanır görüşüne, bireylerin yanıtları incelendiğinde, katılımcılar % 28,50 oranında tamamen, % 25,10 oranı ile büyük oranda yanıtlarını vermişken, % 20,30 oranında orta düzeyde, % 15,00 oranında çok az ve % 11,10 oranında hiç yanıtını vermişlerdir. Dolayısıyla bu görüşe olumlu yaklaşanları oranı % 50,60 oranı ile oldukça olumludur. Bireyler popüler ezgilerin kullanımı ile kendilerini ifade etme imkânı bulduklarını belirtmişlerdir. Bu doğrultuda, öğrencilerin günlük hayatta sıklıkla

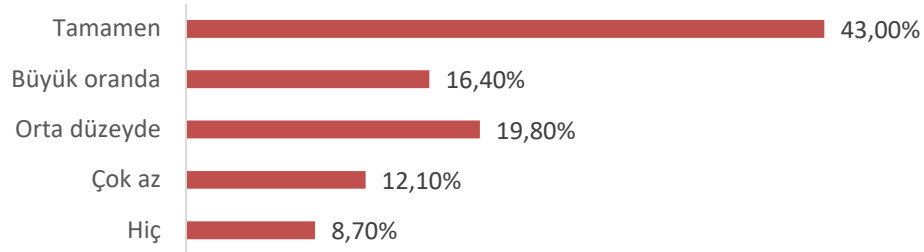
dinledikleri ve seslendirdikleri eserleri sınıf içerisinde söyleme ve çalma şansı bularak derse hem daha fazla katılım sergilediklerini hem de içe dönük bireylerin kullanılan popüler ezgiler sayesinde sınıf içinde kendilerini ifade etme olanağı bularak bu tür etkinliklere katılım sağlayacaklarını söyleyebiliriz. Dolayısıyla popüler ezgilerin, öğrencilerin kendilerini ifade etmesine büyük oranda katkı sağladığı söylenebilir.

Grafik 22. “Müzik Dersinde Verilen, Popülerlikle İlgili Araştırma ve Ödevleri Yapmak Zevklidir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

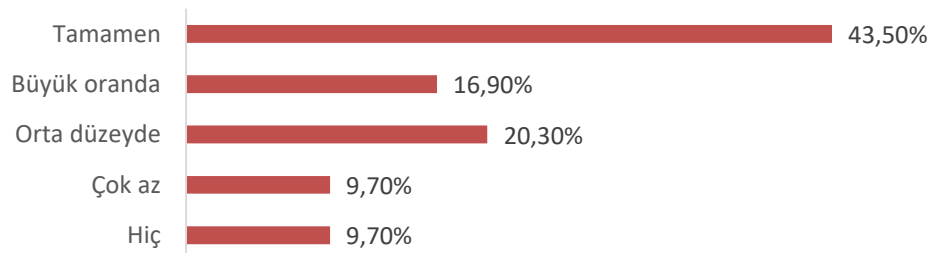
Grafik 22’deki sonuçlara göre bireyler, popülerlikle ilgili araştırma ve ödevleri yapmak zevklidir görüşüne oldukça olumlu yaklaşmışlardır. Grafik incelendiğinde bu görüşe tamamen görüşünü sergileyen kişi sayısının oranı % 35,30 iken büyük oranda yanıtını verenlerin oranı % 23,20’dir. Bireylerin % 16,90’lık oranı da orta düzeyde cevabını vermiştir. Çok az yanıtını verenler % 12,60 oranında, hiç yanıtın verenler % 12,10 oranındadır. Anket çerçevesinde katılımcıların çoğunluğunun müzik dersinde popülerlikle ilgili araştırma ve ödevleri zevk alarak yaptıkları söylenebilir.

Grafik 23. “Müzik Dersine Yoğun İlgi Duymayan Öğrenciler Dahi, Popüler Ezgi Kullanımı Sayesinde Derse Katılım Sağlar” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

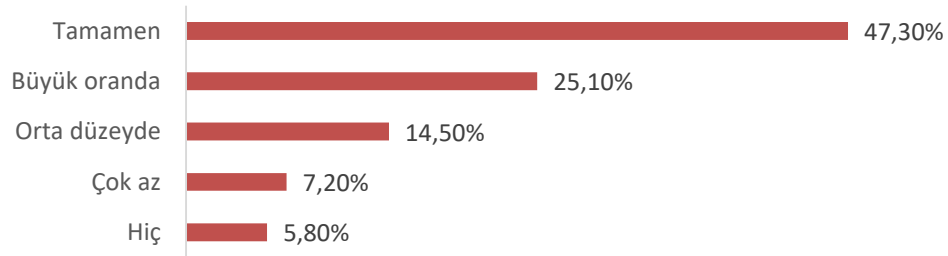
Grafik 23 incelendiğinde, bu görüşe katılanların sayısının oranının oldukça fazla olduğu görülmektedir. Grafiğe göre bireyler, bu görüşe % 43,00 oranında tamamen, % 16,40 büyük oranda yanıtlarını vermişlerdir. Dolayısıyla bu görüşe olumlu yaklaşanların oranı toplamda % 59,40'tır. Buna karşın orta düzeyde cevap verenlerin oranı % 19,80, çok az yanıtını verenler % 12,10 ve hiç yanıtını verenler % 8,7 oranındadır. Bu sonuçtan yola çıkılarak bireyler, müzik dersine yoğun ilgi duymayan öğrencilerin dahi, popüler ezgi kullanımı sayesinde derse katılım sağlar görüşüne oldukça büyük oranlarda olumlu katılım sergilemişlerdir. Buna göre müzik dersine yoğun ilgi duymayan öğrencilerin sevdikleri, yaşamlarında sıklıkla bulunan ve kendilerini daha rahat ifade etmelerini sağlamada bir araç olarak gördükleri popüler ezgilerin, hem müzik dersine hem de bireylerin derse ilgilerini yoğunlaştırmasına ve bireylerin derse etkili katılım sergilemesine olumlu katkılar sağladığını ve sağlayacağını söylemek mümkündür.

Grafik 24. “Müzik Dersinde Kullanılan Popüler Ezgiler, Bireyi Motive Ederek Çalgı Öğrenmeye Teşvik Edebilir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

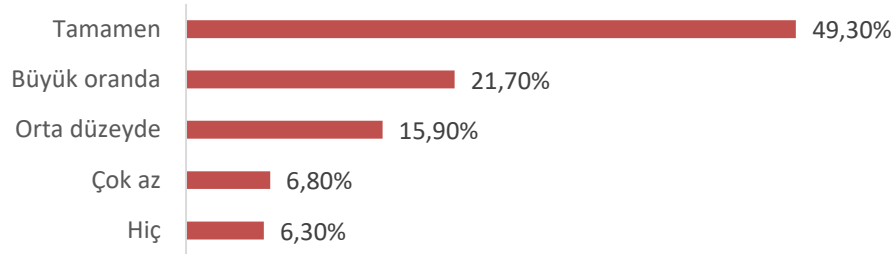
Grafik 24 incelendiğinde, bireyler müzik dersinde kullanılan popüler ezgiler bireyi motive ederek çalgı öğrenmeye teşvik edebilir görüşüne oldukça olumlu yaklaşım sergilemişlerdir. Grafik sonucuna göre bireyler bu görüşe % 43,50 oranında tamamen, % 16,90 oranında büyük oranda yanıtını vermişken, orta düzeyde yanıtını verenlerin oranı %20,30, çok az diyenlerin oranı % 9,70, hiç diyenlerin oranı da % 9,70 oranındadır. Bu bağlamda müzik dersinde popüler ezgilerin kullanımının öğrenciyi motive ederek öğrencilerin çalgı öğrenimine olumlu yönde etki ettiği ifade edilebilir. Çalgı öğreniminde, özellikle popüler şarkıların çalınması isteği amaç olduğundan müzik dersinde kullanılan popüler ezgilerin, öğrencileri çalgı merakına ittiğini de söylemek mümkündür.

Grafik 25. “Müzik Dersinde Kullanılan Popüler Ezgilerin Çeşitliliği, Kültürel Zenginliğin Bir Yansımasıdır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

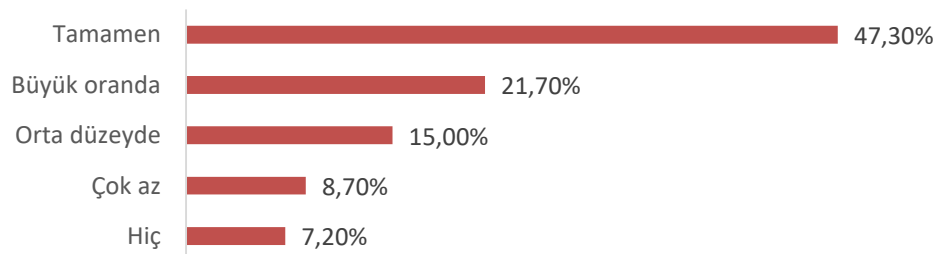
Grafik 25 incelendiğinde bireyler “Müzik dersinde kullanılan popüler ezgilerin çeşitliliği, kültürel zenginliğin bir yansımasıdır” görüşüne oldukça olumlu yaklaşım sergilemişlerdir. Sonuçlara bakıldığında öğrencilerin % 47,30’luk oranındaki büyük bir çoğunluğu tamamen yanıtını, % 25,10’luk oranı da büyük oranda yanıtını vermiştir. Orta düzeyde yanıtını verenler % 14,50 iken, çok az yanıtını verenler % 7,20, hiç yanıtını verenler % 5,80 ile çok az orandadır. Buna göre müzik dersinde kullanılan ve kullanılabilecek popüler ezgilerin çeşitliliği, bireyler için kültürel zenginliğin bir yansımasıdır. Ülkemizdeki müzik türleri ve bunların içeriğindeki kültürel güzellikler, zengin usul ve üslupları düşünüldüğünde, popüler ezgilerin güzel örneklerinin kullanımı bireylerin farklı bakış açıları ile müzik dersine yaklaşımlarını etkileyebilir diyebiliriz.

Grafik 26. “Müzik Dersinde Kullanılan Popüler Ezgiler Bireye Müzik Dinleme Zevki ve Seçme Alışkanlığı Kazandırır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

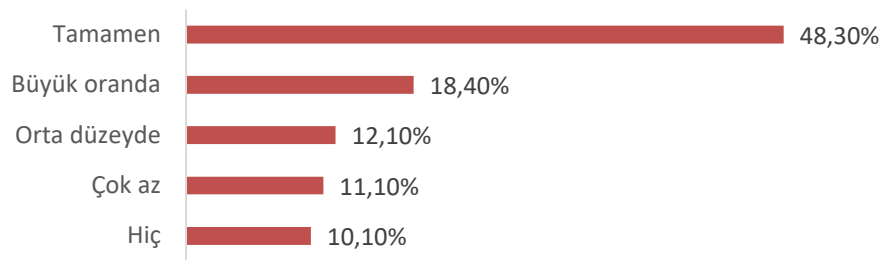
Grafik 26’da “Müzik dersinde kullanılan popüler ezgiler bireye müzik dinleme zevki ve seçme alışkanlığı kazandırır” görüşüne bireylerin verdikleri yanıtlar incelendiğinde, bireyler bu görüşe % 49,30’luk bir oranla oldukça olumlu yaklaşım sergilemişlerdir. Büyük oranda yanıtını verenler ise 21,70 oranındadır. Dolayısıyla bu görüşe olumlu yanıtını verenlerin toplamı % 71,00 oranıyla oldukça fazladır. Buna göre popüler kültür ile iç içe olan bu yaştaki bireylerin, bu kadar farklı müzik türü ve onların içerikte seçkin olmayan örnekleri mevcutken, müzik eğitiminde kullanılan seçkin popüler eserlerin bireylere müzik kültürü, dinleme zevki ve doğru müziği seçme açısından büyük katkılar sağladığı görülmektedir. Anket sonucuna göre müzik dersinde popüler ezgilerin bireylere müzik dinleme zevki ve seçme alışkanlığı kazandırdığını söylemek mümkündür.

Grafik 27. “Müzik Dersinde Öğretilen Müfredat Dışındaki (Güncel) Popüler Ezgiler, Derse İlgimi Arttırır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 27 incelendiğinde bireyler, müzik dersinde müfredat dışındaki (güncel) popüler ezgilerin derse ilgilerini artırdığı görüşüne büyük oranda olumlu yaklaşmışlardır. Grafik sonucuna bakıldığında öğrenciler bu görüşe % 48,30 oranında tamamen, % 21,70 büyük oranda, % 15,00 orta düzeyde yanıtını vermişken buna karşın çok az yanıtını verenlerin oranı % 8,70 hiç yanıtını verenler ise % 7,20 oranındadır. Dolayısıyla bu görüşe olumlu yaklaşanların toplam oranı % 69,00'dır. Buna göre müzik eğitimcilerinin, müzik derslerinde müfredat dışındaki güncel popüler ezgilerin kullanımı ile bireylerin derse ilgilerinin artmasına olumlu katkılar sağlayacağını söylemek mümkündür. Ayrıca bu yaşta bireyler güncel popüler ezgileri sıklıkla dinlediklerinden ve takip ettiklerinden, derse daha yoğun bir katılım sağlayacakları gibi, seçkin eserleri bularak bunları sınıf içerisinde sunmaktan büyük keyif alacaklardır.

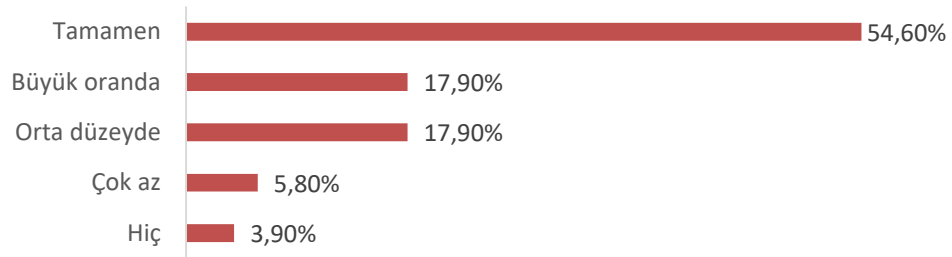
Grafik 28. “Müzik Dersinde Kullanılan Popüler Ezgiler, Ders Saatleri Dışında da Zevkle Dinlenir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 28 incelendiğinde, bireylerin müzik dersinde kullanılan popüler ezgileri ders saatleri dışında da zevkle dinlediklerinin oranı anlamlı düzeyde yüksektir. Bu görüşe tamamen yanıtını verenlerin oranı % 48,30 iken büyük oranda yanıtını verenler % 18,40 oranında yanıt vermişlerdir. Buna göre tamamen ve büyük oranda yanıt verenlerin oranının toplamı % 66,70'dir. Grafikten çıkan sonuç, bireylerin ders saati dışında popüler ezgileri zevkle dinlediklerini göstermektedir. Bunun nedeninin kitle iletişim araçlarının yoğun bir şekilde popüler unsurlara yer vermesinden ve popüler ezgilerin her an her yerde kolay ulaşılabilirliğinden olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca genç kitlenin, arkadaş ilişkilerinde popüler unsurları paylaştıkları ve birbirlerine fikir verdikleri düşünülerek ders dışı faaliyetlerde popüler ezgileri de beraber dinlemekten

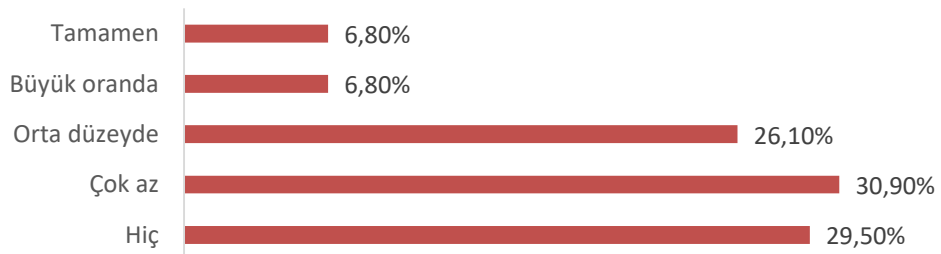
zevk aldıkları da söylemek mümkündür. Bununla beraber müzik eğitiminde kullanılan seçkin örneklerin öğrencilerin doğru müziği seçme ve seçilmiş örnekleri dinlemesine de örnek olacağı gözlerden kaçmaması gereken bir durumdur diyebiliriz.

Grafik 29. “Müzik Dersinde Popüler Ezgileri Söylemek, Çalmak vb. Etkinlikler Dersi Daha da Zevkli Hale Getirebilir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

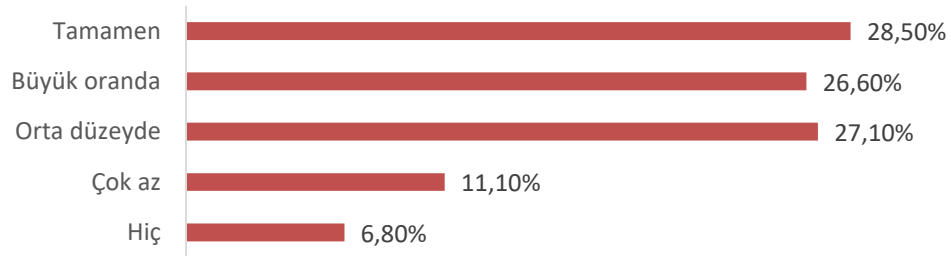
Grafik 29 da görüldüğü üzere, bireyler bu görüşe çok büyük oranlarda olumlu yaklaşım sergilemişlerdir. Grafik sonuçlarına bakıldığında bireyler % 54,60 oranında tamamen, % 17,90 oranında büyük oranda yanıtını belirtmişlerdir. Bireylerin bu görüşe toplamda katılım oranı % 72,5 oranındadır. Buna göre müzik dersinde popüler ezgilerin çalma, söyleme ve vb. etkinliklerin müzik dersini daha zevkli hale getireceği görülmektedir. Dolayısıyla bireylerin popüler etkinlikler ile dersten büyük oranda zevk alacaklarını ve müzik dersine büyük katkılar sağlayacağını söylemek mümkündür.

Grafik 30. “Müzik Dersinde Popüler Ezgileri Söylemek, Çalmak vb. Etkinlikler Müzik Dersini Zorlaştırır” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

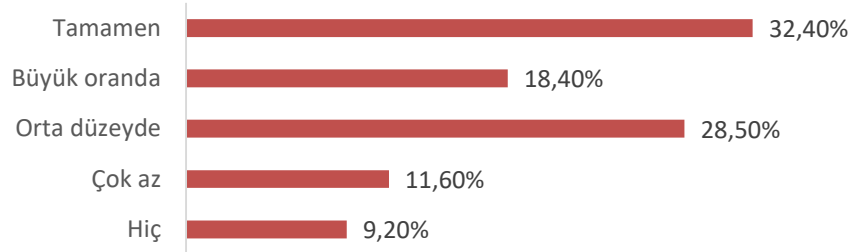
Grafik 30 incelendiğinde bireyler, “Müzik dersinde popüler ezgileri söylemek, çalmak vb. etkinlikler müzik dersini zorlaştırır” görüşüne % 60,40 oranı ile çok az ve hiç yanıtını vermişlerdir. Orta düzeyde yanıt verenlerin oranı % 26,10 iken tamamen yanıtını verenler % 6,80 büyük oranda yanıtını verenler % 6,80 oranındadır. Buna göre bireyler müzik dersinde popüler ezgileri söyleme, çalma, vb. etkinliklerin müzik dersini zorlaştırmadığını belirtmişlerdir.

Grafik 31. “Müzik Dersinde Popüler Ezgileri Çalmak Derste Başarıyı Artırabilir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

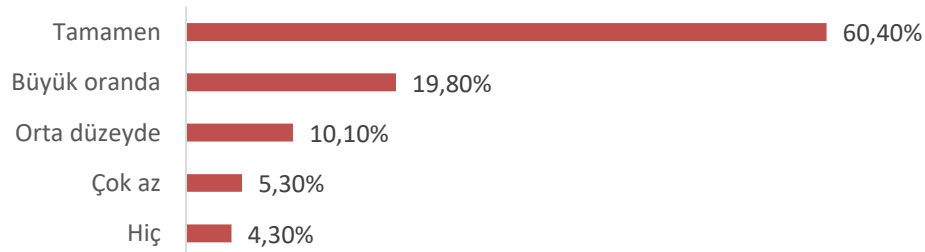
Grafik 31’de bireyler “Müzik dersinde popüler ezgileri çalmak derste başarıyı artırabilir” görüşüne büyük oranlarda olumlu yaklaşmışlardır. Grafik sonucuna göre bireyler bu görüşe % 28,50 oranında tamamen, % 26,60 oranında büyük oranda ve % 27,10 oranında orta düzeyde yanıtını belirtmişlerdir. Dolayısıyla bu görüşe toplamda katılanların oranı % 55,10’dur Bu çerçevede müzik dersinde popüler ezgileri çalmanın öğrenci başarısını artırabileceği görülmektedir. Ayrıca bireylerin popüler ezgileri çalma isteğinin yoğun olduğu da görülmektedir. Müzik dersinde zorlanan ve becerisi az olan öğrencilerin popüler ezgileri sevmesinden ve bunlara büyük ilgisi olmasından nemalanarak, çalma isteği eğilimi oluşan öğrencilerin dikkatleri çekilerek, motivasyonlarının artırılacağı, buna bağlı olarak başarılarının artırılacağı düşünülebilir.

Grafik 32. “Müzik Dersinde Popüler Ezgileri Söylemek Derste Başarıyı Artırabilir” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 32 incelendiğinde bireylerin “Müzik dersinde popüler ezgileri söylemek derste başarıyı artırabilir” görüşüne verdiği yanıtlarda anlamlı farklılıklar görülmektedir. Bireyler bu görüşe % 32,40 oranında tamamen, % 18,40 büyük oranda yanıtını vermişken, % 28,50 oranında orta düzeyde yanıtını vermişlerdir. Buradan çıkan sonuca göre, bireylerin orta düzey oranında verdikleri cevaplar büyük orandan fazla ve tamamen oranına yakın durumdadır. Buna göre bireylerin % 50,80 oranındaki yarısı bu görüşe olumlu yaklaşırken orta düzeyde fikir beyan edenlerin oranı da dikkat çekmektedir. Dolayısıyla bireylerin müzik dersinde popüler ezgileri söylemek görüşünde büyük oranda katıldıklarını söyleyebiliriz. Popüler ezgileri çalmanın yanı sıra popüler ezgileri söylemenin de derste katkı sunacağını söylemek mümkündür.

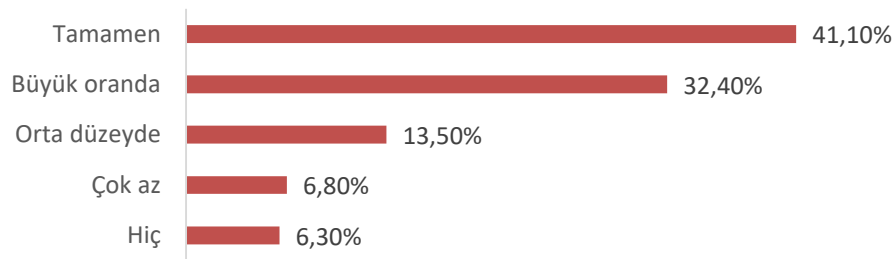
Grafik 33. “Müzik Dersinde Kullanılan Popüler Ezgiler, Bireylerin Müzik Dersini Daha da Sevmesine Katkı Sağlar” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 33 incelendiğinde, öğrencilerin % 80,20 oranındaki oldukça büyük bir kısmının popüler ezgilerin müzik dersini daha da sevdirmeye yönelik katkısının olduğunu düşünmektedirler. Grafikten ortaya çıkan sonuca bakıldığında, öğrencilerin

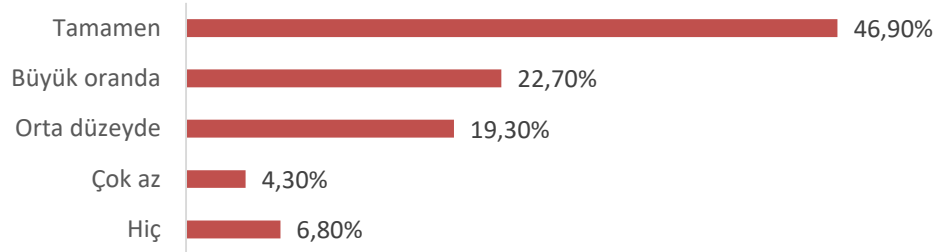
büyük bir bölümünün, popüler ezgilerin müzik dersini sevdirmeye yönelik katkısına katıldıkları görülmüştür. Bu çerçevede popüler ezgilerin müzik dersini sevdirmeye olumlu katkılar sağlayabileceği söylenebilir. Ayrıca popüler ezgilerin müzik dersini daha da sevdirmeye faydası olduğu gibi, derse motivesi düşük öğrencilerin bile bakış açılarının değişeceğini, derse sevmeye ve derse dikkat etme anlamında da büyük bir verim sağlayacağını söylemek de mümkündür.

Grafik 34. “Müzik Dersindeki Çeşitli Popüler Ezgileri Birlikte Çalmak, Sınıf İçi İletişime Olumlu Katkıda Bulunur” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

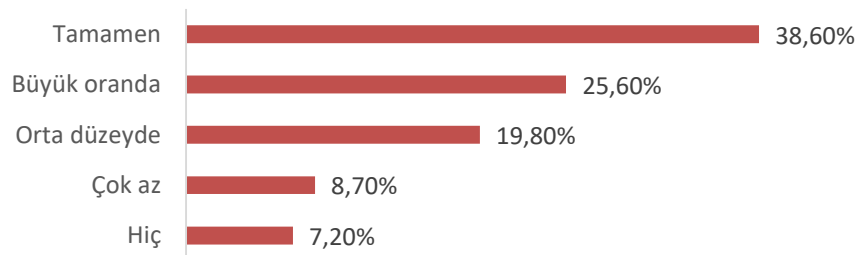
Grafik 34 incelendiğinde bireyler “Müzik dersindeki çeşitli popüler ezgileri birlikte çalmak, sınıf içi iletişime olumlu katkıda bulunur” görüşüne oldukça olumlu yanıtlar vermişlerdir. Bireyler bu görüşe % 41,10 oranında tamamen, % 32,40 büyük oranda yaklaşımını sergilemişlerdir. Dolayısıyla bu görüşe olumlu yaklaşanların tamamının oranı % 73,50’dir. Buna göre müzik dersindeki çeşitli popüler ezgileri birlikte çalmanın, sınıf içi iletişime katkıda bulunduğu söylemek mümkündür.

Grafik 35. “Müzik Dersindeki Çeşitli Popüler Ezgileri Birlikte Söylemek, Sınıf İçi İletişime Olumlu Katkıda Bulunur” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 35 incelendiğinde, bireyler bu görüşe % 46,90 oranıyla tamamen, %22,70 oranıyla büyük oranda yaklaşım sergilemişlerdir. Dolayısıyla bireyler bu görüşe toplamda % 69,60 oranıyla oldukça olumlu yanıtlar vermişlerdir. Orta düzeyde yanıt verenlerin oranı % 19,30 iken, çok az yanıt verenler % 4,30, hiç cevabını verenler ise % 6,80 oranıyla oldukça az sayıdadır. Buna göre müzik dersindeki çeşitli popüler ezgileri birlikte söylemenin, sınıf içi iletişime oldukça katkıda bulunduğu görülmektedir. Ayrıca bu yaştaki bireylerin popüler ezgileri beraber seslendirmekten zevk aldıklarını da söylemek mümkündür.

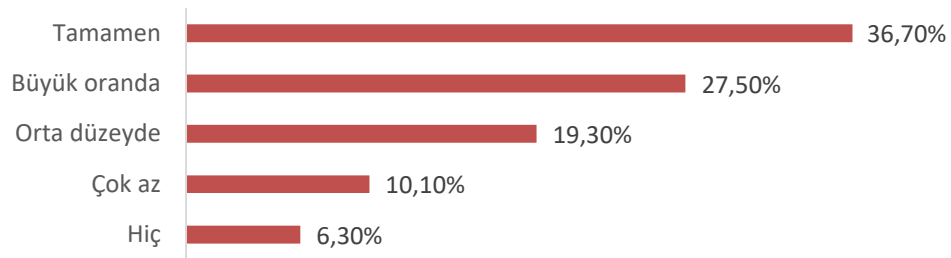
Grafik 36. “Müzik Dersinde Popüler Ezgilerin Kullanımı, Müzik Dersini Daha da Sevdireceğinden Gelecekte Müzik İle İlgili Bir Meslek Seçmek İsteyebilirim” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 36 incelendiğinde öğrencilerin % 64,20 oranındaki büyük bir kısmı popüler ezgilerin müzik dersini daha da sevdireceğinin düşünülmesi bakımından müzik ile ilgili bir meslek seçilebileceklerini belirtmişlerdir. Ayrıca orta düzeyde katılım

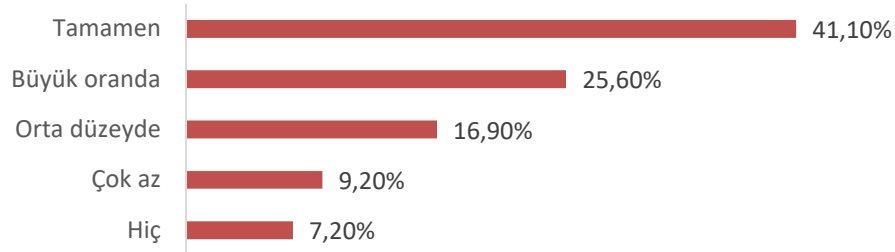
sağlayanların oranı da % 19,80'dir. Grafikten çıkan sonuç çerçevesinde, öğrenciler bu görüşe büyük bir oranda olumlu yaklaşım sergilemişlerdir. Buna göre popüler ezgilerin müzik eğitiminde kullanımının öğrencileri meslek seçme yönünden olumlu etkilediğini söylemek mümkündür. Müzik dersinde kullanılan popüler ezgilerin öğrenciyi müzik dersine motive edebileceği ve sevdireceği düşünülerek bireylerde müzik ile ilgili bir mesleği yapmanın keyifli olabileceği kanısı oluşabilir.

Grafik 37. “Müzik Dersinde Öğretilen Popüler Ezgileri Çalmak Bireylere Sosyalleşme İmkânı Sağlar” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

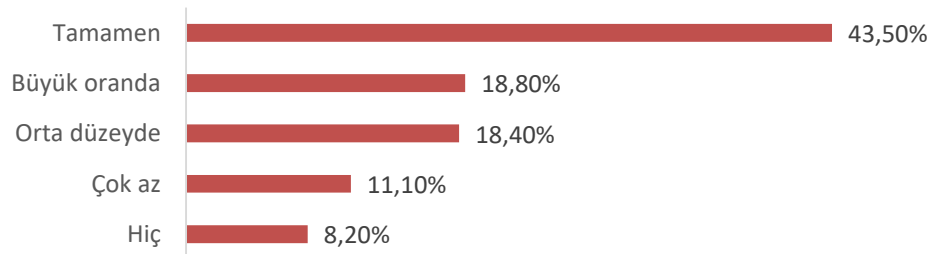
Grafik 37’de görüldüğü üzere bireyler bu görüşe büyük oranlarda olumlu yaklaşımlar sergilemişlerdir. Katılımcılar bu görüşe % 36,70 oranında tamamen, % 27,50 büyük oranda katılmışlarken, buna karşın orta düzeyde yanıtını verenlerin oranı % 19,30, çok az diyenlerin oranı % 10,10 hiç diyenlerin oranı da % 6,30’dur. Dolayısıyla bireyler, müzik dersinde öğretilen popüler ezgileri çalmanın, onlara sosyalleşme imkânı sağladığını düşünmektedirler. Buna göre müzik dersinde öğretilen popüler ezgileri çalma etkinliğinin, bireylerin dışa dönük olmalarına, kendilerini sınıf ortamında ifade etmelerine, diğer bireylerle ilişki kurmalarına ve sosyalleşmelerine katkı sağladığını söylemek mümkündür.

Grafik 38. “Müzik Dersinde Öğretilen Popüler Ezgileri Seslendirmek Bireylere Sosyalleşme İmkânı Sağlar” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 38 incelendiğinde “Müzik dersinde öğretilen popüler ezgileri seslendirmek, bireylere sosyalleşme imkânı sağlar” görüşüne bireylerin yine büyük bir çoğunluğu olumlu yanıtlar vermişlerdir. Bireyler bu görüşe % 41,10 tamamen yaklaşımını sergilemişken, % 25,60’lık oranı büyük oranda yanıtını vermiştir. Dolayısıyla bu görüşe olumlu yaklaşanların oranının toplamı % 66,70’tir. Buna göre müzik dersinde öğretilen popüler ezgileri seslendirmenin bireylere sosyalleşme imkânı verdiği görülmektedir. Ayrıca bireylerin popüler ezgileri seslendirmekten zevk aldıkları düşünüldüğünde, bireylerin bu eserleri akran gruplarıyla seslendirmekten zevk aldıklarını da söylebiliriz.

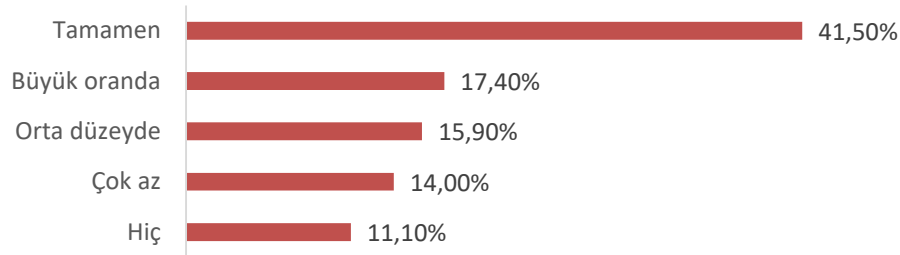
Grafik 39. “Müzik Dersinde Öğrendiğim Popüler Ezgileri Okul Dışında, Kendi Kendime Çalmaktan ve ya Söylemekten Zevk Alırım” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 39 incelendiğinde bireyler “Müzik dersinde öğrendiğim popüler ezgileri okul dışında, kendi kendime çalıp ve söylemekten zevk alırım” görüşüne oldukça

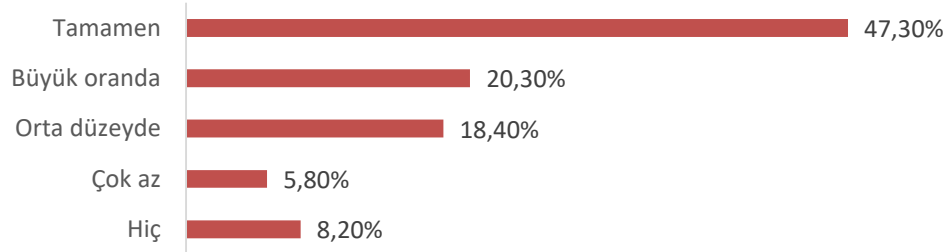
olumlu yaklaşımlar sergilemişlerdir. Grafikteki sonuca göre bireyler bu görüşe % 43,50 oranında tamamen, % 18,80 oranıyla büyük oranda yanıtını vermişlerdir. Dolayısıyla bu görüşe olumlu yaklaşanların toplamı % 62,30'dur. Bu bağlamda popüler ezgiler etkinliklerinin, öğrencilere ders dışında da olumlu katkılar sağladığı söylenebilir. Öğrenciler sınıf ortamında öğrendikleri popüler ezgileri ders dışında kendi kendilerine söyleyerek, kendilerini ifade etme şansı bulmuşlardır diyebiliriz. Ayrıca popüler ezgilerin, öğrencinin ders dışında herhangi bir çalgı eğitimi almasına veya enstrümanı ile bireysel etkinlik yapmasına olanak verdiğini ve müzik eğitimi içerisinde yer alan farklı becerileri okul dışında da bireysel çalışmalar yapıp öğrenmesine ve kendini geliştirmesine de katkı sağlayabileceğini söyleyebiliriz.

Grafik 40. “Müzik Dersinde Öğrendiğim Popüler Ezgileri Okul Dışında Arkadaşlarımla Beraber Çalmaktan ve ya Söylemekten Çok Zevk Alırım” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 40 incelendiğinde bireyler, bu görüşe % 41,50 oranıyla tamamen, % 17,40 oranıyla büyük oranda yanıtını vermişlerdir. Buna göre bireylerin, müzik dersinde öğrendikleri popüler ezgileri okul dışında arkadaşlarıyla çalıp söylemekten çok zevk aldıklarını görülmüştür. Buna karşın, orta düzeyde yanıtını verenler % 15,90, çok az yanıtını verenler % 14,00, hiç yanıtını verenler % 11,10'dur. Dolayısıyla bireylerin bir kısmı da bu görüşe sıcak bakmamaktadır.

Grafik 41. “Müzik Dersinde Popüler Ezgi Kullanımı İle Desteklenen Müzik Eğitimi Sayesinde Yeteneğimin Daha Fazla Geliştiğini Hissederim” Görüşüne Bireylerin Katılım Durumları

Grafik 41 incelendiğinde katılımcılar müzik dersinde popüler ezgi kullanımı ile desteklenen müzik eğitimi sayesinde yeteneğimin daha fazla geliştiğini hissedirim görüşüne oldukça olumlu yaklaşmışlardır. Bireyler bu görüşe % 47,30 oranında tamamen yanıtını belirtmişken % 20,30 oranında tamamen yanıtını vermişlerdir. Bu görüşe olumlu yaklaşanların toplam oranı % 67,60'tır. Katılımcıların % 18,40 oranı orta düzeyde yanıt vermişken buna karşın % 5,80 oranında kısmi çok az yanıtını vermiş, % 8,20'lik bir kısmı da hiç yanıtını vermiştir. Buna göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğunu popüler ezgiler ile desteklenen müzik eğitimi sayesinde yeteneklerinin geliştiğini belirtmişlerdir. Bu bağlamda popüler ezgilerin müzik eğitiminde kullanımının, öğrencilerin yetenekleri açısından olumlu sonuçlar vereceğini söylemek mümkündür.

5. BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen önerilere yer verilmektedir.

5.1. Sonuçlar

Öncelikle, bu araştırmada popüler müziğin ve ya popüler ezgilerin müzik eğitimindeki olumluluk ya da olumsuzlukları ele alınmamış, ortaokul kademesi müzik eğitiminde 8. Sınıf (13-14 yaş) öğrencilerinin, popüler ezgilerin kullanımına yönelik yaklaşımları incelenmiştir. Dolayısıyla bu araştırmada, popüler ezgiler başlığıyla vurguladığımız, Türkiye'deki tüm müzik türlerinin, popüler olan ezgilerinin müzik eğitiminde kullanılmasının olumlu ya da olumsuz sonuçlarının neler olacağı üzerinde durulmuştur. Bununla beraber çağımızda her anlamda yer edinmiş, özellikle genç kitlenin severek dinlediği ve takip ettiği popüler ezgilerin içerisinde, büyük bir yer edinen popüler müzik türü de detaylı incelenmiş ve üzerinde dikkatle durulmuştur. Elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıda belirtilen sonuçlara ve bu doğrultuda geliştirilen önerilere ulaşılmıştır.

1. Anketten elde edilen bilgiler, öğrencilerin popüler müzik dinleme, popüler müzik ile eğlenme ve bu müzik türünden hoşlanma eğilimlerinin yüksek olduğunu göstermiştir. Bu durum aslında bize, öğrencilerin güncel olan her müziği takip ettiklerini ve popüler müziği dinleme alışkanlıklarının oldukça fazla olduğunu gösteriyor. Bununla beraber popüler kültürün kitle iletişim araçları ile özellikle bu yaş grubundaki yeni nesilleri hedeflediği açıkça görülmektedir diyebiliriz.

2. Anket sonucundaki veriler, popüler ezgilerin kullanımı ile öğretilen şarkıların, daha çabuk ve kolay kavranabileceğini ve popüler ezgilerin kullanımının müzik dersinin daha anlaşılır olmasında yardımcı bir rol üstlenebileceğini göstermiştir. Burada bireylerin hazır bulunuşluğunun önemi ortaya çıkmaktadır. Ayrıca bireylerin gündelik hayatta

sıklıkla dinledikleri ve seslendirmekten zevk aldıkları unsurlarla karşılaştıklarında öğrenmeye hazır hale geldiklerini söylemek mümkündür.

3. Anket sonucunda, müzik dersinde popüler ezgilerin kullanımının müzik dersinin daha zevkli ve akıcı geçebilmesi için gerekli olduğu görülmüştür. Buna göre popüler ezgilerin, bireylerin müzik dersine daha fazla katılım sağlamasına ve ders verimliliğinin artmasına katkı sağlayacağını söylemek mümkündür.

4. Müzik dersinde bilinen popüler ezgileri söyleme fırsatı bulmanın derse olan ilgiyi artırdığı, müzik dersinde öğretilen müfredat dışındaki (güncel) popüler ezgilerin derse ilgiyi artırdığı ve müzik aletiyle popüler ezgileri çalma ya da söyleme fırsatı bulmanın derse olan ilgiyi artırdığı tespit edilmiştir. Bu üç sonuçtan yola çıkılarak müzik eğitiminde kullanılan popüler ezgilerin, bu yaş grubundaki bireylerin, müzik dersine yaklaşımlarını daha olumlu bir yöneline taşıyacağını söylemek mümkündür.

5. Müzik eğitiminde popüler ezgilerin kullanımının, bireylerin kendilerini ifade etmelerine imkân sağladığı görülmüştür. Bu doğrultuda popüler ezgilerin kullanımı ile bireylerin müzik eğitimi içerisinde daha etkin olacağını, bireylerin hayatlarında sıklıkla karşılaştıkları popüler unsurların eğitsel amaçla programlanarak eğitim içerisinde olmasının bireylerin kendilerini ifade etmelerine yarar sağlayacağını söylemek mümkündür.

6. Araştırma verileri sonucunda müzik dersinde bireylerin, öğretmen tarafından verilen popülerlikle ilgili araştırma ve ödevleri zevkle yaptıkları ve müzik dersine yoğun ilgi duymayan öğrencilerin dahi popüler ezgiler sayesinde müzik dersine katılım sağladıkları belirlenmiştir. Bu bağlamda müzik dersinde yapabilirlik açısından sorun yaşayan öğrencilerin popüler ezgiler ile müzik dersine daha fazla motive olacağını söyleyebiliriz.

7. Müzik dersinde kullanılan popüler ezgilerin, bireyi motive ederek öğrencinin ders içinde ya da ders dışında bir çalgı öğrenmesine katkı sağlayacağı görülmüştür. Buna göre müzik eğitiminde kullanılan popüler ezgilerin, bireylerde bir çalgı çalabilme hevesi

uyandıracığı, bu konuda kendilerini geliştirmeye katkı sunacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

8. Araştırma kapsamındaki bireyler, müzik dersinde kullanılan popüler ezgilerin çeşitliliğini, kültürel zenginliğin bir yansıması olarak görmektedir. Bu noktada Erol'un, (2005) kitabında ele aldığı konu tekrar hatırlanabilir. Erol, popüler müziğin, insanların kültürel kimliklerini inşa ettikleri, pekiştirdikleri, teyit ettikleri ya da dönüştürdükleri hem bir kaynak hem de çok anlamlılığı yüzünden bir anlam deposu olduğunu düşünmektedir. Erol'a göre, popüler müziğin gerek müziksel gerekse müzik dışı bileşenleri, zihinsel inşa olarak kolektif bir toplulukta hem benzerliğe hem de farklılığa hizmet eder. Bu yüzden Erol, popüler müzik incelemesinde yapılması gerekenin kültürel çeşitliliğin ona kazandırdığı ya da ondan kazandığı şeyi bulmak için çaba harcamak olduğunu vurgulamanın önemli olduğu düşünülmektedir.

9. Araştırma sonucundaki veriler bize, müzik dersinde kullanılan popüler ezgilerin, bireylere müzik dinleme zevki ve seçme alışkanlığı kazandırdığını ve müzik dersinde kullanılan popüler ezgilerin ders saatleri dışında da zevkle dinlendiğini göstermiştir. Bu doğrultuda, bireylerin, müzik eğitimi içerisinde kullanılan seçkin örnekler ile popüler kültürün içerisinde sıklıkla yer alan popüler ezgilerin içerisinde olabilecek olan zararlı unsurları ayırt edebilme konusunda bilinçleneceklerini ve doğru müziği seçme konusunda daha doğru yaklaşımlar sergileyebileceklerini söylemek mümkündür. Ayrıca bireylerin müzik dersinde kullanılan popüler ezgileri ders dışında da zevkle dinlemesi, bireylere müzik kültürü anlamında katkı sağlayabilir. Bu noktada Aksu'nun, (2010) kitabında değindiği bölüm hatırlanabilir. Aksu kitabında, bir okul, okulun dışında daha geniş bir toplumsal yapı içinde yaşayan çocukların karşılaştıkları müzikal güçlüklerle cevap veren, yaşayan bir müzikal değerler sistemi kurabilirse, çocukların müzikal öğrenmelerinin ve deneyimlerinin kalitesi çok daha geliştirilmiş olacağını vurgulamıştır. Bu da araştırmada elde edilen sonucu destekler nitelikte görülmüştür.

10. Araştırmada, müzik dersinde popüler ezgileri çalma ve söyleme etkinliklerinin, bireylerin başarısının artmasına katkı sunacağı ve bu ezgilerinin kullanımının öğrencilerin yeteneklerinin gelişmesine olanak sağlayacağı tespit edilmiştir. Bu

çerçevede ders başarısı ve derse motivesi düşük olan bireylerin, popüler ezgiler ile ders başarılarını artıracakları ve günlük hayatta sıklıkla çalıp seslendirdikleri eserleri sınıf ortamında sunup, var olan yeteneklerini göstermelerine ve kendilerini geliştirmelerine katkı sağlayacağını söylemek mümkündür.

11. Araştırmada, müzik dersinde öğretilen popüler ezgileri çalmanın ve söylemenin bireylere sosyalleşme imkânı sağladığı ve çeşitli popüler ezgileri birlikte söylemenin, sınıf içi iletişime olumlu katkıda bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda müzik eğitiminde kullanılan popüler ezgilerin, bireylerin dışa dönük olmalarına, akran grupları ile iletişim kurabilmelerine ve grupla iş birliği yapma becerilerine de yarar sağlayacağını söylemek yanlış olmayacaktır.

12. Araştırmada, müzik dersinde popüler ezgileri söyleme ve çalma vb. etkinliklerinin müzik dersini daha da zevkli hale getirdiği ve müzik dersinde öğrenilen popüler ezgilerin, bireylerin okul dışında hem bireysel hem de akranlarıyla beraber çalma ve söyleme etkinlikleri yapmaktan zevk aldıkları tespit edilmiştir. Buna göre popüler ezgilerin müzik, dersinin işleniş üzerinde oldukça olumlu etkileri olduğunu ve bireylerin okul dışında da bu ezgiler bu etkinlikleri yaparak müzik dersini içselleştirdiklerini söyleyebiliriz.

13. Araştırmada müzik dersine yoğun ilgi duymayan öğrencilerin dahi, popüler ezgi kullanımını sayesinde derse katılım sağladığı ve müzik dersinde kullanılan popüler ezgilerin, müzik dersinin daha da sevilmesine katkı sunacağı sonuçlarına varılmıştır. Buna göre popüler ezgilerin müzik dersini daha çok sevdirmede önemli bir yer teşkil edebileceğini söylemek mümkündür.

14. Araştırmada bireyler, müzik dersinde kullanılan popüler ezgilerin, müzik dersini daha da sevdirmesinden kaynaklı gelecekte müzik ile ilgili bir meslek seçebileceklerini belirtmişlerdir. Bu sonuç doğrultusunda, popüler ezgilerin müzik eğitimini hayatın içine daha fazla katabileceklerini söylemek yanlış olmayacaktır.

5.2. Öneriler

Araştırma sonuçları doğrultusunda geliştirilen aşağıdaki çözüm önerileri uygun bulunmuştur.

1. Müzik eğitimi öğretim programlarında popüler müzik türüne daha sık yer verilmesi ve müzik eğitimcilerinin müzik dersinde kullanacakları popüler müzik örneklerini özenle seçmesi gerekmektedir. Müzik eğitimcilerinin, bireyleri bu türün içerisinde olabilecek zararlı unsurlar konusunda bilgilendirmeleri gerekmektedir. Ayrıca ortaokul çağındaki bireylerin sosyal gelişiminde popüler müziğin yeri ve önemi detaylı araştırılabilir.
2. Müzik eğitimi ders kitaplarındaki her türün popüler ezgileri çoğaltılmalıdır.
3. Müzik eğitiminde, derste daha kaliteli zaman geçirmek ve öğrencilerin dikkatini çekmek için ders içi etkinliklerde popüler ezgiler ile ilgili unsurlara yer vermek doğru bir yaklaşım olabilir.
4. Müzik eğitimi programının ve müzik eğitimcilerinin müzik derslerini öğrencilerin ilgileri yönünde planlaması ve uygulamasının müzik eğitimi süreçlerine olumlu katkı sağlayacağı dikkate alınmalıdır.
5. Müzik eğitiminde, öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine olanak verecek popüler ezgileri seslendirmelerine veya çalmalarına fırsat verilmesinin ve müzik dersinin bu yönde planlanmasının eğitim süreçlerini daha işlevsel hale getireceği göz önünde tutulmalıdır.
6. Müzik eğitiminde bireyler, müzik dersinde heyecan duydukları, zevk aldıkları ve araştırmaktan mutlu oldukları popüler ezgilere yönelik etkinlikler ile ödevlendirilmesinin müzik dersine olan ilgi ve alakayı artıracak göz önünde bulundurulmalıdır.

7. Müzik dersinde kullanılan popüler ezgilerin, öğrencileri bir çalgı öğrenmeye ittiği düşünülerek, sınıf içerisinde günümüzün popüler çalgıları ve popüler ezgileri kullanılarak, zaman oldukça bireylere öğretilir. Yetenekli öğrencilerin seçilerek bir çalgı öğrenmeleri desteklenmelidir. Müzik eğitiminde, çalgı öğretimi esnasında, popüler ezgiler kullanılarak bireylerin dikkatleri hem müzik dersine çekilebilir hem de bir çalgı eğitimine olan yönelimi artıracak dikkate alınmalıdır.

8. Müzik eğitimcileri, öğrencileri müzik kültürümüz konusunda bilinçlendirmelidir. Müzik eğitimi programlarında, müzik kültürümüzü yansıtacak ve geliştirecek popülerlikle ilgili konulara ve popüler eserlere yer verilmelidir. Yapılacak repertuar oluşumunda bu durumu dikkate alan bir yaklaşım sergilemenin yararlı olacağı unutulmamalıdır.

9. Milli Eğitim Bakanlığı ve müzik öğretmenleri iş birliğinde, bireylere hem okul içerisinde hem de evlerinde dinleyebilecekleri, bu yaş döneminin ses sınırlarına ve çalım tekniklerine uygun her türün popüler ezgilerini içeren bir repertuar oluşturup CD'ler hazırlayabilir. Bu CD'lere bireylerin popüler ezgileri müzik eşliğinde seslendirebilmeleri için sadece alt yapılarını koymak da farklı bir yol olabilir.

10. Müzik eğitimcileri sınıfın etkileşimi sağlayacak, bireylerin sosyal yönlerinin gelişmesine fırsat verecek çalışmalar yapmalıdır. Örneğin popüler ezgilerden oluşan bir repertuar hazırlanıp solo ve koro çalışmalar ile konserler verilebilir. Bu şekilde bireylere hem birlikte söyleme ve çalma ile işbirliği yaptırılıp iletişimlerine fırsat verilebilir hem de yetenekli bireylere kendini ifade etmesi için olanak yaratılabilir. Öğrencilerin bu yaklaşımla ele alınması onların cesaretlerini artırmaya, toplumda ruhsal ve bedensel olarak sağlıklı bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlayacaktır.

11. Müzik ders kitaplarında popüler ezgilere daha fazla yer verilebilir ve yine bu yaş dönemindeki bireylerin ses sınırları dahilinde, her türün popüler ezgilerinin bulunduğu bir repertuar ile kitap hazırlanıp, yayımlanarak okullara dağıtılabilir.

12. Ortaokul kademesindeki öğrencilerin popüler ezgilerden ve popüler müzik türünden bu kadar etkilendikleri düşünüldüğünde, bu ezgilerin ve bu türün bu kademedeki bireyler üzerinde eğitici amaçlarla kullanılması ve öğrenciler için eğitici popüler ezgiler ve popüler müzikler hazırlanması ve yazılması önerilebilir.

13. Müzik eğitimi konusunda, popüler ezgilerin ve popüler müziklerin sözlerinin çocukların gelişim düzeylerine uygun olması da üzerinde durulması gereken diğer bir konudur. Bu konuda farklı düşünceler ve yeni fikirler problemlerin aşılmasında önemli bir rol oynayabilecektir. Özellikle popüler ezgilerin sözlerinin çocuklar için uygun olmayan bölümünün sadece melodilerinin kullanımı sağlanabileceği gibi, bu ezgilere yeni sözlerin eklenebilmesi de farklı bir yöntem olabilir.

14. Yukarıdaki sonuçlar doğrultusunda amacımız, gençlerin Türkiye'deki tek bir müzik türünü değil, tüm müzik türlerinin seçkin örneklerini bilmesini ve dinlemesini sağlamak olmalıdır. Aynı zamanda bu türler ile müziği içselleştirmeleri ve bireylerin çok yönlü bir müzik kültürüne de sahip olmaları için çalışmalara ihtiyaç olduğu unutulmamalıdır.

KAYNAKÇA

- Akarpınar, R. B. (2002). *Milletler arası Türk halk kültürü kongresi medya ve geleneksel kültür seksiyon bildirileri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Alpagut, U. (1998). *Kim kapattı şu müziği*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Aksu, C. (2010). *Türkiye’de eğitim müziği*. İstanbul: Bemol Müzik Yayınları.
- Beşevli, Solmaz, P. (2009). Popüler kültürün müzik eğitime etkisi üzerine bir değerlendirme. 8. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 23-25 Eylül 2009, Samsun, Türkiye.
- Beşiroğlu, Ş. (2003). Türk müziğinin popülerleşme sürecinde bir bestekar. *Popüler Müzik Araştırmaları Dergisi*, Popüler Müzik Yazıları, 1, 105.
- Biröl, K. B. (2003). *Cumhuriyet’imizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*, 30-31 Ekim 2003, Malatya, Türkiye.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Boydaş, N. (2004). *Sanat eleştirisine giriş*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. , Alemdar, K. (2005). *Popüler kültür ve iletişim*. Ankara: Pozitif Matbaacılık.
- Ersoy, A. (2002). *Sanat kavramlarına giriş*. İstanbul: Yorum Sanat Yayıncılık.
- Erol, A. (2000). *Kültürel kimlik bağlamında popüler müzikte anlam*. Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erol, A. (2005). *Popüler müziği anlamak, kültürel kimlik bağlamında popüler müzikte anlam*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Erol, A. (2009). *Müzik üzerine düşünmek*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Günay, E. (2006). *Müzik sosyolojisi, sosyolojiden müzik kültürüne bir bakış*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- İmik, Ü. (2007). *Sosyal statünün müziksel beğeniye etkileri*. Yüksel Lisans Tezi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kalay, A. (2008). *Müziğin görselliği*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kavcar, C. (1982). *Edebiyat ve eğitim*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Kırıçoğlu, O. T. (2002). *Sanatta eğitim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Koç, C. (2015). *Popüler müzik kültürünün lise gençliğine etkileri*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli / İzmit: Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Lull, J. (2000). *Popüler müzik ve iletişim*. İstanbul: Çiviyazıları Yayıncılık.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1994). *İlköğretim kurumları müzik dersi öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Oktay, A. (1993). *Türkiye’de popüler kültür*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Özbek, M. (1991). *Popüler kültür ve Orhan Gencebay arabeski*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Sakar, H. M. (2009). Popüler müzik ve müzik eğitimi. *Dokuz Eylül Üniversitesi, Uluslar Arası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2, 8, 385-393.
- Satır, Ö. C. (2008). *İlköğretim ders kitaplarında yer alan çocuk şarkılarının öğrencilerin gelişim düzeylerine uygunluğu açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Say, A. (2001). *Müzik eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2007). *Müzik yazıları*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2001). *Müziğin kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Solmaz, B. P. (2009). Popüler kültürün müzik eğitimine etkisi üzerine bir değerlendirme. 8. *Ulusal Müzik Sempozyumu*, 23-25 Eylül 2005, Samsun, Türkiye.
- Talışık, E. (2009). *Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin ilköğretim müzik derslerinde popüler müziğin öğretim materyali olarak kullanımına ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü.
- Tolstoy, L. (2004). *Sanat nedir*. İstanbul: Şule Yayınları.
- Uçan, A. (2000). *Geçmişten günümüze günümüzden geleceğe türk müzik kültürü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2001). *Müzik eğitimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzik Yayınları.
- Yurga, C. (2002). *20. yüzyılda Türkiye’de popüler müzikler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Yükrük, S. (2003). *Cumhuriyet’imizin 80. yılında müzik sempozyumu*, 30-31 Ekim 2003, Malatya, Türkiye: Pegem A yayıncılık.

Yüksel, R. (2007). *Genel lise ve imam-hatip lisesi öğrencilerinin popüler müziğe yaklaşımı*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yürekir, Ş. (2015). *Ortaöğretim okulları müzik derslerinde popüler müziğin kullanılabilirliği ve öğrenciler üzerindeki etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

(https://www.turkcebilgi.com/populer_muzikler) Erişim tarihi: 20.04.2018.

(http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_06/09163358_MYzik_Dersi_YYretim_ProgramY.pdf). Erişim tarihi: 08.05.2018.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Emine ASLAN DUMAN

Doğum Yeri ve Tarihi : Trabzon / 08.05.1984

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrenimi : Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : Malatya İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzikoloji ve Müzik Teknolojisi Yan Flüt Dersleri (2010) halen devam etmektedir.

Güzelsu YİBO Ortaokulu Gürpınar/Van (2006 - 2009)

Dilek Ortaokulu Malatya (2009 - 2011)

İstiklal Ortaokulu Malatya (2011 - 2013)

Sadiye ÜNSALAN Ortaokulu Malatya (2013) halen devam etmektedir.

İletişim : 0 507 234 32 11

E-Posta Adresi : nihavend_65@hotmail.com

EKLER

Ortaokul Kademesi Müzik Eğitiminde Popüler Ezgilerin Kullanımı Konusunda Öğrenci Yaklaşımlarına Yönelik Değerlendirme Anketi

Sevgili Öğrencim,

Bu anket popüler ezgilere ilişkin düşüncelerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Sonuçlar sadece bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. Verdiğiniz katkılardan dolayı çok teşekkür ederim. Lütfen size uygun seçeneğin yanına (x) işareti koyunuz.

Emine Aslan Duman

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi
Kişisel Bilgiler

1. Cinsiyet: Erkek () Kız ()

2. Yaş:

3. Okul Adı:(Lütfen Yazınız)

4. Öncelikle tercih ettiğiniz ve severek dinlediğiniz müzik türü hangisidir?

- () Türkçe Pop () Rock () Caz () Hip hop
() Arabesk () Arabesk Rap () Rap () Klasik () Yabancı Pop
() THM () TSM () Diğer.....

5. Müzik dinlerken daha çok hangi medya aracını kullanırsınız?

() Radyo () Televizyon () Bilgisayar () Akıllı Telefon () MP3,MP4 Çalar

6. İnternet bağlantısı ile sosyal medya üzerinden müzik dinler misiniz? () Evet () Hayır

ANKET SORULARI

Müzik derslerinde popüler ezgilerin kullanımı konusunda katılma derecenizi gösteren seçeneğin altındaki kutuya (x) işareti koyunuz.	Katılma Derecesi				
	Tamamen	Büyük Oranda	Orta Düzeyde	Çok Az	Hiç
	5	4	3	2	1
Müzik dersi kapsamında popüler müzik ilgimi çeken bir müzik türüdür.					
Müzik dersi kapsamında popüler müzik dinlemekten hoşlandığım bir müzik türüdür.					
Müzik dersi işlenirken öğretilen popüler müziklerin eğlence amaçlı olduğunu düşünürüm.					
Popüler ezgi kullanımı, müzik dersinin kolay anlaşılmasında yardımcı bir rol üstlenir.					
Müzik eğitimi kitaplarında yer alan popüler ezgiler genelde beğeni toplar.					
Müzik dersinde popüler ezgi kullanımı oldukça önemli ve gereklidir.					
Müzik dersinde popüler ezgiler olmaması üzücüdür.					
Müzik dersinde popüler ezgiler ile şarkı öğretiminin yapılması şarkıların hem çabuk hem de daha kolay öğrenilmesini sağlar.					
Müzik dersinde diğer müzik türleri ile beraber popüler müzik türleri de sıklıkla yer almalıdır.					
Müzik dersinde kullanılan (söylenen, çalınan vb.) popüler ezgiler sıkıcıdır.					
Müzik dersinde popüler ezgilerin kullanımı müzik dersinin daha zevkli ve akıcı geçebilmesi için gereklidir.					
Müzik dersinde bilinen popüler ezgileri söyleme fırsatı bulmak, derse olan ilgiyi artırır.					
Müzik dersinde müzik aletiyle popüler ezgileri çalma ya da söyleme fırsatı bulmak, derse olan ilgiyi artırır.					
Müzik dersinde popüler ezgi etkinliklerine zorunlu olması sebebiyle katılım sağlanır.					
Müzik dersinde kullanılan popüler ezgiler, bireyin kendini ifade etmesini imkân tanır.					
Müzik dersinde verilen popülerlikle ilgili araştırma ve ödevleri yapmak zevklidir.					
Müzik dersine yoğun ilgi duymayan öğrenciler dahi, popüler ezgi kullanımı sayesinde derse katılım sağlar.					
Müzik dersinde kullanılan popüler ezgiler, bireyi motive ederek çalgı öğrenmeye teşvik edebilir.					
Müzik dersinde kullanılan popüler ezgilerin çeşitliliği, kültürel zenginliğin bir yansımasıdır.					

Müzik derslerinde popüler ezgilerin kullanımı konusunda katılma derecenizi gösteren seçeneğin altındaki kutuya (x) işareti koyunuz.	Katılma Derecesi				
	Tamamen	Büyük Oranda	Orta Düzeyde	Çok Az	Hiç
	5	4	3	2	1
Müzik dersinde kullanılan popüler ezgiler bireye müzik dinleme zevki ve seçme alışkanlığı kazandırır.					
Müzik dersinde öğretilen müfredat dışındaki (güncel) popüler ezgiler, derse ilgimi artırır.					
Müzik dersinde kullanılan popüler ezgiler, ders saatleri dışında da zevkle dinlenir.					
Müzik dersinde popüler ezgileri söylemek, çalmak vb. etkinlikler derse daha da zevkli hale getirebilir.					
Müzik dersinde popüler ezgileri söylemek, çalmak vb. etkinlikler müzik dersini zorlaştırır.					
Müzik dersinde popüler ezgileri çalmak derste başarıyı artırabilir.					
Müzik dersinde popüler ezgileri söylemek derste başarıyı artırabilir.					
Müzik dersinde kullanılan popüler ezgiler bireylerin müzik dersini daha da sevmesine katkı sağlar.					
Müzik dersindeki çeşitli popüler ezgileri birlikte çalmak, sınıf içi iletişime olumlu katkıda bulunur.					
Müzik dersindeki çeşitli popüler ezgileri birlikte söylemek, sınıf içi iletişime olumlu katkıda bulunur.					
Müzik dersinde öğretmenimin kullandığı çalgılarla popüler ezgileri seslendirmesi bende çalgı çalabilme isteği uyandırır.					
Müzik dersinde öğretilen popüler ezgileri çalmak sosyalleşme imkânı sağlar.					
Müzik dersinde öğretilen popüler ezgileri seslendirmek sosyalleşme imkânı sağlar.					
Müzik dersinde öğrendiğim popüler ezgileri okul dışında kendi kendime çalıp ve söylemekten zevk alırım.					
Müzik dersinde öğrendiğim popüler ezgileri okul dışında arkadaşlarımla beraber çalıp söylemekten çok zevk alırım.					
Müzik dersinde popüler ezgi kullanımı ile desteklenen müzik eğitimi sayesinde yeteneğimin daha fazla geliştiğini hissedirim.					

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 61316475-44-E.8700567
Konu : Anket Uygulama İzin Onayı
(Emine ASLAN DUMAN)

02.05.2018

VALİLİK MAKAMINA

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Emine ASLAN DUMAN'ın 20.04.2018 tarihli başvurusunda, "Ortaokul Kademesi Müzik Eğitiminde Popüler Ezgilerin Kullanımına Yönelik Öğrenci Yaklaşımları" konulu tez çalışmasını, ilimiz Yeşilyurt ilçesinde bulunan Sadiye Ünsalan Ortaokulu, Vali Galip Demirel Ortaokulu, Sümer Ortaokulu ve Feyzullah Taşkınsoy Ortaokulunda öğrenim gören öğrencilere anket uygulamayı talep etmekte olup, Anket-Tez Araştırma ve Değerlendirme Komisyonu, 24/04/2018 tarihinde yapılan toplantıda anket uygulamasının; ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili okul müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmek üzere, derslerin aksatılmaması kaydıyla anket/tez uygulamasını uygun görmüş olup, Müdürlüğümüzce de uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Erhan PELİTOĞLU
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR
02.05.2018

Ali DEMİR
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdür V.

Adres: Şht.Hamit Fendoğlu Cad. 44300 Merkez/MALATYA
Elektronik Ağ: malatya.meb.gov.tr
e-posta: ortaogretim44@meb.gov.tr

Bilgi için: Ortaöğretim Şubesi / 205
Tel: 0 (422) 323 25 05
Faks: 0 (422) 323 96 05

Bu cvrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a0f9-5034-346e-a3af-5fbf kodu ile teyit edilebilir.

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

LİSANSÜSTÜ TEZ ORJİNALLİK RAPORU

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimler Enstitüsü

20.06/2018

Tez Başlığı / Konusu

ORTAOKUL KADEMESİ MÜZİK EĞİTİMİNDE POPÜLER EZGİLERİN KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRENCİ YAKLAŞIMLARI (MALATYA İL ÖRNEĞİ)

Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam 102 sayfalık kısmına ilişkin, 20/06/2018 tarihinde tez danışmanım tarafından Turnitin intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 7 (Yedi)dir.

Uygulanan Filtreler Aşağıda Verilmiştir:

- Kabul ve onay sayfası hariç,
- Teşekkür hariç,
- İçindekiler hariç,
- Simge ve kısaltmalar hariç,
- Gereç ve yöntemler hariç,
- Kaynakça hariç,
- Alıntılar hariç,
- Tezden çıkan yayınlar hariç,
- 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 7 words)

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi İnceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içemediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

20.06/2018
Emine ASLAN DUMAN
Adı, Soyadı, İmza

Adı Soyadı : Emine ASLAN DUMAN
Öğrenci No : 7921910002
Anabilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Programı : Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Statüsü : Y. Lisans Doktora

DANIŞMAN

Doç. Dr. Serap YÜKRÜK

20.06/2018

ENSTİTÜ ONAYI
UYGUNDUR

04.07/2018

Serap CAN
Enstitü Sekreteri